

T.C.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA YÖNELİK
ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ**

Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Yard. Doç. Dr. Ayşe OKUR

KONYA – 2013

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Adı Soyadı	Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ
Numarası	108309031004
Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı-Resim-İş Öğretmenliği Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐
Tezin Adı	ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

Öğrencinin imzası
(İmza)

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ
	Numarası	108309031004
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı-Resim-iş Öğretmenliği Bilim Dalı
	Programı	Tezli Yüksek Lisans
	Tez Danışmanı	Yard.Doç.Dr. Ayşe OKUR
Tezin Adı	ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ	

Yukarıda adı geçen öğrenci tarafından hazırlanan “Ulusal Resim Yarışmalarına Yönelik Öğrenci Görüşleri” başlıklı bu çalışma 19 / 06 / 2013 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Ünvanı, Adı Soyadı	Danışman ve Üyeler	İmza
Yard.Doç.Dr. Ayşe OKUR	Danışman	
Yard.Doç.Dr. Hülya KAROĞLU	Üye	
Yard.Doç.Dr. Muhittin ÇALIŞKAN	Üye	

ÖNSÖZ

Kurum ve kuruluşların düzenlemiş olduğu ulusal resim yarışmaları sanatsal etkinlikler içinde önemli yer tutmaktadır. Bu araştırma, ulusal resim yarışmaları sayesinde öğrencilerin sanatsal gelişimlerdeki önemini vurgulayacaktır. Ayrıca öğrencilerin bu konuyla ilgili görüşlerini ortaya koyması açısından önemlidir. Bu sebeplerle yapacağımız çalışma sanat eğitimi alanındaki boşluğu doldurmaya yönelik olması ve güncel bir konuyu değerlendirmesi açısından önemlidir.

Araştırmanın birinci bölümünde giriş, problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlar, sınırlılıklar yer almaktadır. İkinci bölümde, Kavramsal Çerçeve (literatür) yer almaktadır. Üçüncü bölümde araştırmada kullanılan yöntem, araştırma veri toplama araçlarının belirtilmesi yer almaktadır. Dördüncü bölümde bulgular ve yorumlara yer verilmektedir. Araştırmada bulgular ışığında sonuçlara ve sonuçlardan yola çıkılarak öneriler getirilmektedir. Bu araştırmada, Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı (160) ile Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü (40) 3. ve 4. sınıf öğrencilerine anket uygulanarak görüşlerine başvurulmuştur. Bu araştırma, ulusal resim yarışmaları yolu ile öğrencilerin sanatsal gelişimlerine katkı sağlayacağı ve bu konuda yapılacak benzer araştırmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın gerçekleşmesinde katkısı olan ve deneyimlerinden faydalandığım tez danışmanlarım Yard.Doç.Dr. Ayşe OKUR'a ve Yard.Doç. Nihat ŞİRİN'e, konuyla ilgili araştırma anketine katılan sanat öğrencilerine, yetişmemde katkıları bulunan Araştırma Görevlisi Ahmet TÜRE'ye lisans ve yüksek lisans hocalarıma, maddi ve manevi desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen aileme ve arkadaşlarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ		
	Numarası	108309031004		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı-Resim-iş Öğretmenliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐	Doktora ☐	
	Tez Danışmanı	Yard.Doç.Dr. Ayşe OKUR		
Tezin Adı	ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ			

ÖZET

Ulusal resim yarışmaları, sanat piyasası için özgün eserlerin üretilmesinde, genç yeteneklerin ortaya çıkmasında ve sanat öğrencilerinin kendilerini ifade edebilme, alan içinde isimlerini duyurabilme, farklı sanat disiplinlerinden insanlarla iletişime geçebilme ve halk tarafından tanınma olanakları sağlamaktadır. Bu bağlamda araştırmanın konusu ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşlerinin neler olduğunu ortaya koymaktır. Literatür incelendiğinde, bu konuda önemli bir eksikliğin olduğu görülmüştür. Bu anlamda yapılan araştırmanın temel amacı, çeşitli adlar altında yapılan ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşlerini tespit etmektir. Bu amaçla “ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir” sorusuna cevap aranmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü (40) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı’na (160) devam eden toplam 200 öğrenci oluşturmuştur. Genel tarama modelindeki bu araştırmanın verileri “Ulusal Resim Yarışmalarına Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirleme Anketi” ile toplanmıştır. Elde edilen verilerin analizinde “SPSS Paket

Programı” kullanılarak yüzde ve frekans değerlerine bakılmıştır.” Veri toplama aracı olarak kullanılan ankette araştırmanın amacına göre yazılmış 32 soru bulunmaktadır.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre; Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken plastik sanatlar dışında başka bir alandan etkilenen öğrenciler, güncel sanat ve sanatçıları hakkında inceleme yaparak ufuklarını genişlettiğini belirtmişlerdir. Fakat “ulusal resim yarışmalarına gönderilen çalışmaların jüri tarafından objektif değerlendirildiğini düşünürüm” maddesine öğrencilerin %51.5’i katılmadıklarını belirterek diğer bir madde olan “Değerlendirme sürecinin etik olmadığını düşündüğüm için ulusal resim yarışmalarına katılmam” maddesine öğrencilerin %72.5’i katılmadıklarını belirterek bir önceki maddeyle çelişki yaratmaktadır. Bu sonuçla jüriye güvendiklerini ya da bütün bu olumsuz düşüncelere rağmen yarışmalara katıldıklarını ortaya koymuştur. Bu konuda bu kaygıların ortadan kaldırılması için çalışılmalıdır. Bunun yanında ulusal resim yarışmalarında öğrencilerin dereceye girmesi motivasyonlarını arttırmış, sanatsal ve yaratıcılık gelişimlerini olumlu yönde etkilemiştir. Böylece ulusal resim yarışmalarına katılan öğrencilerin, yaratıcı kişiliğine, sanatçı kimliğine ve sanat eğitimlerine katkıları olduğu söylenebilir.

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ		
	Numarası	108309031004		
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı-Resim-iş Öğretmenliği Bilim Dalı		
	Programı	Tezli Yüksek Lisans ☐	Doktora ☐	
	Tez Danışmanı	Yard.Doç.Dr. Ayşe OKUR		
Tezin İngilizce Adı		NATIONAL PAINTING	COMPETITIONS	FOR STUDENT OPINIONS

SUMMARY

National painting competitions, the emergence of young talents for the art world and the art students ability to express themselves in producing new works, the names of the introduce in the area, more so than the different art disciplines, providing recognition by the public and connect with people. In this context, the views of the national painting competitions for research students to reveal what is going on. An important shortcoming of the literature examined in this regard. In this sense, the main purpose of the research conducted under various names the national picture is to ascertain the views of students for competitions. For this purpose, “national painting competitions are the opinions of the students for” answer to the question is searched.

The research working group, for the 2012-2013 academic year Selcuk University Faculty of fine arts, painting Department (40) and Faculty of Education University of Necmettin Erbakan Rehan-job training Department (160) continued a total of 200 students. The data of this research in the public screening of “national painting competitions in Determining the student's opinions for the survey” were collected. The analysis of the data obtained using the “SPSS Package program” has

been considered a percentage and frequency values. According to the purpose of the survey the survey was used as a means of data collection was written 32 questions.

According to the findings of the study; National painting competitions in preparation for the plastic arts from an area other than the affected students, expanded their horizons by doing review about contemporary art and artists. But the “by the jury of the national competition I think that sent a picture the lens, by specifying the other students interested in” item, an item which is 51.5% “think that the ethics of the evaluation process for the national painting competitions, students participate in” item by specifying an earlier conflict, have disagreed with 72.5%. This result, in spite of all these negative ideas submitted to a trust or participated in competitions. To eliminate these concerns in this regard. In addition to some extent into the motivations of students increased, the national painting competitions and artistic creativity has influenced the development in a positive direction. Students participating in the national painting competitions, creative personality, so that, it can be said that the identity of the artist and the art education contributions.

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİK SAYFASI.....	ii
YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
SUMMARY.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
KISALTMALAR.....	xi
TABLolar LİSTESİ.....	xii
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	1
1.3. Araştırmanın Önemi.....	2
1.4. Sayıtlar.....	2
1.5. Sınırlılıklar.....	2
BÖLÜM II.....	2
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	2
2.1.SANAT.....	2
2.2.SANAT EĞİTİMİ.....	3
2.2.1.Sanat Eğitiminin Gerekliği ve Önemi.....	4
2.2.2.Sanat Eğitiminin Amaçları	5
2.2.3.Sanat Eğitiminin İşlevleri	6
2.3. TÜRKİYE’DE SANAT EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ.....	10
2.4. YÜKSEKÖĞRETİM DÜZEYİNDE PLASTİK SANATLAR EĞİTİMİ.....	13
2.4.1. Güzel Sanatlar Fakültelerinin Kuruluş Amaçları.....	13
2.4.2. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Amacı.....	14
2.5.ULUSAL RESİM YARIŞMALARINI DÜZENLEYEN KURUM VE KURULUŞLARIN TARİHİ.....	14
2.5.1. Ulusal Resim Yarışmaları Düzenleyen Kurum ve Kuruluşların Amaçları	24

2.6. ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER.....	25
2.7. SANAT EĞİTİMİNDE YARIŞMALARIN ROLÜ.....	48
2.7.1.Güdülenme (Motivasyon).....	52
2.7.2. Pekiştirme.....	53
2.7.3.Güdülenmeyi Etkileyen Kişisel Faktörler.....	54
2.7.3.1. Uyarılma ve Kaygı.....	54
2.7.3.2. İhtiyaçlar.....	54
2.7.3.3. Başarı Güdüsü.....	54
2.7.3.4. İnançlar.....	55
2.8.İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	56
BÖLÜM III.....	58
3.1.YÖNTEM.....	58
3.1.1. Araştırmanın Modeli.....	58
3.1.2. Çalışma Grubu.....	58
3.1.3. Veri Toplama Aracı.....	59
3.1.4. Verilerin Analizi.....	59
BÖLÜM IV.....	59
4.1.BULGULAR VE YORUMLARI.....	59
BÖLÜM V.....	76
5.1.TARTIŞMA VE SONUÇ.....	76
5.2.ÖNERİLER.....	78
5.2.1.Uygulayıcılara Yönelik Öneriler.....	78
5.2.2.Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	79
KAYNAKÇA.....	80
EKLER.....	86
EK-1 ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEME ANKETİ.....	86
EK-2 ÖRNEK YARIŞMA ŞARTNAMESİ.....	89
ÖZGEÇMİŞ.....	93

KISALTMALAR

M.E.B.	: Milli Eğitim Bakanlığı
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurumu
DYO	: Durmuş Yaşar Oğulları
AICA	: Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Derneği
SPSS	:Statistical Package for the Social Sciences

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1.	Çalışma Gurubuna İlişkin Bilgiler.....	58
Tablo 2.	Ulusal resim yarışmalarına katılmak sanatsal ve yaratıcılık gelişimimi olumlu etkilemektedir.	60
Tablo 3.	Ulusal resim yarışmalarında dereceye girmek motivasyonumu olumlu etkilemektedir.....	60
Tablo 4.	Ulusal resim yarışmalarında konu olmamalıdır.....	61
Tablo 5.	Ulusal resim yarışmalarında tuval boyutları sınırlandırılmalıdır.....	61
Tablo 6.	Ulusal resim yarışmalarında teknik sınırlandırılmalıdır.....	62
Tablo 7.	Ulusal resim yarışmalarında yaş sınırı olmalıdır.....	62
Tablo 8.	Hocalarım ile aramda ulusal resim yarışmalarıyla ilgili bilgi akışı ve iletişim vardır.....	63
Tablo 9.	Fakültemdeki arkadaşlarım ulusal resim yarışmalarına katılmam için beni teşvik eder.....	63
Tablo 10.	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken çevremdeki başarılı öğrencilerin resimlerinden etkilenirim.....	64
Tablo 11.	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken plastik sanatlar dışında başka bir alandan etkilenirim.....	64
Tablo 12.	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken güncel sanat ve sanatçıları hakkında inceleme yaparım.....	65
Tablo 13.	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken daha önce yarışma kataloglarında yer alan resimlerden etkilenirim.....	65
Tablo 14.	Ulusal Resim Yarışmalarının sanat eğitime katkısına inanıyorum..	66
Tablo 15.	Ulusal resim yarışmalarına çalışmalarımı göndermeden önce yarışma jürilerinin tarzlarını inceleyip ona göre gönderirim.....	66
Tablo 16.	Ulusal resim yarışmalarına gönderilen çalışmaların jüri tarafından objektif değerlendirildiğini düşünürüm.....	67
Tablo 17.	Değerlendirme sürecinin etik olmadığını düşündüğüm için ulusal resim yarışmalarına katılmam.....	67

Tablo 18.	Ulusal resim yarışmalarına katılmadan önceki çalışmalarım ile katıldıktan sonraki çalışmalarım arasında fark vardır.....	68
Tablo 19.	Ulusal resim yarışmalarının ufku genişlettiğine inanırım.....	68
Tablo 20.	Ulusal resim yarışmalarına katıldığımı okul çevremden gizlerim.....	69
Tablo 21.	Ulusal resim yarışmalarında derece ya da ödül aldıktan sonra çalışmayı bırakırım.....	69
Tablo 22.	Ulusal resim yarışmalarına kendimi geliştirmek için katılırım.....	70
Tablo 23.	Ulusal resim yarışmalarına para ödülü için katılırım.....	70
Tablo 24.	Yarışma sergileri sayesinde sanat ortamı içindeki sanatçılarla iletişim kurmak için ulusal resim yarışmalarına katılırım.....	71
Tablo 25.	Yaptığım çalışmaların daha geniş kitlelere ulaşması için ulusal resim yarışmalarına katılırım.....	71
Tablo 26.	Özgüven eksikliği ve başarısız olma korkusundan dolayı yarışmalara katılmam.....	72
Tablo 27.	Yarışmalara katılmak için yeterli olgunluk düzeyinde olmadığım için ulusal resim yarışmalarına katılmam.....	72
Tablo 28.	Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler arasında rekabet vardır ve rekabetin nedeni başarılı olma içgüdüsüdür.....	73
Tablo 29.	Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler arasında rekabetin nedeni sanat piyasasında yer edinme çabasıdır.....	73
Tablo 30.	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken en çok atölye hocamın görüşlerini önemserim.....	74
Tablo 31.	Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları reklamdır.....	74
Tablo 32.	Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları sanata katkıdır.....	75
Tablo 33.	Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları ideolojilerini yerleştirmektir.....	75

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde sırasıyla, araştırmanın gerekçelerini ortaya koyan problem durumu, araştırmanın amacı ve önemi, sayıltılar, sınırlılıklar sunulmaktadır.

1.1.PROBLEM DURUMU

Ulusal resim yarışmaları, sanat piyasası için özgün eserlerin üretilmesinde ve genç yeteneklerin ortaya çıkmasında önemli etkinlikler olarak görülmektedir. Aynı zamanda ulusal resim yarışmalarının resim öğrencilerine “kendilerini ifade edebilme, alan içinde isimlerini duyurabilme, farklı sanat disiplinlerinden insanlarla iletişime geçebilme ve halk tarafından kendilerini tanıtmaya olanakları sağladığı” düşünülür (Kırlangıç,2008:33).

Bu anlamda ulusal resim yarışmalarının sanata, sanat eğitime ve öğrencilerin sanatsal gelişimlerine etkisinin olup olmadığı bu problem durumu içinde yer almaktadır. Bu araştırma ile Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü ile Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin katıldıkları ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşleri tespit edilerek araştırılacaktır.

1.2.ARAŞTIRMANIN AMACI

Konuyla ilgili literatür incelendiğinde, bu konuda önemli bir eksikliğin olduğu görülmüştür. Konuya ilişkin araştırmalar yeterli düzeyde değildir. Dolayısıyla yarışmalara ilişkin öğrenci görüşlerinin tespitine ciddi anlamda ihtiyaç duyulmaktadır. Bu anlamda yapılan araştırmanın temel amacı, çeşitli adlar altında yapılan ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşlerini tespit etmektir. Bu amaçla “ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir” sorusuna cevap aranmıştır.

1.3.ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma, ulusal resim yarışmaları sayesinde öğrencilerin sanatsal gelişimlerdeki önemini vurgulayacaktır. Ayrıca öğrencilerin bu konuyla ilgili görüşlerini ortaya koyması açısından önemlidir. Bu sebeplerle yapacağımız çalışma sanat eğitimi alanındaki boşluğu doldurmaya yönelik olması ve güncel bir konuyu değerlendirmesi açısından önemlidir.

1.4.SAYILTILAR

- Oluşturulan anketlere öğrenciler içtenlikle ve doğru cevap vermişlerdir.

1.5.SINIRLILIKLAR

Bu çalışma Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı ile Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. SANAT

Sanat, insan düşüncesinin en doğal, en kuvvetli gereksinimi eşya ve olaylara estetik bir düzen verme çabasıdır. Hegel, sanatsal etkinliği “Bilinç dışı bir etkinlik olarak bir ucunun insana öteki ucunun doğaya bağlı olduğunu” söyler. Sanatı ise “Ruhun madde içindeki görünümü” şeklinde tanımlar. Shiller sanatı, insanın özgürlük dünyasının ortaya çıkmasını sağlayan önemli bir araçtır, şeklinde tanımlar. Herbert Read ise sanat için; Hayata uygulanan bir mekanizmadır, onsuz varlıklar dengesini kaybedip toplumsal, ruhsal bir karmaşıklık içine girerler, diye açıklar (Aktaran: Artut, 2002:19).

Hicks’e göre sanat, insanın vazgeçemediği gereksinimlerden biridir. Çünkü sanat, insanın fizyolojik ve psikolojik yapısındaki boşluğu dolduran bir olgudur.

Ayrıca sanat, bireyin yaşadığı toplumda etrafında olup bitenlere karşı kendini farklı biçimlerde ifade edebildiği bir süreçtir. Klee'ye göre “Sanat görüneni vermez, onun işlevi görünmeyeni görünür kılmaktır, yani düşünceyi görselleştirmektir.” Eisner'a göre sanatın fonksiyonlarından biri de “insanlardaki görsel algıda seçiciliği sağlamasıdır”. Castel sanatı, “daima farklı ülkeler, kültürler, sosyal ve etnik gruplar arasında köprü vazifesi gören bir olgu olduğunu” düşünmektedir (Aktaran: Alakuş ve Mercin, 2009:1-2). Sanat, insanın kültürel yaşamının kişisel deneyimlerinin en tikel ve en kapsamlı alanıdır. Sanatın bu anlamda kişiye kazandıracığı değerleri başka hiçbir ders, alan ya da deneyim kazandıramaz. Dewey sanatı yaşama can veren bir deneyim olarak niteler (Aktaran: Kırıçoğlu, 2002:47).

Sanat, sanatçı ile izleyen arasında, toplumlar arasında ve bunların da ötesinde çağlar arasında bir iletişimdir. Öyle ki, gerçek dünyanın yok edici kurallarını aşarak binlerce yıl öncesini günümüze ulaştırır. Bugün geçmişi biliyor ve yargılıyor olmamız sanatın erişilmez gücüne bağlıdır. Çünkü sanat, kültürlerin biçim almış somutlaşmış bir anlatımıdır (Ünver, 2002:3). Ayrıca Artut'a göre sanat, “bireyin sosyal ilişkilerini ayarlamasını, işbirliği ve yardımlaşmayı, doğruyu seçme ve ifade edebilmeyi, bir işe başlayıp bitirme sevincini tatmayı, üretken olmayı sağladığı için” gereklidir (Artut, 2002:93).

Sonuç olarak yapılan tanımlarda ortak nokta, insanların sezgilerindeki deneyim ile yaratıcılık güçlerini ortaya çıkarmaya yarayan, toplumla iletişimi sağlayan doğaya ve objelere karşı takınmış oldukları estetik tutumlardır. Bunların ortaya konması ve diğer insanlar tarafından görülmesi kuşkusuz hem sanatçıyı hem de sanata ilgi duyan kişilerin bakış açılarını olumlu yönde etkileyerek sanatı algılama düzeylerini artıracaktır.

2.2. SANAT EĞİTİMİ

“Sanat eğitimi; bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli estetik değişiklikler oluşturma sürecidir.” Sanat eğitimi; bireye estetik bir bilinç oluşturmaya çalışırken düşüncelerini ve duygularını doğru biçimlerde yönlendirmeyi öğretir. Sanat eğitimi, “sanatçı yetiştirmeye değil; yetiştirmek

durumunda olduğu her kişiyi yaratıcılığa yöneltip, onun bilgisel, bilişsel, duysal ve duygusal eğitim ihtiyaçlarını karşılamaya” yöneliktir. Bireylerin hayatında önemli bir yer tutan sanat eğitimi, bu yüzden her yaştaki birey için gereklidir. Sanat eğitimi; bireyin yaratıcı g ve potansiyellerini ortaya çıkarmak, estetik bir bilinç kazandırmak, gözlem yapma, öngörü sahibi, düşündüklerini pratikte uygulama gibi etkinlikleri içinde barındıran öğretici ile öğrenen arasında önceden programlanmış estetik etkinlikler çerçevesinde oluşan amaçlı, anlamlı ilişkiler bütünüdür (Artut,2002:93).

Demek ki sanatı öğrenmenin bir yolu da programlanmış sanatsal etkinlikler ortaya koyarak, sanatın görülmesini ve değerlendirilmesini sağlama yoluyla, eğitilende estetik zevki ve sanata karşı ilgiyi daha da artırıp öğrenmede en azından hazır bulunuşluk düzeyini yükseltmektir. Diğer taraftan sanatın ortaya çıkması ve varlığını eğitilen üzerinde bir değer olarak hissettirmek suretiyle farkındalık oluşturması eğitim açısından olumlu katkı sağlayacaktır.

2.2.1.Sanat Eğitiminin Gerekliliği ve nemi

Artut’a göre sanat eğitiminin amaç ve gerekliliğinin temelinde “insan ruhunun yüceltilmesi, insanın özgürleşmesi, bireylerin ruhsal gereksinimlerinin doyrulması, dengeli, ağdaş, duyarlı bir toplum yaratılması çabası” görülür. Sanat eğitimi, tüm toplumlar için gereklidir. Sanayileşmeyle birlikte toplumların bireylerinde görülen ruhsal rahatsızlıkların arttığı görülmüştür. Bu rahatsızlıkların temelinde de kişilerin deşarj olmalarını kısıtlayan makineleşmenin yattığı söylenebilir. Sanayileşmenin kişiler üzerindeki olumsuz etkisinin sadece makineleşmeden kaynaklandığı düşünülemez. Bunların en önemlisi kişisel olarak ortaya bir şeyler koyma çabalarından yoksun olmalarıdır. Makinalaşmaya başlayan her şey onların doğasında bulunan bu yaratma gücünü, isteğini köreltip, kendilerinin malı olmayan bir takım tüketim maddelerini almaya ve seçmeye zorlamaktadır. Bu durum onların hayatlarında bir kopmaya, dengesizliğe ve yabancılaşmaya neden olmaktadır. Günümüzde bunu dengeleyecek olan ise sanat eğitimidir (Artut,2002:105).

Sanat eğitimi etkinlikleri yolu ile birey her türlü yetenek ve gereksinimlerini ortaya çıkarma şansına sahip olabilir. Bu sayede kendi yeteneklerinin farkında olan birey ileride meslek seçiminde sağlıklı tercihlerde bulunabilir. Sanat eğitimi ile kişiler doğaya ve çevresinde gelişen ve değişen olaylara farklı bir gözle bakmayı davranışa dönüştürür. Araştırma, bulma, deneme gibi yaratıcı süreçte yer alan yetileri geliştiren sanat eğitimi birey ve toplumlar için vazgeçilmezdir. Sanat eğitimi birey için içinde çevresini tanımada, algılamada, karşılaştığı güçlükleri, gördüğünü, düşüncelerini, gözlemlerini anlatmasında, ifade etmesinde son derece önemli etkilere sahiptir. Çünkü bu sayede eğitimdeki bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanındaki hedeflerine hizmet verir (Artut, 2009:121).

Sonuç olarak her birey için sanat eğitiminin gerekliliği kaçınılmazdır. Her yaştaki birey için olayları ve dünyayı algılama biçimlerini etkileyerek düşüncelerini ve kendini ifade etmesine katkıda bulunur.

2.2.2.Sanat Eğitiminin Amaçları

Günümüzde çağdaş sanat eğitiminin temel amacı öğrenciyi, duygusal ve sosyal gelişme açısından destekleyerek onun kişisel, entelektüel gereksinimlerini doyurabilmeyi amaçlar. Ayrıca sanatın bireylerde sadece estetik bilinç uyandırmak için değil, eğitici ve öğretici amaçlarının da olduğu düşünülmektedir. Bu genel amaçlarının yanı sıra çağdaş sanat eğitiminin belirli özel amaçları vardır ki bunlar:

- *“Sanatsal aktivitelerin (sanatsal etkinliklerin) ve yaratıcılığın doğasını tanımaları ve benimsemeleri*
- *Duygusal, duyuşsal, bilgisel entelektüel etkinliklere bağlı artistik becerileri kazanmaları*
- *Sanatsal etkinliklerle ilgili ortaya çıkan düşünce ve hareket özgürlüğü ile ilgili bazı olasılıkları öğrenmeleri*
- *Görme, ayımsama (görsel duyarlılığın gelişimi) ve görsel olan her şeyin netleştirilmesine olanak sağlayan aktif bir algılama işlevi olduğu şeklinde beceri kazanmalarıdır. Sanat yapıtlarını değerlendirebilecek, onları*

ayırmsayabilecek nitelikli, sanat tarihi ve estetiksel bilgi birikimine sahip olmalarını sağlamak

- *Günümüzün en önemli sorunlarından biri olan “çevre” kavramının ne anlama geldiğini anlamalarını, yetişkin bir birey olarak onun geliştirilmesi için duyarlı olmalarını, sorumluluk alabilmelerini sağlamak*
- *Araştıran, inceleyen, sorgulayan, hoşgörülü, geniş, özgür düşünceli bireylerin yetişmesine olanak sağlamak*
- *Toplumsal ve kültürel yaşamda kendine güvenen katılımcı, sorumluluk sahibi, üretken kişiliklerin oluşumuna katkı sağlamaktır.”*

Sonuç olarak çağdaş sanat eğitiminin amacı; bugünü ve geleceği anlayabilen, günümüzün sanatı hakkında çıkarım yapabilecek insanlar yetiştirmek ana hedef olsa da insanların daha bilinçli ve duyarlı olacağı, yaratıcı kişiliği ortaya çıkaran bireyler yetiştirmektir. Sanat eğitiminin bu anlamda estetik duyarlığa sahip bireyler yetiştirmesinde önemli olduğu düşünülmektedir (Artut, 2009:121).

2.2.3.Sanat Eğitiminin İşlevleri

Bir ölçüde sanat eğitiminin amaçları ile örtüşen sanat eğitiminin işlevleri aşağıdaki şekilde sıralanabilir. Buna göre bireyin:

- *“Yaratıcılığını geliştirmek*
- *Araştırmacı, inceleyici, sorgulayıcı bir kimlik kazandırmak*
- *Entelektüel, kültürel bakış açısını geliştirmek*
- *Kendine olan güven duygusunu kazandırmak, kendini tanımlamasını olanaklı kılmak*
- *Eleştirel bakış açısı, eleştirel düşünce ve sezgi gücünün gelişimini sağlamak*
- *Sanatsal sorunları çözebilme becerisine işlerlik kazandırmak*
- *Görme becerisi ve olasılıkları tahmin edebilme gücünü kazandırmak*
- *Sağlıklı etkileşim ve iletişim gücünün kazanımına olanak sağlamak*
- *Taklit ve kopyacılıktan uzak özgün ve yaratıcı bir anlayış geliştirmek*
- *Teknik bilgi ve beceri, deneyim kazandırmak*

- *Manevi(tinsel), duyuşsal, bilişsel, algısal gücünün gelişimine olanak sağlamak*
- *Sorunlarıyla başa çıkabilme, kendini ifade edebilme, deşarj olabilme gücünün ortamının yaratılması*
- *Sosyal ve duygusal gelişimine katkıda bulunmak, sağlıklı düşünce ve kişilik gelişiminin kazandırılmasıdır.” (Artut, 2009:122).*

Etkili bir sanat eğitimi süreciyle beraber doğrudan olmasa da yaşamlarında “kendini ifade” ve “kendini gerçekleştirme” olgularının gerçekleştiğini anlayabilirler. Sanat eğitiminde yaşanan deneyimler bireyde sanat ürünlerinin anlaşılabilirliğini ve değerlendirilmesini ve yorumlanmasını daha fazla artırır. Bu tür etkinlikler yoluyla eski ve yeni sanat yapıtlarının incelenmesi, sanat akımlarının, üsluplarının ve ünlü sanatçıların tanıtılması gibi bilgilerle de desteklenerek hem üretici hem alıcı arasında bir denge sağlanır (“Sanal”, 2011:1).

San’a göre sanat eğitimi, “kaplamsal ve temel anlamda, güzel sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitim” olarak tanımlamaktadır. Okul içi sanat eğitimi dar bir alanı kapsar. Ayrıca okullardaki güzel sanatlara ilişkin ders ve etkinlikler teorik ve uygulamalı olarak yapılmaktadır. Buna göre güzel sanatlara ilişkin dallar şunlardır; resim, çizim, grafik, yontu, mimarlık; kullanım sanatları diyebileceğimiz çömlekçilik, dokuma, sepet örme, hatta marangozluk gibi dekoratif ve el sanatları; afiş, fotoğrafçılık, film gibi görsel iletişim alanları sayılabilir (San, 2011).

Gençaydın’a göre sanat eğitimi, genel eğitimin önemli bir parçası olarak kabul edilebilir. Ancak, sanatın bir özgünlük ve bireysel yaratıcılık olgusu olduğunu dikkate alırsak, sanat eğitiminin kendine özgü çok özel yasalarının ve ilkelerinin varlığını da kabul etmek zorundayız. Bu nedenle, sanat eğitiminin dizgesi içerisindeki yerinin çok iyi belirlenmesi gerekiyor (Aktaran: Artut, 2002:97).

Bu anlamda Artut (2002) sanatın eğitimsel yönünü genel olarak aşağıdaki şekli ile sınıflandırır:

- *Duyuşsal Eğitim* *KULAK-SESLERİ TANIMLAMA* :*Kulak Eğitimi*
- *Görsel Eğitim* *GÖRME BECERİSİ* :*Tasarlama Yetisi*
- *Plastik Eğitim* *DOKUNMA, ALGILAMA* :*Dizayn Etme*
- *Ritmik Eğitim* *DANS, DRAMA* :*Ritmik Beceriler-Hareket*
- *İş Eğitimi* *ÜÇ BOYUT KAVRAMI* :*El Becerilerinin Gelişimi*
- *Bilişsel Eğitim* *KONUŞMA-DÜŞÜNME* :*Kelime Dağarcığının Gelişimi*

Sanat eğitimi, bireylerdeki estetik kaygı, düşünce ve görüşlerinin geliştirilmesini yetenek ve yaratıcılık gücünün ortaya çıkarılmasını, sanatsal değerlere bilinçli bir yaklaşmayı temel alır. Günümüz sanat eğitiminde herhangi bir ayırım söz konusu olmadığı için uzmanlık gerektirmez. Bireyin içinde bulunan yaratıcılığını ortaya çıkararak düşüncelerini ve estetik kaygılarını esas alır. Bireyleri, sanata ilişkin ön yargısız, sanattan anlayan, sanat destekleyicisi ve entelektüel sanat tüketicisi olarak yetiştirmeyi amaç edinmiştir (Artut,2002:98).

Ünver'e göre sanatın her türünü içerisine alan genel anlamda bir sanat eğitimi, sanat disiplinlerinin hepsinden yararlanarak bütüncül bir yaklaşım sergilemelidir. Bununla birlikte uygun ortamlarda verilen sanat eğitiminin ve sanat dersleri programlarının geliştirilmesi bu eğitim sürecini olumlu etkileyecektir. Ancak bu şekilde sanatın oluşumu, sanatsal yaratma, sanatın işlevi konularında toplumsal bir bakış açısına kavuşmuş olabiliriz (Ünver, 2002:5).

Bu sebeple sanatın oluşumu ve sanatsal yaratmanın gerçekleşmesi, sanatın uygun ortamlarda yapılması ve tanıtılmasına bağlıdır.

Uçan'a göre "sanat eğitiminin temelinde bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yanlarıyla bir bütün olan birey vardır." Yetkin'e göre "bu bütünün sahibi olan insanın bilgisi doğanın gözlemlenmesi ile başlar, bellekle gelişir." Bu yüzden bilgilerimiz, varlıklar ve olayların sınıflandırılması ile kurulur. Duygularımız ise varlıkların özel yapısı karşısındaki tepkilerdir. Bireylerin gerek bilgi, gerekse duygu boyutu bütüncül

olarak geçirdiği süreçle gelişir. Klasik eğitim sistemine baktığımızda bu iki değeri bütüncül olarak eğitmekten yoksun olduğu görülür. Benmerkezci, çıkarıcı bireylerin yetişmesindeki en önemli nedenlerden biri de toplumlardaki duyarlılığı geliştirecek yapıların yetersiz kalmasıdır. Sorunsuz toplumları yaratmak için, eğitim çağındaki bireyleri mantıklı ve objektif bir düşünce gelişimi ile dengeleyerek eğitilen bireylerin her iki güçten de yararlandırılması sağlanmalıdır (Aktaran: Ünver, 2002: 5-6).

Günümüzde sanatın doğuştan gelen sezgi ya da yeteneklerle ilgili olmadığı ve öğretilirliği görüşü bilimsel araştırmalarla desteklenmektedir. Bu yüzden sanatsal yeteneklerin kazandırılmasında ve yönlendirilmesinde eğitimin gerekliliği üzerine tartışmanın anlamsız olduğu düşünülür. Kavcar bu gelişim sürecinin en önemli amacını, “her insanda var olan yaratıcılık yetilerini yeteneğe dönüştürmek ve yaratıcılığı rastlantılara bırakmamak” olarak niteler. Her ne kadar bilinçli de olsa amaç yalnızca üreten, yaratan sanatçı değil, güzelin, estetiğin ne olduğunu bilen sanattan anlayan bireyler yetiştirmektir. Böylesi bir amaca ulaşmak içinse yoğun uğraşlar ve pratiklerin yapılması gerektiği akıldan çıkarılmamalıdır. Kırıçoğlu “sanat eğitiminin özellikle görsel eğitimin okul öncesinden başlamasının daha doğru olacağını” söyler. Çünkü bireyin içinde bulunduğu çevreyi anlamlandırmaya başladığı bu dönemde okulla beraber eğitimci ile eğitilen birey arasında kurulacak doğru, anlamlı ilişkiler sanatsal gelişimi olumlu etkileyecek ve bir ivme sağlayacaktır (Aktaran: Ünver, 2002:6).

Kurulacak bu anlamlı ilişkilerin en önemlisi sanatın paylaşılmasıdır. Bu da sanatın öğretilmesi ve uygulanması ile mümkün olur.

Etike’ye göre sanat eğitimi, “sanatların yasa ve tekniklerini kullanarak bireye estetik kişilik kazandırmayı hedefleyen bir eğitim alanıdır.” Sanat eğitimi sürecinde kullanılan bu teknikler; bireylerde olması istenen düşünme, tasarlama, ifade etme ve eleştirme gibi davranışları kullanarak gerçekleşmektedir. Fakat eğitim sistemimizin yapısı gereği okullarımızda resim, müzik dersleri ve Türkçe, edebiyat derslerinin “Kompozisyon” konuları bu gereksinimi bir ölçüde karşılamaktadır. Kendini ifade etmek ve bu gereksinimi sağlamak içinse birey resim, müzik, tiyatro, dans, şiir, öykü,

heykel, seramik, fotoğraf, yaratıcı drama, film, video gibi sınırsız sanat dalında kendine en uygun dalı seçme özgürlüğüne sahip olmaktadır (Etike, 2011).

Sanat eğitiminde uygarlık seviyesine gelmiş milletler araştıran, eleştiren, düşündüklerini pratikte uygulayan bireyler yetiştirmeyi çok önceden fark etmiş ve yaratıcı bireyler yetiştirme yarışına girmişlerdir. Yaygın ve örgün tüm eğitim kurumlarında bu ilkeler, sanatsal çalışmaları bir öğretim gibi değil, her bireyi araştıran, yaratan, düşündüğünü hayata geçirebilen kişilik olarak yetiştiren programlar şeklinde uygulanmaktadır (Aktaran: Özbaş, 2007:22).

Sonuç olarak sanat eğitimi her birey için gereklidir. Günümüzde çağın gereği uygarlık düzeyine ulaşmak için bireylerdeki yaratıcılığın ve potansiyelin ortaya çıkarılmasında en temel yapı taşı olarak yeri inkâr edilemez.

2.3. TÜRKİYE'DE SANAT EĞİTİMİNİN TARİHÇESİ

Dünyada sanat eğitiminin gelişim süreçlerine göz atıldığında Türkiye’de bu alanla ilgili ciddi gelişmelerin çok yeni olduğu görülür. Aşağıdaki dizine göre:

“1793: Büyük ölçüde Batılı eğitim ve öğretim sistemlerini esas alan Müderrishane-i Berr-i Hümayunu’nda ilk resim dersleri verilmeye başlanmış.

1834: Mekteb-i Fünun-i Harbiyenin açılışı (Kara Harp Okulu). Askeri okulların programlarında resim, perspektif, desen gibi ders ve konular bulunmakta ve Batılı anlamda resim eğitimi bu yolla girmiş olmaktadır.

1848: Darülmuallimin-i Rüşdi’nin açılışı, ilk kez bir öğretmen okulu açılmıştır. Bu okul ileride Satı Bey’in müdürlüğü, Baltacıoğlu’nun öğretmenliği döneminde Resim eğitimi açısından önemli etkinlikler gösterir.

1883: Sanayi-i Nefise Mektebi Alisi (Güzel Sanatlar Akademisi) ’nin kuruluşu. Akademik sanat eğitiminin temelleri atılan bu okulun ilk müdürü Osman Hamdi Bey olmuştur. Bu okuldan mezun olanların büyük bir bölümü Avrupa’ya giderek resim eğitimi almışlardır. Bazıları da mezun olduktan okula hoca olarak atanmışlardır.

1915: İsmail Hakkı Baltacıoğlu'nun resim öğrenimi için Almanya'ya gönderiliş i. (Dönüsünde ilk resim-is eğitim programını oluşturmuştur).

1924: Amerikalı ünlü eğitimci John Dewey'in Türkiye'ye getirilmesi. Dewey, sanat etkinliklerinde; 4-16 yas gruplarına yönelik kolektif atölye çalışmalar i da yaparak öğrenmeyi savunmuş, disiplinin yerini sorumluluk, ezberciliğ in yerini yaratıcılığ i hedefleyen "Türk Eğitim Sistemi - Türk Maarifi" hakkında raporunu hazırlamıştır.

1926: Resim derslerinin düzenlenmesi ve programlarının geliştirilmesi amacıyla sanat eğitimcisi Stichier'in ülkeye getirilmesi.

1926: Gazi Terbiye Enstitüsünün açılması.

1932: Gazi Terbiye Enstitüsünde Resim-is Eğitimi Bölümünün kurulması.

1940: Köy Enstitülerinin kurulusu, sanat derslerine (özellikle iş eğitimi) geniş yer verilmesi.

1949: Ortaokul programlarına İş bilgisi ve Yazı derslerinin konulması.

1952: Liselerde iki saatlik resim ve müzik derslerinin seçmeli olarak konulmasına karar verilmesi.

1956: Liselerin eğitim programında iki saatlik seçmeli bir ders olarak Resim, Müzik ve yabancı dil (seçmeli) görölmektedir. Ayrıca resim alan öğrencilere Edebiyat bölümü son sınıfta, bu dersin bir saati, Sanat Tarihi olarak uygulanacaktır denilmektedir.

1962: Öğretmen okullarında Resim-İş semineri açıldı. (Bugün isim yapmış, birçok sanatçı-öğretim elemanı bu seminerin öğrencilerindedir).

1973: Sınıf öğretmeni yetiştiren iki yıllık Eğitim Enstitüleri açıldı. Bu kurumlarda bir dönem üç saat süreli Resim-Yazı ve iş dersi eğitim programında yer aldı.

1978: Liselerde zorunlu olarak “Sanat Eğitimi” dersi konulmak istendi. Kuramsal olarak verilmesi düşünülen bu ders sonradan “Turizm” dersine dönüştürülerek vazgeçildi.

1982: 2547 sayılı YÖK yasası ile 3 yıllık Eğitim Enstitüleri fakülterele dönüştürülerek, Resim Bölümlerinin ders içerikleri yeniden gözden geçirilip, 4 yıllık lisans programlarına göre düzenlenmiştir.

1983: 2547 Sayılı YÖK yasasının 5 (1) ve 67. maddesine göre üniversitelerde seçimlik, güzel sanatlarla ilgili derslerin konulması kararlaştırıldı.

1990: Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri açıldı.

1992: MEB. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığının 25.07.1991 tarih ve 3786 sayılı onayı ile ilköğretim “Resim-iş Dersi Öğretimi” programının geliştirilerek yürürlüğe konulması.

1997: YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi kapsamında 1994-1997 yılları arasında yürütülen Eğitim Fakültelerinin yapılanması yeniden düzenlenerek Güzel Sanatlar Eğitimi ve İlköğretim Bölümlerinde okutulacak sanat derslerine yönelik kaynak öğretim materyali niteliğinde kitaplar hazırlanarak uygulamaya konulmuştur.

1997: MEB. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı 10.03.1998 tarihinde lise Resim Öğretimi programlarını yeniden geliştirerek 1989-1999 öğretim yılından itibaren 2487 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.” (Artut,2004:106-107).

Sanat eğitiminin tarihi seyrine bakıldığında, Türkiye’de daha çok akademik düzeyde değişim ve gelişimin olduğu gözlenmektedir. Özellikle bu kademelerde zorunlu eğitim öğrencilerinin sanat eğitimlerine daha çok önem verilmelidir. Bu sayede geçmişe bakıp geleceğe daha iyi yön verilebileceği düşünülmektedir. Sanat eğitiminin, eğitim kurumlarında hak ettiği yeri yakalayabilmesi ve gelişebilmesi, gerekliliğine ve önemine inanmış sanat eğitiminde çok iyi yetişmiş sanat eğitimcileri tarafından sağlanabilir (Yolcu, 2012). Sanat eğitiminin bir anlam kazanması için

sanatın ve sanatçının çağa uygun bir misyona sahip olması, en azından eğitilen tarafından kabul görmesi için bir koşuldur. Aksi halde ilgi görmeyen bir sanat üzerinde yapılan eğitim verimli olmayacaktır.

2.4. YÜKSEKÖĞRETİM DÜZEYİNDE PLASTİK SANATLAR EĞİTİMİ

Ülkemizde; yüksekokullar, akademiler (konservatuarlar), güzel sanatlar fakülteleri ile eğitim fakültelerinin güzel sanatlar bölümü ve teknik eğitim fakültelerinin çeşitli bölümlerinde plastik sanatlar eğitimi verildiği görülmektedir. Ayrıca diğer üniversitelerin fakültelerinde de seçmeli ders olarak sanat dersleri verilmekte; bu yolla resim, heykel, seramik, grafik, tekstil, müzik, drama, tiyatro ve uygulamalı sanatlar gibi çeşitli bölümlerde amaçlara uygun akademik eğitim verilerek profesyonel bir bakış açısı kazandırılmaktadır. Profesyonel sanatçıların oluşumunda ve üniversite diplomasına sahip olmanın getireceği kariyer avantajları yüzünden yaygın olarak sanat okullarının, akademilerin, konservatuarların ve üniversitelerin bu alanda uzmanlaşmış bölümlerinin istendiği düşünülmektedir (Aktaran: Erbay, 2000:67-68).

2.4.1. Güzel Sanatlar Fakültelerinin Kuruluş Amaçları

Güzel sanatlar fakülteleri, sanatçı yetiştirmeye yönelik eğitim ve öğretim kurumları olarak bilinir. Bu kurumların genel amaçlarına bakıldığında resim, heykel, seramik, tekstil, vb. gibi çeşitli ana sanat dallarında öğrencileri eğiterek, toplumun sanatçı ihtiyacını karşılamaktır. Bu fakültelerdeki “sanat programları, plastik sanatlar eğitiminin temel kavramlarını vermesinin yanı sıra, ana sanat dallarına yönelik çeşitli konularda araştırma ve tasarım imkânları sağlamaktır.” (Erbay, 2000:152).

Ayrıca güzel sanatlar fakülteleri, “öğrencilerin alanlarında araştırmacılığa yönelmeleri, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı, üretken kişiler olarak yetişmeleri, milli ve milletler arası sanat eserlerini tanımak ve yorumlamak amacıyla kurulmuş olan” yükseköğretim kurumlarıdır. Bu fakültelerde uygulamalı derslerin yanı sıra mesleki kuramsal dersler de verilmektedir (Aktaran:Erkan,2011:14). Bu fakültelerdeki ders programlarının, öğrencilerdeki farklı yetenekleri ve potansiyelleri ortaya çıkarmasında önemli olduğu

görülmektedir. Ayrıca bu derslerin öğrencilerin sanatsal gelişimlerine katkılar sağladığı düşünülmektedir. Bu sayede bu fakülteler, bütüncül bir yaklaşımla öğrencileri eğiterek sanatçı olacakları mesleklere hazırlamaktadır.

2.4.2. Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümlerinin Amacı

Akademik eğitim içinde güzel sanatlar fakülteleri dışında eğitim fakülteleri gibi çeşitli fakültelerde güzel sanatlar eğitimi verilmektedir. Ülkemizde; sanat eğitmeni yetiştiren bölümler, yükseköğretim sisteminin bir gereği olarak eğitim fakültelerinin bünyesinde toplanmıştır. Bu kurumlarda; plastik sanatlar eğitimi yanında eğitim psikolojisi, eğitim sosyolojisi, eğitim yönetimi gibi psikoloji, pedogoloji, ağırlıklı öğretmenlik formasyonu ile ilgili ek derslerde verilmektedir. Eğitim fakültelerine bağlı güzel sanatlar bölümleri, yetişen öğrencilere, “Sanat Eğitmenliği” unvanını vererek bu alanda sanat eğitmeni eksikliğini kapatmayı amaçlamaktadır. Bu öğrenciler, öğretmenlik stajını lise ya da ilköğretim okullarında yapmaktadırlar. Bu kurumlardan mezun öğrenciler eğitim kurumlarında, sanat eğitmeni olarak görev almaya hak kazanırlar (Erbay, 2000:156).

Güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin temel amacı M.E.B.’e bağlı ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarına yönelik nitelikli, donanımlı ve yeni fikirlere açık öğretmen yetiştirmektir. Güzel sanatlar eğitimi bölümlerinin yetiştirdiği öğretmen adayları; iyi bir sanat kültürü almış, yaratıcı, çağdaş sanat değerlerini benimsemiş, yenilikçi ve donanımlı bir sanat eğitimcisi modeli oluşturmalıdır (Aktaran: Güvendi, 2006:56). Böylece formasyon eğitimi almış ve sanatsal uygulamaları aktarmayı öğrenmiş öğrenciler M.E.B.’e bağlı okullarda günümüz gereksinimlerinin gerektirdiği şekilde “Resim-İş Öğretmeni” olarak görev alabilecek ve dersler verebilecektir.

2.5.ULUSAL RESİM YARIŞMALARI DÜZENLEYEN KURUM VE KURULUŞLARIN TARİHİ

Devlet ve özel kurumlar tarafından sanat, ülkemizde her zaman için önemli bir propaganda aracı olarak görülmüştür. Çağdaş sanatın desteklenmesi ile beraber sanat ortamına yeni sanatçılar ve yapıtlar kazandırılması anlamında geçmişten günümüze kadar devam eden farklı resim yarışmaları düzenlenmiştir.

Bunların ilki 1939’da olmak üzere, 1940’lı yıllarda sanatçıları ödüllendirmek için “Sanat Mükâfatları” adı altında yarışmalar düzenlenmiş ve bazı sanatçılara ödüller verilmiştir (Çıkla,2007:32). Bu yarışmaların amacı halkı eğitmek ve o dönemin koşullarına göre devrimleri halka sevdirmek olsa da önemli olan sanatçıları güdülemeye yönelik amaçlarıdır. Cumhuriyetin kurulmasıyla beraber “Maarif Vekâleti”, ilk Devlet Resim ve Heykel Yarışmasını düzenlemeye başlamıştır. Maarif Vekâletinin düzenlediği bu yarışmaya dönemin sanatçıları büyük bir heyecanla katılmışlardır. Devlet Resim ve Heykel Sergisi, “İnkılap Resimleri” (1933-1936), “Birleşik Sergi” (1937-1938) gibi denemelerden sonra seçici kurul sistemine dayandırılmış büyük bir düzenleme ile sanata ve sanatçıya devlet desteğinin örneği olarak kurumsallaşarak günümüze kadar geldiği görülür (Aktaran; Bal, 2011:158).

Türkiye’de seçici kurul (jüri) yöntemi ile yapılan Devlet Resim ve Heykel Sergisi, her kuşaktan sanatçının her yıl büyük bir ilgiyle beklediği ve en çok tartışılan bir sergidir. Devlet tarafından desteklenmiş bu sergi, özgür yaratıcılığı özendirir, resmi havadan uzak, bağımsız yönetmeliğiyle başlangıçtan beri daha çok “genç sanatçılar için kendini sınama ve kanıtlama alanı” olmuştur (Erol, 2008).

Sanat tarihçisi Sezer Tansuğ, bu gelişmeyi şöyle yorumlamaktadır: “*Devlet sergileri giderek ülkedeki siyasal potansiyelin tam bir göstergesini oluşturmamakla birlikte, yol açtığı tartışmalar ve resim, heykel alanlarındaki yeni eğilimleri az çok yansıtması yönünden daima ilgi çeken bir olay niteliğindedir. Ankara’da açıldıktan sonra İstanbul ve bazen İzmir’de düzenlenen yıllık Devlet sergileri, sanatçıların ödüllendirildikleri ve belli sayıda yapıtların resmi dairelere konmak üzere devletçe satın alındığı bir özellik taşır. Devlet sergilerinin zaman zaman ağır eleştirilere hedef olmasının bir nedeni, jürisinin daima resim ve heykel sanatçılarından oluşturulmasıdır.*” (Tansuğ, 2008:217).

Sanatçı sayısının sınırlı, sanat etkinliklerinin neredeyse devlet sergilerinden ibaret olduğu bir dönemde sanatçıları ödüllendirmek, seçici kurullar açısından tartışmaya yol açmayan bir durum olarak görülmektedir. Fakat o dönemde bile, her yarışmadan sonra sergilenmeye değer bulunanlarla ödüle değer görülenlerin tartışmalara yol açtığı görülmektedir. Bu durum, yarışmaların doğasında var olan

yapısal özelliklerin bir sonucudur (Özsezgin, 2008:24). Devlet sergilerinde görülen bu tür olumsuzluklar üzerine dönemin gazete ve dergileri, birçok sanatçının 1973 yılında gerçekleştirilen 32. Devlet Resim ve Heykel Sergisi'ne eser vermeyerek birkaç yıl süren bir protesto yaptıklarını anlatmaktadır (Aktaran: Bal, 2011:159).

Devlet sergilerinin ilk yıllarında yönetmelik gereği ödül almış olanların yapıtları “yarışma dışı” sayılarak sergiye dâhil edilmiş ve böylelikle ödüller sırası gelmiş olanlara verilen doğal bir hak olarak genellikle oybirliği ile verilmiştir. Zamanla bu yarışma dışı olma ilkesi eleştirildikçe, yönetmelikte yeni düzenlemelere gidilmiş fakat yarışmanın içerdiği kurallara her zaman bağlı kalındığı görülmüştür. Bu kurallar 1960'lı yıllara kadar merkezi bir özellik gösterir. Bu yıllarda akademi çevresinde görevli hocalar kuşağı, ödüllendirme ve devlet tarafından satın alma kararlarında sorumluluk sahibi olmaya başlamışlardır. Tatbiki Güzel Sanatların kurulmasıyla yarışmalar için yeni bir dönem başlamaktadır. O dönemde Liberal ekonomi modelini benimseyen Türkiye'de yaratıcı etkinliğin önünü açarak, başarılı yapıtları ödüllendirerek özel kesimin de yarışa girmesi, devletin öncülüğü dışında farklı kurumların desteğini de kazanmıştır. Henüz sanat piyasasının oluşmadığı bir ortamda, çoğullaşmanın bir sonucu olarak yetiştirme aşamasında olan sanatçı kuşaklarının böyle bir desteğe kuşkusuz çok fazla ihtiyaçları olduğu görülür (Özsezgin, 2008:24-26).

Devlet Resim ve Heykel Sergisine İbrahim Çallı, Hikmet Onat gibi hocalar, kendilerinin derecelendirme, ödüllendirilme işlemi dışında tutulmaları koşuluyla bu yarışmaya katılmışlar ve bu alanı genç sanatçılara bırakmışlardır. Nitekim 1939 yılında açılan ilk sergide seçici kurul, ödülleri otuzlu yaşlarında bulunan ya da otuzuna varmamış genç sanatçılara yöneltmişti. Devlet Resim ve Heykel Sergisi yönetmeliğinin en önemli ilkesi “sergiye gönderilen yapıtlar elendikten, sergilenecek olanlar saptandıktan sonra, yedi kişiden oluşan seçici kurulun çoğunluğundan oy toplayan yapıtların devlet olanaklarıyla satın alınmalarıydı.” Devlet sergileri hep çok kısıtlı bütçelerle gerçekleştirildiğinden, satın alma işlemleri uzayıp giderdi. Güzel Sanatlar Müdürlüğündeki görevliler, seçilen yapıtlara alıcı bulmak için bakanlıklara, iktisadi devlet kuruluşlarına ve birçok yere başvuru yaparlardı. Devlet Resim ve

Heykel Sergilerinden şöyle ya da böyle satın alınan yapıtlar devlet dairelerinin kıyısından köşesinden toplanarak bu eserlerle İstanbul, İzmir ve Ankara resim ve heykel müzelerinin ve yurdun birçok köşesinde açılan sanat galerilerinin koleksiyonları oluşturulmuştur. İlk olarak “Maarif Vekâletinin” düzenlediği bu yarışma, devletimizin sanat politikasını yansıtması bakımından ayrıca çok önemlidir (Bakla, 2007).

Aynı zamanda Devlet Resim ve Heykel Sergilerinin en önemli özelliğini Aksungur: “Başlangıcından günümüze Türk sanatının süreçlerine, değişimine tanıklık etmesidir” olarak belirtmektedir (Aksungur, 2010).

Devlet Resim ve Heykel Yarışmasının başlangıcında, her sanatçı bu sergiye büyük bir hevesle katılmıştır. Örneğin; bu yapılan yarışmalardan birindeki yarışma kataloğuna bakıldığında bu alanda derin izler bırakan Türk Sanatındaki şu önemli isimlerin olduğu görülür: “Şeref Akdik, Malik Aksel, Avni Arbaş, Ferruh Başağa, Cafer Bater, Vecih Bereketoğlu, Aliye Berger, Cemal Bingöl, Mahmut Cuda, İbrahim Çallı, Apdullah Çizgen, Cevat Dereli, Halil Dikmen, Feyheman Duran, Nazlı Ecevit, Elif Naci, Refik Epikman, Mustafa Esirkuş, Hamit Görele, Nedim Günsür, Nuri İyem, Zeki Faik İzer, Arif Kaptan, Ali Karsan, Hasan Kavruk, Zeki Kocamemi, Hikmet Onat, Orhan Peker, Mehmet Pesen, Numan Pura, Leyla Gamsız, Ayetullah Sümer, Eşref Üren, Hakkı Karayığitoğlu ve Hakkı İzet (Bakla, 2007).

Sezer Tansuğ’a göre de Devlet Resim ve Heykel Yarışmasının ilk sergilerinin “sanatsal tartışmalar yönünden büyük bir canlılığa sahip oldukları, fakat geçen süre içinde alışılmış bir olay niteliğine dönüştüğünü” belirtir (Tansuğ, 2008:217).

Devlet Resim ve Heykel Sergilerinde 1975’lere kadar ki süreçte Türk resim ve heykelinin genel sanatsal eğilimleri, deneysel teknik birikimleri ve kişilik iradeleri saptanabilmektedir. Adnan Turani’ye göre, “ 1975’lerden sonra, bu sergiye Türk resim ve heykelinin adı geçen önemli isimleri katılmamaya başlamış ve dolaylı olarak bu önemli sergileme, Türk resim ve heykelinin genel çağdaş düzeyini yansıtmaktan bir ölçüde de olsa uzaklaşmıştı. Ve giderek yalnız genç kuşağın

çalışmalarını büyük oranda yansıtan resmi bir sergi kimliği ile bugünlere değin devam ettirmiştir.” (Aktaran: Bal, 2011:159-160).

Her yıl yapılmakta olan Devlet Resim ve Heykel Yarışmasına katılım her sene artmaktadır. Fakat bu asla sergi kalitesine yansımamaktadır. Bakla, bu durumu şöyle yorumlamaktadır: *“Gençler ömürlerini adamaya hazırlandıkları mesleklerinin dikenli yollardan geçmiş büyüklerinin hiçbirini tanımamaktadır. Onlarla en ufak diyalog kuramamışlardır. Takıldığı hiçbir konuyu onlara sorup tartışmamışlardır. Ayrıca yarışmaya verilen ödüller ise gençleri bile özendirmemektedir. 1939'dan itibaren 1980'lere kadar her sanatçının katılmak için dört gözle beklediği bu yarışma, gerekli düzeltmeler yapılmaz ise bundan sonraki yıllarda giderek sıradan bir yarışmaya dönüşecektir.”* Yapılması gereken her kuşaktan sanatçının katılacağı bir sergi kaliteyi kuşkusuz daha da arttıracaktır. Bu sayede gençlerin usta sanatçıların eserlerini inceleyecekleri, onlardan dersler çıkaracakları ve bu ustaların tecrübelerinden yararlanarak sanatsal sorunlarına cevap alabilecekleri bir ortam oluşacağı düşünülmektedir (Bakla, 2007).

Ayrıca bu yarışmayı teknik olarak yenileyerek duyurularını genişletmek, ödüllerini artırmak ve sonuçlarını halka duyurarak reklam yapmak hem bu organizasyona ilgiyi artırabilir hem de sergi kalitesini daha da yükseltebilir. (Pektaş,2008:29).

Bu yarışmayla birlikte sanatçılar bir teşvik ve heyecan alanına sahip olmuşlardır. Bu gün sanat ortamında önemli ustalar olarak sayabileceğimiz birçok önemli ressam ve heykeltıraş bu yarışma ile kendini göstermiş ve resim sanatımızın tarihinde yerlerini almışlardır.

Devlet sergilerinin maruz kaldığı eleştirilerin birçok sebebi olsa da daha çok yabancı ressamların yarışma jüriliğini bırakmalarıyla artış göstermeye başlamıştır. Ressam İsmail Altınok bu konuda şunları belirtmiştir: *“Tek şef döneminde sanat işlerimiz, ülkemizde bulunan yabancı uzmanlarca yürütülüyordu. İkinci Dünya Savaşı'nın patlak vermesiyle çok kısa süren bu dönemde -çünkü bu uzmanlar savaş nedeniyle ülkelerine döndüler- devlet sergilerinde göze batan bir olumsuzluk*

görmedik. Ama burjuva demokrasisi dönemine girilince, her alanda olduğu gibi resim alanında da açık göz ve fırsatçı ressamlar resim alanımızı ellerine geçirdiler. Özellikle bu sergilerdeki satış ve ödülleri kendi kişisel ve kümesel çıkarları doğrultusunda kullandılar. Önceleri ödülleri sıraya koydular, sonra kendilerine, daha sonra da öğrencilerine, oğullarına verdiler.” (Aktaran: Bal, 2011:159).

Devlet Resim ve Heykel sergilerinin dışında 1954 yılında Yapı ve Kredi Bankası tarafından düzenlenen “İş ve İstihsal” adlı resim yarışması ilk defa özel bir kuruluşun düzenlemesinden dolayı önemli bir yere sahiptir. Yarışma, Türk sanat tarihinde Akademi ve temsil ettiği anlayışın sorgulanmasına yol açan kırılma noktalarından biridir. 1954’de Uluslararası Sanat Eleştirmenleri Derneği’nin (AICA) 5. kongresi dolayısıyla İstanbul’a gelen Paul Fierens, Lionelle Venturi ve Herbert Read gibi ünlü sanat eleştirmenlerinin yarışmanın seçici kurulunda yer almış olması oldukça önemlidir. Bu bir anlamda Çağdaş Türk Sanatının Avrupa tarafından değerlendirildiğini göstermektedir (Bal,2011:160).

1969 yılında Ankara’da Uluslararası Plastik Sanatlar Kurulu (AICA) Türkiye komitesinin düzenlediği “Gençler Arası Resim Yarışması” ile Ankara’da İnönü Vakfının genç sanatçılara yöneltilmiş “İnönü Ödülü” resim yarışmaları da önemli düzenlemelerdir (Erol, 2008).

1954 yılında Türkiye gibi gelişme çabaları içindeki bir ülkede ekonomik amaçlarının yanı sıra, sanatsal bir işlevi de üstlenmenin zorunlu olduğunu düşünen Durmuş Yaşar ve Oğulları (DYO) sanatı ve sanatçıyı özendirmek amacıyla bir resim yarışması düzenleme kararı vermiştir. DYO Resim Yarışması’nın ilk altısı merkez İzmir olmak üzere Ege Bölgesinde düzenlenmiştir. İlk sergiye 91 sanatçı 271 eserle başvuruda bulunurken bu sayı her sene artmıştır. Üçüncü sergiden sonra, kapsamının yurt çapında yapılması yolundaki isteklerden dolayı 1973’te Cumhuriyet’in kuruluşunun 50. yılı nedeniyle de DYO, bu yarışmayı yurt çapında düzenleme kararı almıştır. Bütün bu gelişmeler özel bir kuruluşun düzenlediği bir etkinlik olarak DYO Resim Yarışması Sergilerinin yurt çapındaki sanatsal birikimi ve oluşumları toparlayıp değerlendirilmekte, devlet sergilerine paralel bir işlevi paylaşmakta olduğunun bir göstergesi olarak düşünülmektedir. Başlangıcından bu yana DYO

Resim Yarışmalarının düzenlenmesindeki temel amaç; “Türk resim sanatına arka çıkmak, gelişmeleri desteklemek ve böylece kültürel planda katkı sağlayıcı bir görev üstlenmek” şeklinde kendini gösterir (Kemahlı, 2008:39-40).

Yapıldığı ilk yıllarda bu yarışmaya 100’e yakın eser katılırken günümüzde 1000’e yakın eserin katıldığı görülmektedir. 1980’lere kadar, usta sanatçıların izlerinin görüldüğü bu yarışmalara son yıllarda farklı bakış açıları olan genç sanatçılar yoğun ilgi göstermeye başlamışlardır (Bal,2011:160).

Bu yarışma ile “*seçici kurulların belirlenmesinde, sergilerin düzeninde, yapıtların teslim alındığı andan itibaren satış fiyatları üzerinden sigorta ettirilerek güvence altına alınmasında, ödüller dışındaki bütün resimlerin satış fiyatları üzerinden satışa sunulmasında, yarışmanın açılışında ve sonuçlanmasında basın yoluyla yapılan duyurularda, taşıma ve sergilemede sanatçı hakları ve genel standartlara uyum*” hep göz önünde tutulan öğeler olmuştur. DYO Resim Yarışmalarıyla sanat tarihine derin izler bırakan ressamlarımızdan Adnan Çoker, Zafer Gençaydın, Hayati Misman, Yalçın Gökçebağ, Zahit Büyükişleyen, Cavit Atmaca, Cuma Ocaklı, Mustafa Ayaz, Şeref Bigalı, Bilal Erdoğan, Fahri Sümer, Gencay Kasapçı ve daha pek çok adlarını duymadığımız amatör gençler ile çeşitli sanatçıların çalışmalarını ve gelişim aşamalarını bu yarışmalarla izlemek ve Çağdaş Türk Sanatının geldiği noktayı görebilmek mümkün olabilmektedir. Bu yarışmalar yoluyla resim sanatımızdaki güncel gelişmeler, yeni eğilim ve araştırmalar, teknikler üzerine toplu bir fikir elde edilebilmektedir. Kültür hizmetleri bağlamında düzenlenen DYO Resim Yarışmaları 1970’li ve 1990’lı yıllarda da artarak devam etmiştir. DYO Resim Yarışması 1993’ten sonra her yıl değil, iki yılda bir yapılmaya başlanmıştır. Buna göre ilk yıl yarışma gerçekleştirilerek derece alan eserler belirlenmekte ve ödül töreni yapılmakta; ikinci yıl ise değişik illerde sergi düzenlenerek sanatseverlere sunulmaktadır (Kemahlı, 2008:40).

Ayrıca bu yarışma katılımcı sayısının çok olmasının ötesinde ödül kazananların ve sergilenmeye değer bulunan elli altmış kadar eserin birçok şehirde sanatseverlere sunulmasından dolayı çok önemli olduğu düşünülmektedir (Günyaz,2008:14).

Türkiye’de 1980’li yıllarda sanat galerilerinin artmasıyla beraber gelişim ve değişim belirtisi olarak özel sektörün daha baskın olduğu görülmektedir. Sanatçılara maddi bir destek sunması ve yaratıcılığı ortaya çıkarması açısından oldukça önemli görülen resim yarışmaları 1980’lerden günümüze kadar artarak devam etmiştir. 1984’de başlayan ve sürdürülemeyen Esbank’ın düzenlediği “Yunus Emre Resim Yarışması”, sulu boyadan minyatüre kadar her yıl farklı alanları kapsayan İş Bankası’nın görsel sanatlara ilişkin yarışması büyük bankaların bu alandaki ilk girişimleri olarak düşünülebilir. Bankaların düzenledikleri bu yarışmalar, ekonomik kriz dönemleriyle birlikte son bulmuş ve bankalar ekonomik önlemler kapsamında ilk önce sanat galerilerini kapatarak bu yarışmaları iptal ettikleri görülmüştür. 1987 yılında başlayan ve ardından geleneksel bir hale dönüştürülen diğer bir yarışma ise Tekel Resim Yarışması’dır. Sırasıyla “Türk Tütünü, Türk Bağcılığı ve İçki Sanayinin Türk Yaşamındaki Yeri ve Önemi, Türkiye’de Peyzajlar, Çevre, Natürmortta Keyif, Doğa” gibi konu başlıklarıyla oluşturulan bu yarışmaya da dönemin sanatçıları bir hayli ilgi göstermiştir. Önceleri bu yarışma da gelenekselleşmiş fakat bir süre sonra emperyalist tekellerin tütüne kota uygulaması ve iç piyasayı tümüyle ele geçirmeleri sonucu ne yazık ki sona erdiği görülmüştür (Bal,2011:160-161).

1989 yılında da felsefesi ve fikirleriyle bütün dünyaya mal olmuş büyük Türk düşünürü Mevlana’nın anısına; plastik sanatlar alanında sanatçılarımızın yaratıcı çalışmalarını desteklemek, değerlendirmek, sergilemek ve kalıcı eserler kazandırmak amacı ile Kültür Bakanlığı Güzel Sanatlar Müdürlüğünce “Mevlana Resim Yarışması” düzenlenmiştir. Bu yarışmada ancak beş yıl devam edebilmiştir (Çanga,2005:59).

Aynı dönemde kurumlaşan bir başka yarışma, kültürün öteki dallarını da içine alan Simavi Vakfı’nın düzenlediği ve yakın yıllara doğru Gazeteciler Cemiyeti’nin ortaklığı altında sürdürülen Simavi Ödülleridir (Özsezgin, 2008:25).

Günümüzde değişik kategorilere ayırabileceğimiz hiç de küçümsenemeyecek sayıda yarışma düzenlenmesine rağmen bunların büyük bir bölümü devamlılık sağlayamadan bir parlayıp bir sönen yarışmalardır. En belirgin örnek olarak da ancak iki yıl devam edebilen TRT Resim ve Seramik Yarışmasını gösterebiliriz. Bu

yarışma TRT yönetim kurulunda yer alan bir doçentin kişisel gayretiyle yapılan ve ancak onun görev süresince sürdürülen önemli bir yarışmadır. Bir diğer örneğe daha uzun ömürlü olmasına karşın kurumsallaşamayan ve yönetici tercihiyle göre bugün artık yapılmayan Adana Çimento yarışmasıdır. Mimar Sinan öğrencileri için Ahmet Meray Resim Yarışması da gençler için önemli bir yarışmadır. Bunların dışında Ümraniye, Küçükçekmece, Beykoz, Beyoğlu gibi kimi belediyelerin kültürel etkinlik kapsamı içinde düzenlemeye başladıkları kimi yarışmalar söz konusudur. Lions Kulüplerinin ve Pera Güzel Sanatlar'ın, Talens'in, İstanbul' da Art İstanbul, Ankara' da Art Forum fuarlarının düzenledikleri yarışmalar da öğrencilere yönelik resim yarışmalarıdır. Ayrıca düzenli olarak yapılmayan yarışmalardan Dedemanların Umut Vakfı ile İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nın 10. kuruluş yıl dönümlerinde ilki resim, ikincisi heykel yarışması olmak üzere iki kez düzenlenmiştir (Günyaz,2008:13).

Diğer bir yarışma Deniz Kuvvetleri Resim Yarışmasıdır. Bu yarışma kuvvet komutanı Oramiral Vural Beyazıt tarafından düzenlenmiştir. Konusu ise denizle ilişkilidir. Bu yarışmanın en önemli özelliği en yüksek oyu almış sanatçının “Bahriye Ressamı” unvanı ile bir yıl içinde deniz kuvvetleri ile ilgili resimler üretmesi ve bu resimlerin Deniz Kuvvetlerinin değişik birimlerinde değerlendirilmesidir (Günyaz,2008:15).

2000 yılından itibaren istikrar içinde hem nitelik hem nicelik olarak devamlı gelişmiş ve ülke düzeyinde kurumlaşmış olan Şefik Bursalı Resim Yarışması da önemli bir yarışmadır. Yarışma, resim sanatının ülke bağlamında yaygınlaşmasında ve gelişmesinde önemli katkılar getirmiştir. Bu yarışmanın Şefik BURSALI adına düzenlenmesi hiçbir şekilde onun sanatsal eğilimi ve yaklaşımının özendirilmesi amacını taşımamaktadır (Piroğlu, 2009). Aksine Kültür ve Turizm Bakanlığının düzenlemiş olduğu bu yarışma amacını: “Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş resim ustalarından merhum sanatçı Şefik Bursalı'nın anısını yaşatmak, plastik sanatlar alanında sanatçılarımızın çalışmalarını desteklemek, değerlendirmek, sergilemek ve kalıcı eserler kazandırmak” olarak belirtmiştir (“Sanal”, 2013:4). Kaya Özsezgin'e göre ise: “Yarışmaya katılan genç sanatçılar, Şefik BURSALI adını yeni ve özgün

nitelikli sanat üretimi yönünde çaba göstermenin sunumuna olanak verecek bir çıkış fırsatı olarak görmüş ve bu yarışmaya o gözle bakmıştır.” (Özsezgin, 2001).

Bütün sanatçılara açık gelenekselleşme yolunda olan ödüllü resim yarışmalarından biri de Evin Sanat Galerisinin düzenlemekte olduğu Nuri İyem Ödülü'dür. Diğer bir yarışma yalnız genç sanatçılara açık olan ve gelenekselleşen *rh+sanart* dergisinin düzenlemekte olduğu “Yılın Genç Ressamı” yarışmasıdır (Erol,2008). Bu yarışmanın işleyişi ise şöyledir: rumuzlu bir dosya ile başvuru yapıldıktan sonra beş veya altı kişiden oluşan profesyonel bir jürinin bu dosyaları tek tek değerlendirmesiyle puanlar jüriden toplanıyor ve ilk on finalist belirleniyor. İkinci aşamada internet üzerinden halk oylamasına geçiliyor. Bu aşamadan sonra eserler sergilendikleri galeride tekrar sanat çevresinden seçilmiş ve isimleri gizli tutulan 15 kişilik genişletilmiş jüriye takdim ediliyor. Böylece üç farklı puan elde edilerek farklı yüzdelerle değerlendirilip en çok puanı alan Yılın Genç Ressamı ilan ediliyor (Koç,2008:45).

Bunların dışında İstanbul, Ankara ve İzmir’de düzenlenmekte olan irili ufaklı birçok yarışma, özellikle sanat eğitimi devam eden öğrenciler için yeni olanaklar ve maddi katkılar sağlamaktadır. Siemens A.Ş.nin “Sınırlar ve Yörüngeler” adıyla “çağdaş sanatın genç yeteneklerini keşfetmek ve destek olmak” iddiasıyla yaptığı yarışma ile Borusan A.Ş.nin “Yeni Öneriler, Yeni Önergeler” adında yapılan yarışma aynı amaçla yapılmaktadır (Bal, 2011:162).

Görüldüğü gibi ilk başta devlet eliyle politik amaçlı da olsa çeşitli kurumlar açılarak veya bir takım faaliyetler yapılarak tanıtılmaya çalışılan güzel sanatlar, daha sonra çeşitli kuruluşlar ve vakıflar tarafından da benimsenerek kurumsal hale gelen yarışma ve sergilerle ülke genelinde bir merak ve ilgi uyandırmak suretiyle belli bir düzeye gelmiştir. Yapılan sergiler ve yarışmalarda ilk başta ödülün çok sanatın kendisi ön planda olsa da, daha sonra bu faaliyetler bir rant ve ticari gayeye dönüşmüş olmasına rağmen sanata olan ilgiyi her geçen gün arttırarak, sanata yeni isimler kazandırmıştır. Hatta usta sanatçılar ve ressamların bu sergi ve yarışmalara katılımını sağlayarak faaliyetlere daha profesyonel bir kimlik kazandırmak suretiyle genç ressamların da bu sayede mükemmele ulaşma çabalarını arttırmak

hedeflenmiştir. Böylece bu sergiler ve yarışmalar sanat eğitiminde aktif bir rol üstlenmiştir.

2.5.1. Ulusal Resim Yarışmaları Düzenleyen Kurum ve Kuruluşların Amaçları

Ulusal resim yarışmalarının düzenlenmesinde farklı amaçlar görülmektedir. Bu amaçla ulusal resim yarışması düzenleyen bazı kurumlar hem kendi amaçlarını, etkinliklerini duyurabilmek, reklamlarını yapabilmek hem de sanat eğitimi adına bir görev üstlenmek üzere ulusal resim yarışmalarını düzenlemektedir. Bazı kurumlar ise sanat eğitime katkı sağlayacak öğrencilerin yaratıcılıklarını ortaya çıkaracak yarışmalar düzenlemektedir. Bu kurumların arasında devlet kurumları, belediyeler, vakıflar, bakanlıklar, dernekler, şirketler, bankalar, üniversiteler'in olduğu görülebilir. Son yıllarda özellikle belediyeler de şehirlerini tanıtmak, sorunlarını sanatçı gözüyle görüp çözüm bulabilmek için resim yarışmalarına ayrı bir önem vermeye başlamışlardır (Pektaş, 2008:28).

Bir kültür endüstrisi oluşturarak sanatı araç edinme isteğinin, bugün küresel boyutta bir yayılcılığa dönüştüğü söylenebilir. Ressam İsmail Altınok, yozlaşmayı yıllar öncesinden izlemiş olmalı ki 1980'de yayımladığı kitabında şöyle söylemektedir: *“Kuşku yok ki, bizdeki büyük sermayenin, sanat yapıtlarına büyük yatırımlarda bulunmasının başlıca nedeni, ekonomik ve politik alanlardaki egemenliğini genişletmek istemesidir. Tıpkı spor alanında, müzik, festivallerinde, gazete ve televizyon reklamlarında yaptığı gibi”* (Aktaran: Gürel, 2008:18).

Bu yüzden de ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların büyük bir kısmı reklamlarını yapmak için ticari bir amaçla hareket etmektedir. Reklam maliyetlerinin az olması bu yarışmaların düzenlenmesinde cazip bir unsur olmaktadır. Bu yüzden kurum ve kuruluşların büyük bir kısmının sanatsal kaygı taşımadan yarışmaları sadece ticari açıdan ele aldıkları düşünülmektedir. Buna karşın ticari de yaklaşımlar sanatsal kaygının daha önemli olduğu görülmektedir (Aktaran:Özbaş, 2007:9).

Günay'a göre: *“Henüz yolun başında olan genç sanatçılarımızla sanatta yetkinliğini çoktan kanıtlamış usta sanatçılarımızın çalışmalarını teşvik etmek, sanat*

dünyamıza yeni isimlerin yanı sıra yeni değerler kazandırmak, sanat-sanatçı-sanatsever birlikteliğini ve bu birlikteliğin ayrılmazlığını vurgulayarak sanat anlayışımızın gelişmesine katkı sağlamak...” yarışmaların amacıdır (Günay, 2010).

Genel olarak ulusal resim yarışmalarının yapılmasında aşağıdaki amaçlar güdülmektedir;

- Geleceğin çağdaş sanatçı adaylarını bir araya getirmek
- Gençlerin birbirleri ile etkileşimde bulunabilmelerini sağlamak
- Sanatın evrenselliği aracılığı ile kardeşlik, dostluk, dayanışma, sanat sevgisi ve benzeri, olumlu duygu ve davranışlar kazanmalarını sağlamak
- Resme ilgisi ve yeteneği olan gençleri ödüllendirerek desteklemek
- Gençlerin aynı konu üzerindeki farklı yaklaşımlarını görerek, farklı resim tekniklerini tanımalarını sağlamak
- Gençlere bu yarışma ile kendilerini ve gerektiğinde ülkemizi, ulusal ve uluslararası benzer yarışmalarda temsil edebilmelerini sağlayacak tecrübeler kazandırmayı amaçlamaktadır (“Sanal”, 2013:3).

Sonuç olarak devlet kurumlarının ve özel kuruluşların yarışma amaçları ve yarışma konuları birbirine yakındır. Her ne kadar kurum ve kuruluşlar kendilerinin reklamını yapmak isteseler de dolaylı olarak sanatsal etkinliklerin sürdürülüyor olması bu kurum ve kuruluşların destekleri sayesinde sanata canlılık sağlayarak sanat eğitimine katkı sağlanmaktadır. Sanatla ilgilenenler de bu etkinliklerden olumlu olarak beslenmektedir.

2.6. ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER

Tarih boyunca sanat ve sanatçı kavramı değişik şekillerde tanımlanmış ve çok yönlü olarak sorgulanmıştır. Ama geneline bakıldığında “kalıcılık ve ölümsüzlük” boyutu temel dayanak sayılan bir toplumsal dinamik diyebiliriz buna. Bu özellik, sanatı her çağda evrensel bir dil olarak değerlendirmede, evrensel bir paylaşım aracı olarak görmede önemli etkenlerden biri olmuştur. Bu nedenle de sanat icra etmek

kadar sanatı değerlendirmek ve içten paylaşmak bir kültür ve bilinç içine dönüşmektedir (Pekmezci, 2012).

Tüm bunların paralelinde sanat piyasasında yer alan ressamlarımız ile akademisyenlerimizin yapılan etkinlikler üzerinde neler düşündükleri, resim sanatı açısından önem arz etmektedir. Zira yetkinliği olan kişiler tarafından tenkidi yapılmayan sanat istenilen olgunluğa erişemez. Bu durum ise sanatın gelişimi açısından bir eksiklik olduğu gibi o alanda verilen eğitimin kalitesini de olumsuz etkiler. Yani yapılan sergi ve yarışmalar aynı zamanda profesyonel değerlendirmeye alınırsa her yönüyle daha faydalı olacaktır.

Spor dışında yarışma ortamı, sanatın çeşitli alanlarında da yaşanmaktadır. Bunların arasında prestijli, ödüllü olanları; edebiyatta Nobel, sinema da Oscar, mimarlıkta Pritzker, gazetecilik, edebiyat ve müzikte Pulitzer veya W.Eugene Smith dlleri önemli yarışmalardandır (izgen, 2013).

Resim alanında da Türkiye’de Cumhuriyet’in ilk döneminden bugüne kadar yaşam kalitesinin yükseltilip estetik bir bilinç kazandırılması amacıyla özellikle gençlere yönelik yarışmalar yapılmaktadır (İhtiyar,2008:36). Günümüzde farklı tarzlarda uygulanan resim yarışmaları, sanata ve sanatya destek için kurumların amaçları doğrultusunda düzenlenmektedir. Devlet ve özel kurumların düzenledikleri yarışmalar çeşitli biçimlerde güncel sanatta yerlerini alırken bunların bazıları birkaç defa uygulanabilmiş, bazılarının da halen devam ettiği görülür (Grgn, 2008:30).

Birçoğu gençler için yapılan bu yarışmaların geleceğe yapılan yatırımlar olduğu görülebilir. Bu yarışmalar, zor koşullarda kendini var etmeye çalışan gençlerin, sanat ortamındaki geleceklerinin sorumluluğunu taşıyarak motivasyon artırıcı etkinlikler olarak düşünülür (Pektaş,2008:28).

Erol bu konuda: *“Sanat alanında bir seçici kurula ve seçici kurulun değerlendirmelerine dayandırılmış olan yarışmalı sergiler genel olarak genç sanatlara, yetişme çağında bulunan genç heveslilere yöneltilmiş olan düzenlemelerdir”* diyerek yarışmaların daha çok kimler için yapıldığına açıklık getirmektedir (Erol,2008).

Genel olarak bu yarışmaların amacı, genç sanatçılar arasında en iyileri belirleyerek onları desteklemenin yanı sıra, sanat ortamına yeni yapıtlar kazandırmak, kurumun sanat hamiliği görevini yerine getirmek ve bu yapıtların kamuya sunulması şeklinde düzenlendiği görülmektedir. Bu anlamda çeşitli kuruluşlarca yürütülen bu yarışmalar, sanatçılar, akademisyenler ve sanatsever birçok çevre için önemli bir temsil alanı olarak görülmektedir. Böylece sanat piyasası için genç yeteneklerin ortaya çıkmasında, yeni yapıtların üretilmesinde, önemli rol oynayan yarışmalar; “genç sanat öğrencilerinin kendilerini ifade edebilme, alan içinde isimlerini duyurabilme, disiplinin farklı alanlarından isimlerle iletişime geçebilme ve halk tarafından tanınma imkânları” sağladığı düşünülmektedir (Kırlangıç, 2008:33).

Yaşı ve eğitimi ne olursa olsun bütün usta sanatçılar böyle yarışmalara veya sergilere eserlerinin toplumla buluşma, toplumla paylaşma çabaları olarak az ya da çok katılmışlardır (Pekmezci, 2012).

Aslında her zaman müze, galeri ve bienaller tarafından oluşturulmuş bir elek ve bir seçicilik söz konusudur. Bu elek de görünür olmak için seçilen yollardan en sık kullanılanıdır. Herhangi bir sanatçının özgeçmişine bakıldığında kazanılan ödüller ve sergiler sanat piyasasına izler bıraktığının bir göstergesidir. Sanat eğitimlerini tamamlayan öğrenciler, bundan sonraki süreçte yaşamlarını sürdürebilmeleri için ürettiklerinin başkaları tarafından görülmesi, satın alınması ve somut adımlarla desteklenmesi gerekir. Bu sayede üretilenlerin paylaşılması ile yenileri doğar ve yeniden üretmek için gereken bütün koşullar tekrar oluşur. Bu birbirini izleyen ve çok basitmiş gibi görünen tekerrür hiç de kolay değildir. Fakat içinde bulunduğumuz ekonomik koşullarda sanat ve sanatçılar yarışmalarıyla daha fazla desteklenirse, bu öğrencilerin yaratıcılık coşkusu ve hızını daha da artıracaktır. Bunun da sanata ve sanat eğitimine yapılan uzun vadede etkili bir yatırım olacağı düşünülmektedir (Pektaş,2008:28).

Çünkü belli bir seviyenin üstüne jüri değerlendirmesiyle diğer sanatçıların önüne geçmek genç bir sanatçı için çok bir fırsat olarak düşünülebilir. Önerilmeden genç bir sanatçının kendini kanıtlaması çok zor gerçekleşmektedir. Bir sanatçı

dünyanın en güzel eserlerini üretebilir ama önemli olan onun toplumla bir araya gelmesini sağlayarak kendini kanıtlaması için fırsatların oluşturulması gerekir (Becan,2013:32). Bu ifadeler ışığında düzenlenen yarışmalar ve sergiler, genel sanat ortamındaki genel eğitim düzeyini ve niteliğini de gözler önüne sermesi açısından gelecek yıllara sunulan öneriler olarak görülebilir (Pektaş, 2008:28).

Sanat eğitimi gören öğrencilerin birçoğu, kendilerine gelecek olarak resim, heykel, seramik ve benzer alanları seçtikleri görülür. Onlara güç, heyecan ve tanıtım olanakları verecek olan başlıca etkenin ise bir kaldıraç görevi gören yarışmalardan geçtiği düşünülmektedir. Bu yüzden de ülkemiz sanatının can damarları yarışmalardır diyebiliriz (Günyaz,2008:15). Buna paralel olarak Bedri Baykam bu yarışmaları canlı tutmanın sayılamayacak kadar çok değerinden bahsederek şunları ifade etmektedir: *“Bu yarışma olsun upsd’nin genç etkinliği olsun sanatçıların çıkmasına olanak veriyor. Benzer olaylar üst üste geldiği zaman ister istemez bir süzülme oluyor. Bu süzülme genç sanatçılara tahminimizin ötesinde şevk veriyor. Kariyer kararları aldırıyor.”* (Becan, 2013:32).

Görüldüğü gibi yarışmanın içerdiği koşullar ne olursa olsun, yarışmacılar, genellikle bu tür yarışmalar yoluyla, ortamın nabzını tutarak buldukları düzeyi tartıya vurmaktan yana olurlar. Çoğul bir ortam içerisinde yerlerini saptamaya özen gösterirler. Ödüller önemli bir gösterge olsa da eleme sonucunda sergilenmeye değer görülmenin, hiç de küçümsenmeyecek bir düzey işareti olduğu unutulmamalıdır (Özsezgin, 2001). Bu yüzden ulusal resim yarışmaları, katılan ve ödül alan genç sanatçılara motivasyon sağlayarak cesaretlendirir. Aynı zamanda ulusal resim yarışmaları, sanat eğitimi gören öğrencilerin eğitimleri devam ederken sanat dünyasının içine adım atmasını sağlayarak kendini keşfetmesi, algılaması, sorgulaması açısından da etkili bir ortam oluşturur (Pulat, 2008:41). Bu ortamlar içinde kendini aşmaya çalışan öğrenciler, sunulan desteklerle bir bilinç ve bilinçlenme durumuna kavuşmaktadır.

Örneğin genç resamlardan Serpil Kapar Kılıç “Yılın Genç Ressamı” ödülünü aldığı zaman motivasyonunun arttığını belirterek şunları anlatmaktadır: *“Amacım sadece yarışmaya katılmak değildi. Ödül, gelip geçici bir para ödülünü değil, sanat*

yaşamının devamlılığı konusunda yeni kapılar açmayı vaat ediyordu. ...Yarışma açılımlarına önemli bir kapı olacaktı, kendi adıma beklediklerimi fazlasıyla aldığımı düşünüyorum. Belki on yıllarca kat etmem gereken yolu kısa sürede alacaktım, buna inandım.” (Kılıç, 2008:42). Bu konuyla ilgili Yapı Kredi tarafından düzenlenen “İş ve İstihsal” sergisi ve bu yarışmada birincilik ödülü alan Aliye Berger bir örnek olarak sunulabilir. Aliye Berger, bu yarışmada diğerlerinden daha farklı bir üslupta ürettiği yapıtıyla birinci olmuş ve sanatçı tüm yurttan tanınan bir isim haline gelmiştir (Kırlangıç, 2008:33).

Böylelikle sanat eğitimi gören öğrenciler kurumsallaşmış büyük bir yarışmadan alacakları ödül ile kendilerini sanat piyasasına daha rahat kabul ettirerek ideallerine daha kolay ulaşacaklardır.

Sanatçı sayısındaki artışla birlikte katılımcıların her yıl daha fazla rağbet gösterdikleri yarışmalar, bugün ödül almış olmayı neredeyse ayrıcalıklı bir konuma getirmiştir. Ne kadar eleştirilirse eleştirilsin yarışmaların vazgeçilmez birer etkinlik olma özellikleri gündemden asla düşmemektedir. Katılımcılar yarışmaları beklenmekte ödüle ya da mansiyona değer görülme, her şeye rağmen önemsenmektedir (Özsezgin, 2008:26). Örneğin Hüsamettin Koçan’a göre: “Biz gençliğimizde ödül alırken az para verdiler çok para verdiler diye düşünmedik. Ödül almak önemliydi.” diye belirtmektedir (Becan, 2013:33).

Kültür ve Turizm Bakanlığının düzenlemiş olduğu Devlet Resim ve Heykel Yarışması amacını: “Türk sanatçılarının son eserlerini bir arada sergilemek, sanat ortamımıza yeni eserler kazandırmak ve buna bağlı olarak da sanatçılarımızın verimini artırmaktır” olarak belirtmiştir (“Sanal”, 2013:2). Bu amaç içinde, “sanatçıların verimini artırmak” ibaresi özellikle dikkat çekicidir. Hiç şüphe yok ki sanatçının en büyük problemi üretim yapabilmek ve üretim için gerekli kaynaklara ulaşabilmektir. Bu bağlamda da sanatçının maddi olarak nasıl kazandığı ön plana çıkmaktadır. Gerçekten de yarışmalar, dereceye giren sanatçılar için verdikleri ödüllerle sanatçının üretimine bir kaynak sağlamaktadır. Böylece sanatçı, bir yarışmanın sağladığı maddi getiri, iletişim ve sergileme olanaklarının yanı sıra farklı

kültürel paylaşımlar ve üretime doğrudan etki gibi olanaklara da ulaşabilmektedir (Kırlangıç, 2008:33).

Örneğin Hüsamettin Koçan'ın da söylediği gibi bir sanatçıyı “Ekonomik olarak destekleyip dünyayı izleme imkânlarını ona sunma, bir atölyede hiç ekonomik tasa duymadan ki devlet resim heykel sergilerinde bu yapıyordu çalışmasını sağlamak...” çok önemli şeylerdir (Becan, 2013:33).

Bu tür yarışmalar, genç sanatçıyı destekleyerek tanınma olanağı sağlarken, parasal bir ödülle de yaşamına katkıda bulunması, bazen kişisel bir sergi ile ödüllendirilmesi genç sanatçı için önemli katkılardır. Fakat yarışmayı düzenleyen kurum, piyasa fiyatlarından düşük bir meblağ verip bir yapıta el de koymamalıdır. Ayrıca yarışma, parasal yönden tatmin edici olmalı, genç sanatçıya kazandığı ödülle en az 6 ay sanatını yaparak yaşama imkânları vermelidir (Güleryüz, 2008:34).

Ne olursa olsun ödülün yarışmacılar üzerindeki etkisi inkâr edilemez. Resim yarışmalarında verilen ciddi ödüller bu sanatı hem korumuş hem de bu sanatın gelişimine katkı sağlamıştır. Çünkü daha önce bin bir zorlukla yapılan bu tür faaliyetler ekonomik olarak da desteklendiği için günümüzde daha kolay yapılabilmektedir.

Bu konuyu Mehmet Başbuğ şöyle anlatmaktadır: “*Aklıma 80'li yılların o kasvetli havasında genç bir ressam olarak katıldığım resim yarışmaları geldi. Seçici kurulları, katılımcıları, kazananları ve kaybedenleriyle hep ağır aksak ilerleyen sanatımızın zirve noktaları olurlardı. Koleksiyonerler belki sayıca azdı, ama hepsi de en az sanatçılar kadar hakimdi sanatımıza. Elbette, yokluk günlerinde ödüller çok önemliydi. Ama ödülü kazanmak ödülün miktarından da önemli olurdu. Resimleri, toplama merkezine götürmek ayrı bir dertti. Sadece diğer ressamlarla değil, 2 metrelik tuvalle Cinnah'ı çıkarken, aynı zamanda rüzgârla da mücadele etmek gerekirdi. Ödülü kazandık mı kazanmadık mı, jüri birbiriyle kavga etti mi etmedi mi derken ya kazanırdık ya da kaybederdik. Ama her kaybettiğimiz yarışmadan sonra daha fazla çalışmamız gerektiğini düşünürdük.*” (Başbuğ, 2013).

Ulusal resim yarışmalarının objektifliği zaman zaman çok tartışma konusu olsa da, yarışmayı kazanamayan sanatçının daha fazla çaba içerisine girmesi şüphesiz resim sanatının gelişmesini ve yeni ressamların gün yüzüne çıkmasını sağlamaktadır. Tabii ki sanatta ödül amaç değil bir araç olarak değer görürse bu gelişimin daha etkili olacağı düşünülmektedir.

Aslında bir eserin değeri hiçbir ödülle ölçülemez. Geçmişe bakıldığı zaman iz bırakmış eserlerin birçoğunun ödül için yaratılmadığı görülür. Piroğlu'nun da ifade ettiği gibi: *“Ödül, eserin sadece tozunu siler, biraz parlattır. Onun gerçek değerini fazla artırmaz. Ödül sadece sanatçı için yüreğinin üstüne takılmış bir çiçektir. Eser ise sanatçının yüreği içinde birlikte soluk aldığı bir cevahirdir. Sanatçı onun verdiği sıcaklıkla yaşar. Gerçek sanatçı için en büyük ödül bu mutluluk içindeki cevahirdir.”* Bu yüzden de ne olursa olsun ödül amaç değil, gerçek sanat için araç olarak düşünülmelidir (Piroğlu, 2009).

Başka bir konu ise yarışmalarda olimpiyatlardan bu yana daima iyi olanın üstün gelmesi yürütülse de sanat alanında iyi ya da kötünün kesin söylemleri olamaz (Kırlangıç,2008:33).

“Sanat eseri teorik aklın ürünü değildir. Bu yüzden onu teorik akılla değerlendirmek mümkün olamaz. Bu anlamda Sanat eseri eleştirilemez. Sanat eseri ancak ona muhatap olanda uyandırdığı estetik heyecan ile anlam kazanır. Bu da subjektif bir durumdur. Bu yüzden sanata ödül verilemez. Sanata ödül verebileceğimiz bir kriter yoktur. O halde ödül sanatçıya verilebilir. Bu da bazen siyasi bazen ideolojik, bazen de ekonomik olabilir. Bu anlamda sanatçıya verilen ödülün estetik bir değeri ödüllendirdiği söylenemez. Bu ödül en iyimser ifadeyle “sanatçının çabalarını ve alın terini ödüllendirmek” adına verilebilir. Sanata ödül vermek isteyenler sanatı bir bilim gibi algılamaya yanılgısı içinde olabilirler. Ancak sanatı değerlendireceğimiz kesin kriterler yoksa sanata ödül verme çabası da beyhude bir çaba olacaktır.” (Sönmez, 2007:63). Bu yüzden sanata ödül verenlerin bir yanılgı içinde oldukları bir gerçektir. Asıl önemli olan sanatçının eserlerini değil sanatçıyı seçerek onun çabasının ödüllendirilmesidir.

Ayrıca ödüllendirilen ve birinci seçilen sanatçıların, yarışmaya katılanların en iyisi olduğu tek gösterge değildir. Bazen bu durum, kötünün iyisini seçmek şeklinde de kendini gösterebilir (Gülyüz, 2008:34). Buna karşın birçok yarışmada dereceye giren sanatçılardan daha çok, yarışmalara katılmayan ama farklı tarz ya da yaratıcılıklarıyla ayrılan isimlerin de oldukça başarılı yapıtlar ürettikleri görülebilmektedir (Kırlangıç,2008:33). Bu konuyla ilgili Devrim Erbil'in yorumu şöyledir: "Bugün Türkiye'de gitseniz, arasanız, araştırırsanız, inceleseniz, belki bu yarışmaya katılmak istemeyen, çeşitli nedenlerle katılmamış olan bazı işler çıkarabilirsiniz. Yetenekli çocuklar vardır." (İhtiyar, 2011:34).

Gerçekten de katılım sayılarına bakıldığında bu tür yarışmalara katılımın çok sınırlı olduğu görülür. Bu durum eğitimi daha tamamlamamış olan öğrencilerin kendilerini yetersiz görmesinden ya da başarısız olma korkularından kaynaklanmakta olduğu düşünülmektedir.

Ulusal resim yarışmalarının genel havasına bakıldığında yarışmalara katılım ve ilginin giderek düşmekte olduğunu görebiliriz. Bu durumun birçok nedeni olabilir. Bu nedenlerin arasında yarışmalara fazla katılan birinin arka arkaya gönderdiği eserlerin elenmesi sonucu hayal kırıklıkları ile bazen hırs bazen de kötü duyguların olduğu söylenebilir. Hatta bu kişilerin hırs ve kötü duygularla resim yapmayı bile bıraktıklarına rastlanmaktadır (Koç, 2008:44-45).

Bu ilginin düşmesindeki diğer nedende birçok yarışma, gerekli titizlik ve hassasiyet gösterilmeden sanatçılar ve eserleri belli normlara tabi tutulmadan düzenlenmektedir. Bu durum yarışmaların imajını olumsuz etkileyerek insanların yarışmalara olan inançlarını olumsuz etkileyebilir. Bu yüzden de hem nitelik hem de katılımcı sayısının hızla düştüğü "Resim" yapan herkesin katılabildiği bir ciddiyetsizliğe dönüştüğü görülebilir. Ayrıca bu tür yarışmalarda ödüllendirilenler ödülleri aldıktan sonra ilişkinin orada sonlandığı görülmektedir. Sonrasına dair bir süreklilik, derece alan sanatçıları destekleme, arkasında durma, önünü açma, topluma ve sanat dünyasına ulaştırma, duyurma, tanıtmaya gibi bir ilkesellikleri de yoktur. (İhtiyar,2008:36-38).

Bunun yanı sıra pek çok sanatçının yakındığı seçici kurulların nesnel olmayan ve yanlı tutumları yarışmaların güvenilirliğini olumsuz etkilediği görülmüştür. Bu durum katılımın ve ilginin azalmasını sağlar. Birçok yarışmada uygulanan, adayların adları kapalı ya da rumuz kullanarak yapılan eser teslimleri belki bu düşünceyi ortadan kaldıracaktır (Koç, 2008:44-45). Fakat Özsezgin'in de ifade ettiği gibi "jüri kararlarının isabetli olup olmadığını zaman içindeki gelişmelerden anlamak" mümkün olabilmektedir (Özsezgin, 2008:26).

Bu konuda Bakla'nın anısı güzel bir örnektir; *"İlki daha öğrenci olduğum 1960 yılında olmak üzere 1968, 1969, 1970 ve 1975 yılında bu yarışmalara katıldım. Bu tarihten sonraki yarışmalara katılmamam, katıldığım bir bankaya ait yarışmada bir jüri üyesinin eşinin birinci olmasından itibaren, yurt içinde hiçbir yarışmaya katılmama kararımıdır. O yıldan bu yana bu kararımı kesinlikle uyguladım. Benim gibi böylesine karar alan başka sanatçıların da olduğunu tahmin ediyorum. Ancak daha öğrenci iken katıldığım ilk yarışmaya kabul edilmem sanat hayatımda yaşadığım en gurur verici hatıramdır. Büyük ustalarla aynı sergide olmak gerçekten her genç sanatçı için çok önemli olmalı."* (Bakla, 2007). Bu örnek, yapılan bir etkinliğin genç bir sanatçıyı etkileyerek düşündüğü olumsuzluklara rağmen onu sanat dünyasına kazandırması açısından çok önemlidir.

Şu da önemli bir noktadır ki yarışmalarda kaliteli, felsefi açıdan özgünlüğü olan kompozisyon ve teknik olarak başarılı yapıtlar seçilmelidir. Eğer yarışmayı yapan kurum yarışmanın kalitesini korumak adına, katılan yapıtları yetersiz buluyorsa o yıl ödül vermekten vazgeçtiğini bildirebilmelidir. Bu tür kararlar ve uygulamalar ödüllendirme kadar etkili olacak ve o yarışmaya güven daha fazla artacaktır (Güleryüz, 2008:34).

Ayrıca ulusal resim yarışmalarında sadece tek bir eseri üzerinden seçimler yapılarak ödüllendirme yapılmaktadır. Bunun dışında sanatçının entelektüel kapasitesi ve farklı kriterlere bakılmadan ödüller verilmektedir. Aslında katılımcıların kişiliği, sanat anlayışı, etkilendiği esinlendiği büyük ustalar, kişisel yaşamlarına dair etik ve felsefi bilgiler ile gençlerin entelektüel kapasiteleri, sanatla ilişkisinin boyutları, toplumsal yaşama dair idealleri, eleştirileri gibi birçok açıdan

onları tanıyarak gerçekten ödülü hak eden sanatçılara verilmesi gerektiği düşünülmektedir (İhtiyar, 2008:38). Önemli olan çok yönlü düşüneni, özgün olanı seçmek ve sanatla ilgili entelektüel kapasitesini geliştiren yarışma sistemleri bulabilmektir (Güleryüz, 2008:34). Sonuç olarak olması gereken yarışmalara katılanların özgün eserler ortaya koyması ve entelektüel açıdan kendini en iyi geliştiren bireyleri sanat ortamına kazandırabilmektir.

Bu konuyla ilgili Tevfik İhtiyar'ın yorumu dikkate değerdir. İhtiyar'a göre: "Genellikle yarışmalarda bir esere ödül verildiği için sanatçı unutulmuştur. Biz sanatçının kendisini ödüllendiriyoruz." demektedir. Ayrıca İhtiyar'a göre: "... *sanata ve sanatçıya sorunlarının aşılması bağlamında nasıl destek olabiliriz sorusunun yanıtını arıyoruz bu yarışmayla. Bu bağlamda resmi değil sanatçıyı seçelim diye düşündük. Bu beraberinde nitelik açısından çıtayı yüksek tutmamızı gerektirdi. Seçeceğimiz sanatçı bir durumu ve dönemi temsil edeceğinden çok seçici olma gereği duyduk. Akademik eğitim alması gerek şart olarak belirlendi ve bunun yanında yaşı 35 ile sınırlandırdık.*" olarak ifade etmektedir (İhtiyar,2008:38).

Görüldüğü gibi resim alanında yapılan yarışmalar, sanatın amacı ve kıymetini değersiz kılma, yapılan yarışmaların objektif olmayışı ve sanatçının unutulup sadece eserin tanınması gibi bakış açılarıyla eleştirilse de, bu problemlere farklı çözümler getirilerek yarışmalar yine de yapılmış, değerlendirilmiş ve birçok zaman da sanatın gelişimi için rol üstlenmiştir.

Bunların yanı sıra sanatçıların özgeçmişleri incelendiğinde her sanatçının birçok ödülü olduğunu görmek şaşırtıcıdır. Sanat piyasasında ödüllü iyi sanatçılarda mutlaka vardır fakat ödül almadığı halde iyi işler yapanlarda az değildir (Güleryüz,2008:34).

Aynı zamanda Türkiye'deki ulusal resim yarışmalarında, "Sergilenmeye değer bulunan" diye çok geniş tutulan bir kesitin topluma sunulması ve kataloglar da kendilerine yer verilmesi tartışmaların yaşanmasına yol açabilmektedir. Katılımları teşvik etmenin yolu yarışma sergilerindeki ve kataloglardaki yapıt sayılarını artırmak yerine ödül bedellerini ciddi anlamda arttırmaktan geçmektedir. Ayrıca kıyasıya bir

rekabet sürecinden, uzman bir jürinin seçimi ile öne çıkarılan sanatçıların kapsamlı sergiler ile topluma ve dünyaya tanıtılmaları sayesinde bu sanatçılara çok büyük katkılar sağlayacağı görülecektir (Gürel,2008:23).

Konuya farklı bir açıdan yaklaşan İhtiyar'a göre "*...finale kalmak, finalden derece alarak birinci olmak gibi şeyler bir nokta değil, asıl sürecin başlayacağı bir kavşaktır. Biz genç sanatçıya asıl o aşamadan sonra desteğimizi, dayanışmamızı gösteriyoruz. Onun sanatına yoğunlaşması için maddi ve bürokratik, iletişimsel süreçleri biz düzenliyoruz. Ki genç sanatçı para kazanma telaşı içine girip sanatına yabancılaşmasın.*" (İhtiyar, 2008:38).

Düzenlenen bir yarışmanın değerlendirme toplantısında Jüri üyelerinden Zahit Büyükişleyen buradaki çalışmaların Türkiye'deki sanat eğitiminin bir yansıması olmadığını belirtmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir: "*...bu serginin çok nitelikli resimlerden oluşan bir sergi olduğunu söylemek pek mümkün değil. Bu bir harita değil ama Türkiye'de bu tip yarışmalar çok önemli. Türkiye ortamında bir motivasyon yaratıyorsunuz. Bizde bir zamanlar yarışmaları takip ederdik. Nerede yarışma var ona katılırdık.*" Mustafa Ata yarışmaların her zaman olumlu yönde bir işlevi olduğuna değinerek motivasyon için yarışmaların sürmesi gerektiğini düşünmektedir. Halil Akdeniz'e göre bu yarışmalar, "Gençlerin kendilerini bir yerde ölçebilecekleri, kapı araladıkları, ışık görebilecekleri bir penceredir. Bu yaygınlaştırılıp cazip hale getirilebilir. O zaman katılım daha fazla olacaktır." diye düşünmektedir (İhtiyar, 2011:35).

Tevfik İhtiyar ise düzenledikleri yarışmanın genç sanatçılar için nasıl katkılar sağladığını şöyle ifade etmektedir: "*Kazanan sanatçıyı dergimizin bir sonraki sayısına kapak yapıyor ve kendisiyle geniş bir röportaj yayınlıyoruz. Finale kalan 10 genç sanatçıyı da dergimizin "Genç Köşe" sayfalarında okurumuzla buluşturuyoruz. Daha sonraki süreçlerde bu genç sanatçılarımızın çeşitli kurum ve şehirlerde sergilerinin yapılmasına destek oluyoruz. Bu yılki yarışmanın daha bu aşamasında çok sevindirici bir gelişme oldu, sanata destek veren önemli bir kuruluş gençlerin dosyasını istedi ve onlara Avrupa' da çeşitli yerlere kamp, atölye, eğitim gibi bir niyetle götürmeyi planlıyorlar* (İhtiyar, 2008:38). Geçen yıl Genç ustalar Usta

gençler diye bir sergi yaptık. Yüz kişi katıldı. Bunların elli küsur kişisi bizim bu yarışmada dereceye girip sergilenenlerdi. Bundan önceki 6 yarışmada 84 kişiyi sanat ortamındaki maratona kattık. Birçoğu kişisel sergiler açıyor. Bienallere katılıyor. Başka yarışmalarda ödül alıyor.” (İhtiyar, 2011:36).

2013 yılında düzenlenen bu yarışmada araştırmacının da iki çalışması finale kalmış ve sanatçı kimliğini göstermesi konusunda büyük bir imkân sağlamıştır. Ayrıca finale kalan diğer arkadaşlarına bu yarışma ile yurt dışında workshoplara katılma ve sergi açma fırsatları sunulmuştur.

Genç resamlardan Aslı Özok’un bu konudaki yorumu dikkat çekicidir: *“Bu yarışma ve sergi; genç sanatçılara kendilerini kapsamlı bir şekilde tanıtmaya imkân veren ciddi bir etkinlik oldu. Yeni girişimler, yeni imkânlar ve var olan ciddi ilişkilerin pekişmesini sağladı. Bize gelen önemli teklifler ve destekler de bu yarışmaya gösterilen ilginin önemini ve değerini göstermiştir.” (İhtiyar,2005:23).*

Ulusal resim yarışmaları sayesinde sanat eğitimi gören öğrenciler galerilerle çalışma imkânları bularak üretimleri konusunda daha teşvik edici bir yola girmiş olmaktadır. Buna karşın genç resamlardan Barış Cihanoğlu daha önce bir galeriye sergi açmak için görüşme yapmaya gittiğinde aşağılanarak galericinin hayat dersi vermeye çalıştığından bahsetmektedir. Galerici, sergi açmak için maddi ve teknik anlamda zorlayıcı şeyler istemektedir (İhtiyar, 2006:17). Örneğin Aydın Ayan’ın söylediği kadarıyla İstanbul’da üç yüz galeri varken bu galerilerin hiçbiri gençlere kapılarını açmıyorlar. Gençlerin sergi açabileceği galeri sayısı bu yüzden çok sınırlıdır. Her ne kadar doğru olmasa da bir genç para getirmeye başladığı zaman bu galeriler gençlere kapılarını açmaktadır (İhtiyar, 2011:35). Bu sebeplerle genç resamların ülkemizde destek bulma konusunda birçok sıkıntılarının olduğu görülmektedir. Çünkü tüm çabalarına rağmen çok az desteklenen gençlere şüpheyle yaklaşıyor. Bunun sebebi gencin, öğrenci olması ve ona güvenilmemesidir (Koç,2006:15). Tüm bu olumsuzluklara rağmen birçok sanatçı adayı genç bu yarışmalara katılarak hem kendisini izleyicilerine sunabilmekte, hem de kendine olan özgüveni ile daha ileriye gidebilecek olmanın cesaretini kazanmaktadır. Bu yarışmalar, genç sanatçılara imkân vererek, onları buldukları noktadan bir adım

öteye taşımayı amaçladığı ve öğrencileri cesaretlendirmesinden dolayı önemli bir etkinlik sayılmaktadır (İhtiyar, 2005:23).

Sanat eğitimi gören resim bölümü öğrencilerinin eğitimleri devam ederken eserlerini satma ya da sergi açma imkânları çok zor şartlarda gerçekleşmektedir. Bu durum sanat piyasasında galerilerin ve birçok kesimin genç sanatçılara güvensizliklerinin bir sonucudur. Bu yüzden de sanat eğitimi gören resim öğrencileri yarışmalar yoluyla kendilerine bir çıkış yolu aramaktadır. Kendini ispatlayarak sanat piyasasında yer edinmek istemektedir.

Bunun yanı sıra bu yarışmalar etkileşime zemin hazırlayarak gelen tepkileri görmeye de fırsat vermektedir. Öğrencilerin kendi durumunu görmesi açısından ve yarışmanın ulusal düzeyde olması da çok önemlidir. Genç resamlardan Erdinç Babat'a göre "Ben kendi eserimi beğeniyor olabilirim ama daha geniş bir kesimin beğenisine sunulması başka bir şey." Bu sebeple dışarıdan gelen tepkiler önem taşımaktadır (İhtiyar, 2006:16).

Günümüzde sanat eğitiminin gelişmesi ve genç sanatçıların artışıyla beraber öğrenciler kalıcı olmak istemektedir. Bu yarışmalar genç resamlar için bir birikim ve tecrübe olması, bir heyecan oluşturması ve motive sağlaması açısından kayda değer etkinlikler olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca sanat eğitimi gören öğrenciler eğitimleri süresince öğrendiklerini sergileme açısından ve çalışmalarının gidişatı hakkında alanında uzmanlaşmış jürilerin olduğu yarışmalar sayesinde, ulusal bir ortamda bir dönüt alabilmektedirler.

Genç resamlardan Mustafa Oral Ünlü çalışmalarında yön arayışı içindeyken, bu etkinlikte kazandığı başarının verdiği cesaretle, daha güvenli ve emin adımlarla alacağı yolu, bir anlamda aydınlatmış olmaktadır. Ünlü'ye göre "*Otuz yıla sığdırmış olduğum doğa birikimimi, çalışmalarına aktarmam; sanatımın başlangıç noktasını oluşturuyor. Ancak bu başlangıç noktasını netleştirmem ise rh+sanart'ın gerçekleştirdiği etkinlikle olmuştur.*" (İhtiyar,2005:23).

Genç resamlardan Barış Cihanoğlu ise her ne kadar yarışmacı kültüre karşı olsa da Türkiye ortamındaki yerini ve sanatının ne durumda olduğunu görmek için

bu yarışmalara katılmaktadır. Cihanoğlu'na göre bu bir netlik özlemidir (İhtiyar,2006:17). Genç resamlardan Nebahat Karyağdı'ya göre ise “Ülkemizdeki genç sanatçıların nerelerde oldukları ile ilgili bize gösterdiği gibi benim içinde önemli bir sanat dergisinin beni ve çalışmalarımı sanat çevresine tanıştırmayı sağlam bir ilk adım oldu.” diye söylemektedir (İhtiyar,2005:23).

Bu konuyla ilgili olarak Seydi Murat Koç resim yarışmalarına katılım amacını şu şekilde anlatmaktadır: *“Resimlerimi başka insanlara ulaştırmak ve aynı zamanda ustaların karşısına çıkarmak amacındaydım. Aldığım eğitim ve kendime ait değerlerim ile ortaya çıkardığım eserlerimi onlara sunmak, tepkileri ve onlardan gelecek oylamanın merakı beni biraz yarışmaya katılmaya yöneltti. Bu sayede daha ileriye gidebileceğimi, mesleki sorumluluğumu daha iyi yerine getirebileceğimi düşünüyordum. Yani yaptığım işler sanat otoriterleri tarafından görülmesini, nasıl değerlendirileceğini görmek istedim. Ben neredeyim, yaptığım işler nerede. Yaptıklarım havada kalmayın, yerli yerine otursun amacındayım. Resimlerimi yarışmaya katılan arkadaşlarımla da kitlelerle de paylaşmak istedim. Çünkü yarışmanın, insanlara ulaşma yolundaki adımlarımı büyüteceğini, amaçlarımı artıracağını düşündüm. Onun için yarışmaya katıldım.”* (Koç, 2006:12).

Düzenlenen ulusal resim yarışmalarında, usta sanatçılar tarafından yarışmalardaki eserlere getirilen eleştiriler ve farklı eserleri görmek genç sanatçılar için hem bir ilerleme ölçüsü hem de sanat eğitimlerine bir katkı unsuru olarak görülmektedir. Sanat eğitiminin kısılcacında olan öğrenciler için güncel sanatı takip etmek ve bu alanda kendi sınırlarının dışında neler yapıldığının farkında olmamak öğrencilerin sanatsal gelişimlerini yetersiz kılmaktadır. Bu nedenle de akademik eğitim ile yetinmeyerek ulusal resim yarışmalarına katılmanın önemli olduğu düşünülmektedir. Şüphesiz yapılan yarışmalarda ortaya çıkan paylaşımlar bu sanatın değerini doğal olarak da sanata olan ilgiyi artırmaktadır. Bu yarışmalar, genç resamların tanınmasına ve resimlerini satarak geçimlerini sağlamalarına, bu durumun kendileri için bir ilerleme fırsatına dönüşüp sanat eğitimlerini geliştirdiğine inanılmaktadır.

Bu tür yarışmalar, genç sanatçılara destek vermesi ve geleceğe dönük çalışmaların boyutunu görmek açısından son derece önemlidir. Bunun en önemli sebebi günümüz genç sanatçıları potansiyellerini ortaya çıkaracak kaynakları bulamıyorlar. Sadece maddi boyutu ile değil, sanatçıyı duygusal olarak cesaretlendiren ve topluma dönük olmasını sağlayan etkinlikler bunlar. Ayrıca üretmek için veri toplayarak beslenmek gerekiyor. Resim öğrencileri için dört yıllık eğitim sürecinde akademik ortama çok fazla sıkışmadan farklı kaynaklardan beslenerek tekniği geliştirmek gerekiyor (İhtiyar, 2006:17).

Bunların dışında ulusal resim yarışmalarının genç sanatçıları ve yetenekleri ortaya çıkarması, desteklemesi, eserlerinin sergilenebileceği mekânlar sağlaması çok önemli katkılardır. Henüz sanattan para kazanmayan öğrencilerin maddi nedenlerle atölye ve sergi açamaması gibi sıkıntıları aşmasına da katkı sunması sanata ve sanat eğitimine getirilen en önemli destek olacaktır (Pulat, 2008:41). Örneğin genç resamlardan Meltem Söylemez'in söylediğine göre bir yarışmada finale kalmasından sonra Yeditepe Üniversitesinden bir hocası sergi teklifinde bulunmuştur (İhtiyar, 2006:17). Aynı yarışmada finale kalan Nebahat Karyağdı bu yarışmadan sonra Galeri Baraz ile çalışmaya başladığını söylemektedir. Genç resamlardan İlke İlter ise *“Yarışma sonrası herkes kendi çizgisini destekleyen insanlarla bağlantılar kurdu. Ben tanışma fırsatını belki de çok daha büyük çabalar sonrası yakalayabileceğim isimlerle tanıştım. Resimlerimi ve yorumları başka başka dergilerde gördüm. Birkaç iyi galeriyle tanışıp sergi davetleri...”* aldığına değinmektedir (İhtiyar,2005:23). Eğer bu yarışmaların amaçlarından biri gençlerin üretimlerine ve toplumla yüzleşmesine olanaklar sağlamaksa görülüyor ki bu amaçlar gerçekleşmektedir.

Ulusal resim yarışmaları hem yeni yeteneklerin keşfedilmesi hem de genç resamların kendilerini ifade edebilecek ortam bularak kendilerini keşfetmeleri açısından da önem göstermektedir.

Bir yarışmanın başarısı biraz da katılımın çoğalmasıyla paraleldir. Bunun için de en önemli etken ödüllerin miktarından çok şartnamenin, duyuruların, tanıtımın

akılcı düzenlenmesi ve jürilerin güvenilir isimlerden oluşmasına dikkat edilmesidir (Günyaz, 2008:15).

Tevfik İhtiyar düzenledikleri yarışmada jüri olarak kimleri seçtiklerini: “Hocalar, eleştirmenler, sanatçılar ve küratörlerden oluşan bir jüri oluşturuyoruz.” şeklinde ifade eder (İhtiyar, 2008:38). Örneğin Serpil Kapar Kılıç’a göre bu tür yarışmalara katılmasındaki etkenlerden biri “Elemenin seçici jüri tarafından ayrı ayrı yapılması ve görüş olarak birbirlerinden etkilenmeyecekleri durumda olmaları seçimin adil olacağı” düşüncesidir (İhtiyar, 2005:23).

Sanat eğitimi gören öğrencilerin katıldıkları bu yarışmalar sayesinde kaliteli bir jüri tarafından değerlendirilen eserler, genç sanatçı için geldiği noktanın ve sanat eğitimlerinin ne düzeyde olduğunu göstermesi açısından bir imkân sağlamaktadır. Örneğin yapılan yarışmaların birinde Tomur Atagök düşüncesini: *“Bu yarışma figüratif ağırlıkta bir başvuru olmuş. Dolayısıyla burada öğretimden kaynaklı sıkıntıların olduğunu düşünüyorum. Genç sanatçı okuldan öğrendiğini ortaya koyuyor. Burada karşılaştığımız şey fazla yenilikçi düşünce değil genç sanatçıların eksik taraflarını görüyoruz.”* olarak belirtmektedir (Becan, 2013:33). Her şeye rağmen ulusal resim yarışmaları sanat eğitimi gören öğrencilerin eksiklerini, hatalarını göstererek onu doğru yola yöneltmek için bir araçtır. Önemli olan öğrencilerin üretmeleri ve ürettikçe işlerinin kalitesini artırarak uzmanlaşmalarıdır.

Sanat eğitiminin koşullarının ve düzeyinin ortaya çıkmasının dışında bu türden seçimler, katılan gençlerin sanatla olan diyalogunun okunması açısından da önemli etkinliklerdir (Pektaş,2008:28). Bu konuyla ilgili Bedri Baykam’ın düşüncesi: *“Sıradan olağan işlerle de karşılaşıyoruz ama gene de her birimizi heyecanlandıran iyi ki yapılmış ben bu resmi odama asmak isterim, birlikte yaşarız dediğimiz işler de var... Siyasal, sosyal sorumluluk alan sanat olması için o toplumunda özgürce eleştiri yapma demokratik yurttaşlık hakkını kullanma bilincinde olduğu bir an olmalı genç sanatçının bunun olmadığı yerde provoke etmesi fişeklemesi lazım maalesef bu yöne bir kayış yerine dekor resmi, satılabilir resim, fuarlara iyi gidecek resim, toplumun tüketebileceği resim, şık resim, güzel resim bu yönde bir kayma oluyor. Gençlerin sanatın kaçınılmaz genetiğinde olan aykırı olma, direnme, yüksek*

sesle konuşma yerine suya uyma çabasını görüyoruz.” şeklindedir. Devrim Erbil bu yarışmaların önemini vurgulayarak gençlerin daha yaratıcı düşünmeleri gerektiğini belirtmiştir. Erbil düşüncesini: “Benim gözümde genç düşünce, yeni düşünce daha farklı boyutta işler üretmeli diye düşünüyorum. ...Gençlik düşüncesini söylerken kendi içinde bir baskıyla karşı karşıyadır. Sosyal içerikli bir mesaj verilecek birkaç resim geldi bir iki kolajla yer alıyor. Gençlik ne düşünüyor o zaman? Kendi içini anlatmıyor, kendi hayalini anlatmıyor, kendi sorunlarını anlatmıyor. Bu yarışmanın verdiği izlenim gençler doğru düzgün bir şey düşünmüyor. Genç ne düşünüyor güzel resim yapmak mı? Figürde doğru bir şey yakalamak mı? Bu değil... Eğitimci olarak sanatçı olarak bugüne kadar verdiğimiz emekler bu noktada bir gençliği oluşturmuşsa sorumluluk bize ait.” olarak açıklamaktadır (Becan, 2013:32-34).

Ulusal resim yarışmaları farklılıkların ve yeni düşüncelerin ortaya çıkması için bir fırsattır. Hâlbuki “bu yarışmaya bu gider” düşüncesiyle yarışmaya ödül almak için yapılan katılımlar, jürinin bu türden eleştiriler getirmesine pek tabi sebep olmaktadır. Böylece genç ressamların kurguları da teknik anlayışları da buna göre şekillenmektedir.

Birçok yarışma yapılmaktadır. Fakat sonuçları yeterli bilgiler dâhilinde gözlenememektedir. Bunun yanında “rh+sanart dergisi finalistlerini bile sahiplenmiş duygu ve düşüncelerini sanata bakış açılarını ifade etmelerine imkânlar sağlamıştır. Bu durum genç sanatçıyı kendini entelektüel ve birçok açıdan geliştirerek özgün üretimler konusunda itici bir güç sağlamaktadır. Son üç dört yıla bakıldığında zaman birçok genç sanatçı kendini ispat etme fırsatını yakalamıştır. Bu sayede sanat piyasasında üretim çeşitlilik kazanmış ve genç sanatçılar dinamik yapılarını yansıtan orijinal ve özgün eserler ortaya koymuştur (Kılıç,2008:43).

Bununla birlikte ulusal resim yarışmalarını kazananların daha sonraki süreçlerde bir varlık gösterebilmeleri gerekir. Fakat yapılan yarışmaları kazananların açtıkları sergilerde ya da başka yarışmalarda bir varlık gösteremedikleri gözlenmektedir (Güleryüz, 2008:34).

Ayrıca devlet ve özel kurumların düzenledikleri yarışmaların bazılarında yarışmaya katılacak eserler için konu belirlenmesi sanatçıyı sınırlandıracağı için yaratıcılığı yok ettiği düşünülmektedir (Gürel,2008:19). Bütün sanatçıların kendilerine has bir üslubu, tarzı ve tekniği vardır. Bunu bir konuya uyarlamaya zorlamak sanatçının kendisinden uzaklaşmasına ve kendini sınırlandırmasına neden olabilir. Bu yüzden de diğer eserleriyle bir zıtlık yaşayabilir. Bazen de kendi sınırlarını sürekli zorlayan bir sanatçının bir konu karşısındaki tavrını görme fırsatı yaratarak olumlu sonuçlar da doğurabilir (Koç, 2008:44).

Bir diğer konu ise ulusal resim yarışmalarında yarışmaların konusu, tanımı, kapsamı, amacı, değerlendirme ölçütleri, katılım şartları, yarışma takvimi, ödülleri ve jürisi ile ilgili yarışmaya katılan ile yarışmayı düzenleyen kuruluşlar arasında bir “şartname” olmalıdır. Ulusal resim yarışmaları şartnamelerinde, yarışmanın hangi kurum ya da kuruluş tarafından desteklendiği, seçici kuruldaki temsilcilerin ve akademisyenlerin kimler olduğu, seçici kurulun değerlendirme ölçütlerinin neler olduğu belirtilmemişse katılımcılar için bu yarışmalara katılmanın inandırıcılığı ve değeri düşmektedir (Tomak,2013). Bu sebepten dolayı şartnamelerin hazırlanmasında titiz ve dikkatli davranılması gerektiği düşünülmektedir. Örnek resim yarışması şartnamesi (EK-2) de sunulmuştur.

Ulusal resim yarışmalarındaki konu sınırlandırması ve yarışma şartnamelerinin net olmaması yarışmaya olan katılımı azaltmakta; bu durum ise farklı kabiliyetlerin ortaya çıkmasını engellemekte ve yarışmalara olan güveni olumsuz etkilemektedir. Bunlar temelde organizasyon hatalarından kaynaklanmaktadır. Fakat bu durum resim yarışmalarının genç ressamlar üzerindeki olumlu etkisini yok sayamaz.

Bazı yarışmalarda da organizasyon hataları dikkat çekmektedir. Eserlerin toplanmasından, eserlerin sahiplerine sağ salim teslimine bütün süreçlerden kurumlar sorumludur. Ancak bazı tecrübesizlikler eserlerin tahrip olmasına ya da sahiplerine ulaştırılmamasına neden olabilmektedir. Bu yüzden de yarışmayı yapan kurum, bu konuya gerekli önemi verip daha titiz davranmalıdır. Ayrıca yarışma sergilerinde karşılaşılan genç sanatçılar için sorunlarını paylaştıkları ortak bir zemin yaratmaktadır.

Bunların dışında yarışmalarda 1.2.3. gibi sınıflandırmalar yerine, genele yayılan bir destek şeklinde oluşturulması genç sanatçıları daha fazla motive edecektir. Bu tür yarışmalarda elbette bir seçicilik gereklidir fakat sınıflandırmanın kesinliği ve katılımı sanatın doğasına aykırı düşmektedir (Koç, 2008:45).

Aslında sanatçının başkalarıyla değil kendisiyle yarışması gerekir. Sanatçının giriştiği yaratıcılık uğraşı gerçekte kendi varlığına karşı verdiği bir mücadeledir. Belki bu mücadele onu, kontrolsüz bir maceranın içinde benliğini inkâr eden bir tutkuyla sonsuz arayışlara sürükleyecektir. Bir yandan da özgürlüğünü koruma çabası içinde olan sanatçı için sipariş edileni üretmek, verilen konunun dışına çıkmamak, dayatılan değerler dizgesini izleyerek belirlenen estetik ölçütler içinde çalışmak gibi kısıtlamalar, ne denli masum düzenlemeler olarak görünse de sanatçının özgürlüğünü elinden alan mekanizmalar olacaktır. Böylesine bir tutsaklık yapılan sanatın kişisizleşmesini ve özgünlüğünün yok olmasına neden olabilir (Gürel, 2008:16).

Sonuçta sanat eğitiminin amacı, öğrencinin içinde bulunan yaratıcılığı ortaya çıkartarak öğrenciye bir bilinç kazandırmaktır. Bu yüzden de kendini sınırlandıran bireyde bu yaratıcılık olgusu ortaya çıkmayacak ve özgün denilen eserler estetik ölçütler içinde olmadan üretilecektir. Bu da ülkenin sanatına yapılan bir darbe olacaktır.

Ulusal resim yarışmalarının devamlılığını engelleyen önemli faktörlerden biri de kurumsallaşmanın devlet kurumları ve özel kurumlar tarafından sağlanamamasıdır. Bu yüzden de uzun vadeli perspektiflerin oluşması gerçekleşmemektedir (Görgün,2008:30). Örneğin Hüsamettin Koçan'a göre "Bir işi yaparsınız fakat o işi sürdürebilmek son derece önemlidir. Tek noktasal bir iki yıllık etkinlik çok şey ifade etmiyor." Bu yüzden de Devlet Resim ve Heykel Yarışmaları ile DYO Resim Yarışmalarının yaptıkları işler yıllarca sürdürülebilir bir iş olduğu için değerli görülmektedir (Becan, 2013:33).

Resim yarışmalarının kurumsallaşması resim sanatı alanında bir güven oluşturmaktadır. Ama bu yarışmaların belli aktörlerin eline geçmesi ise resim sanatı

için oldukça olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Bu yüzden de sanat piyasasında küratörlerin seçtiği kişilerin dikkate alınması otoriter bir yapıyı oluşturmuştur (İhtiyar, 2008:38). Bu düşüncelere paralel olarak Hüsamettin Koçan: “*Sanat ortamını sadece eğitim değil pazarda etkilemektedir. Galeriler ve küratörler etkiliyor. Bütün bunların sonucunda bir kaynaşma bir oluşum var. Bu kaynaşmayı su yüzüne çıkarmak üretimini sürekli kılmak destekleyebilmek, yüreklendirebilmek için bu yarışmalar son derece önemli...*” diye düşünmektedir (Becan, 2013:33).

Tüm çabalara rağmen resim sanatı günden güne bir kısır döngü içerisine girmektedir. Büyük ve iddialı müze sergileri, sayıları giderek artan fuarlar, yurtiçi ve yurtdışı bienal katılımları sanatımıza ve sanatçılarımıza geçici ivmeler sağlasa da uzun vade de kaliteli bir sanat eğitimi ile sanatçı ortaya çıkarma ve destekleme politikaları geliştirdiği görülemez (Gürel,2008:20). Yurtdışındaki örneklerde ise uzun vadeye yayılmış, stratejisi iyi kurulmuş, amaç ve hedef saptamaları evrensel boyutta düşünülmüş projelerle karşılaşırız. Çoğunlukla yurtdışındaki örneklerde görülen sanatçıyı tek bir yapıtı üzerinden desteklemek yerine tüm yapıtı bağlamında ele almayı ve desteklemeyi tercih eden yaklaşımlar görülür. Bu yaklaşımlar sayesinde sanat ortamı daha da gelişmek için bir nedene sahip olmaktadır(Görgün,2008:30-31).

Bu nedenle İngiltere’de verilen bazı ödülleri, tutarlarını ve diğer bazı özelliklerini örnekleyerek tartışmak, neler yapılabileceği konusunda bir çıkış noktası oluşturabilir. Bunlar:

“Hugo Boss Ödülü: 50.000 USD’lık ödül her iki yılda bir çağdaş sanatçılara verilmektedir. Yarışmaya katılan ve son elemeye kalan sanatçıların da yer alacağı bir katalog yayınlanıyor.

Paul Hamlyn Vakfı Sanat Ödülleri: Beş kazananlı bir ödül; kazananların her biri üç yıllık bir süre içerisinde 30.000 sterlin alıyor.

Jerwood Uygulamalı Sanatlar: Tekstil, takı tasarımı ve benzeri uygulamalı sanat dallarında veriliyor. Her dalda 15.000 sterlin ödül veriliyor. Son elemeye kalan tüm sanatçıların yapıtları Crafts Council’de sergileniyor.

Uluslararası Julio Gonzales Ödülü: Bu yarışmanın ödülü olarak Julio Gonzalez'in bir figür yapıtı veriliyor.

The RIBA Stirling Ödülü: Ödül kazanan sanatçıya 20.000 sterlinlik çeki 4 Kanal'dan yayınlanan bir kutlama ile verilmektedir.

Larry Aldrich Vakfı 2002 Ödülü: 25.000 USD'lık ödül her yıl çağdaş Amerikan sanatçılarına verilmektedir. Bu vakfın aynı zamanda 3.000 USD'lık Yükselen Sanatçı Ödülü de vardır. Her iki ödül kazanan sanatçı Ridgefield CT'deki Aldrich Çağdaş Sanat Müzesinde sergi düzenlemektedir.

Brett Whiteley Sanat Seyahati Bursu: Ödül 3.520 sterlin ve ödül aynı zamanda Paris'teki Uluslararası Sanat Sitesi'nde üç ay kalabilme olanağını da kapsamaktadır.

Turner Ödülü: Ödülü kazanan sanatçıya 20.000 sterlin verilmektedir. Yarışma sergisi ise halka bu sanatçıların sanatsal bakış açılarını kavrayabilmelerini sağlamaya yönelik olarak düzenlenmektedir. Ödülün kazananı Tate'in yöneticisi Nicholas Serota'nın başkanlığındaki bir kurul tarafından seçilmektedir. Kuruldaki diğer üyeler müze küratörleri, yöneticileri, mesenler, vakıf üyeleri, eleştirmenler ve sanatçılar arasından seçilmektedir.

İngiltere'deki ödül örneklerinin dikkat çekici bazı özellikleri şöyle sıralanabilir:

- Her kuşaktan, kariyerinin her noktasındaki sanatçıya göre farklılaşan ödül bedelleri ve yaklaşımlar ile otoritesi tartışılmayacak profesyonellerden oluşan jüriler.
- Ödüller, sanatçının belli sürelerde başka ülkelerde yaşamasını, kendini geliştirmesini ve üretebilmesini sağlayacak olanaklar ve düzenlemeler içermeli, ödüllerin tatminkâr seviyelere ulaşmasında sponsorlardan yararlanılmalıdır.
- Sonuçların paylaşılabilmesi ve tartışılabilmesi için yarışma sonuçları son elemeye kalanları kapsayan bir sergi ve katalog ile toplumsal görsel belleğe eklenmelidir." (Gürel, 2008:21-22).

Böylece sanat eğitimi gören öğrencilerin enerjilerini ve yaratıcılıklarını ortaya çıkarmanın en önemli yolunun ulusal resim yarışmalarından geçtiği düşünülmektedir. Gerçekten de bütün emeğini resme harcayan genç sanatçıların, sanatlarından ve ideallerinden yılmamaları gerekir. Zira sanat, harcanan emeğin ve gösterilen sabrın karşılığını bir gün mutlaka geri verecektir.

Çağdaş sanatımızı canlı tutmayı sağlayacak somut destekler verilmeden sanatçıların kendilerini geliştirmelerini beklemek doğru bir yaklaşım olmayacaktır. Bunun çözümü konunun kurum yöneticileri, usta sanatçılar, eleştirmenler ve koleksiyonerler arasında tartışılarak ülkemizin koşullarına en uygun olacak bazı ödüllerin akılcı, özverili ve yaratıcı yaklaşımlar ile verilmesini sağlamak olabilir. Gelenekselleşmiş önemli yarışmalar, çağdaş sanatımızı canlı tutmak için önemli bir araç olarak her dönemden sanatçımızın toplumun her kesimi ile “diyaloga” girmesini sağlayabilirler (Gürel,2008:22). Ayrıca bu yarışmaların önemi şu şekilde sıralanabilir: Sanatçı yönünden;

- Yarışmaya katılan ressamlar kendilerini tanıtmaya fırsatı bulur. Kendilerini geliştirir ve tecrübe kazanırlar. Adının duyulmasına neden olur.
- Ressamların aynı konuda farklı düşünceler sergilemesine ve ayrı yaratıcı özellikler sayesinde orijinal eserler meydana gelmesine neden olur.
- Yarışmaya katılıp eserleri sergilenen ve ödül alan ressamların kendilerine olan güvenleri artar. Başkaları tarafından takdir edildiklerini anlayıp mutlu olurlar.
- Ressamlar, belirli bir amaca yönelindiklerinde o hedef hakkında ufkunun genişlemesine yardımcı olur ve sanatçı kimliğini hisseder.

Sanat eseri yönünden;

- Yarışma sayesinde orijinal eserler meydana gelecektir.
- Resim yarışmalarına katılan ressamların eserleri bir araya gelecek, sergilenecek, medya tarafından tanıtılacaktır.
- Kataloglar basılarak günümüz sanatı hakkında yüzyıllar sonrasına ışık tutacaktır.

- Eserlerin; çeşitli kamu kuruluşları, müzeler, özel kuruluşlar ve şahıslar tarafından satın alınmasına katkıda bulunacaktır.
- Eserleri izleyenlerin görsel zevkleri artacak ve özgün eserlere ilgi duyacaktır.
- Böylece resim sanatı, sanat olarak varlığını hissettirecektir.

Alıcı (izleyici) yönünden;

- Yarışma sergileri sayesinde sanat eserini sergide izleyen kişilerin sanata ilgisi artacak ve haz duyacaklardır.
- İzleyiciler eser sahibi ile tanışma fırsatı bulacaklardır. Sanatçıyı tanımak toplumda sanata karşı bir ilgi uyandıracaktır.
- Yarışma sergileri, izleyicinin ufkunu açacaktır.
- Sanatçının kullandığı tekniğin yayılmasına neden olacaktır.
- İzleyiciler ulusal resim yarışmaları sayesinde orijinal eserler görme fırsatı bulacaktır. Bu da sanata olan ilgiyi artıracaktır.
- Sanatçı, sanat eseri ve alıcıdan oluşan üçgen sanat alanını meydana getirecektir (Çanga, 2005:59-61).

Kaya Özsezgin'in de ifade ettiği gibi: *“Türkiye’de sanat yarışmalarının yarım yüzyılı aşan geçmişi, geride bıraktıklarıyla, örgensel gelişmelerin parabollerini içinde barındırır. Bu nedenle gelişmelerin akışı, bu parabollerin izlediği yola bağımlı olarak yarışmalardan alınan sonuçlarla da ilişkili bir seyir gösterir.”* (Özsezgin, 2008:26).

İdeal olan bir sanat üzerinde anlaşmaya çalışıyorsak bugün için gençlere yatırım yapmak, gençleri bulmak, aramak gerekir. Aramanın yolu da bu gençlerin dikkatlerini çekmekten ve çağırmaktan geçer. Bu konuya müzeler, belediyeler, devlet ve özel sektör yöneticileri yeniden el atıp bir çözüm yolu aramalıdır. Bu, popüler kültüre hizmet eden şöhret olma yarışmaları gibi olmasa da bu yarışmalarda; sanatın başkaldıran doğasına zarar vermeden kışkırtıcı ve uyarıcı olan seçilirse, ulaşılmak istenen sanatın sınırları da daraltılmamış ve ilerlemesi engellenmemiş olur. Bu yüzden ideal bir sanata giden yolun yaratıcılığı ve üretimi destekleyen heyecan ve dalgalanma yaratacak yarışmalardan geçtiği düşünülmektedir (Pektaş, 2008:29).

Sonuç olarak yarışmalar yolu ile resim bölümü öğrencilerinin ve sanat piyasasında yer almak isteyen genç ressam adaylarının kendilerini geliştirmek ve sanat piyasası içinde kendilerini kanıtlayarak bir çıkış yolu bulmak istemeleri gelecekleri açısından çok önemli etkinliklerdir. Bu yüzden de resim yarışmaları önemsenmeli ve sanat eğitimi gören resim öğrencileri bu etkinliklere mümkün olduğunca katılmalıdır.

2.7. SANAT EĞİTİMİNDE YARIŞMALARIN ROLÜ

Doğal bir güdü olarak düşünülen öğrencilerin diğer öğrencilerden üstün ve ileride olma isteği onları doğal olarak ulusal resim yarışmalarına katılmaya itmiştir. Yarışmalara sanat eğitimi açısından baktığımızda, ürünü eğitilenin gelişimi olarak düşünürsek yarışma aslında sanatçının kendisiyle yaptığı bir rekabet durumudur. Sanat eğitimi gören öğrencinin sanatsal gelişimi için önemli bir basamak teşkil eden ulusal resim yarışmaları, bulunulan düzeyi belirleme açısından oldukça önemlidir.

Yarışmalardan kaynaklı olarak öğrenciler kaygı verici ve sıkıntılı bir süreç yaşayabilirler. Bu sıkıntıyı bazı öğrenciler çok şiddetli yaşarken bazıları daha az yaşayabilir. Ayrıca ulusal resim yarışmalarında kaybedenin üzüleceği ve olumsuz etkileneceği, kazananın da sevineceği ya da olumlu etkileneceği doğal bir durumdur. Bu şekildeki etkilenmelerin, yarışmaya verilen önemle doğru orantılı olduğu söylenebilir. Bireysel farklılıklar göz önüne alındığında, farklı özellikteki bireyleri belli bir alanda benzer beceriler sergilemeye çalıştırmak doğru bir yaklaşım değildir. Şüphesiz bireyin yarışacağı kişi yine kendisi olmalıdır (Aktaran: Gündüz ve Yazıcı, 2012:152-154).

Yarışmalarda bireyin kabiliyetlerinin ortaya çıkarılması hususu rakiplerin eksik yönlerinden faydalanma düşüncesinden daha ön planda olmalıdır. Ya da herkesin kazanabileceği duygusu verilmelidir ki; yarışmalar sürekli ve genç sanatçılar üzerinde bir nüfuz oluşturarak eğitici bir fonksiyon üstlenebilsin. Aksi takdirde marjinal bir nitelik dışına çıkamaz, bir etkinliği de olamaz.

Her yarışmada doğal olarak kazanan bir veya birkaç kişi olurken, diğerlerinin tamamı kaybetmekte, kaybedenlerin olayı anlamalarına fırsat verilmeden yeni

yarışmalar dzenlenerek yeni cazibe unsurları yaratılmaktadır (Ural, 2013). Önemli olan öğrencileri bu şekilde sürekli bir yarışma ortamına sokmak olmamalı, öğrencilerin kazanma ve kaybetme süreçlerini düşünerek eğitimlerine katkılarının olabileceği düşünceleri verilebilmelidir.

Bunun yanında ulusal resim yarışmalarına katılan bazı öğrenciler yarışmaların yapısı ve doğası gereği yarıştığı kimselere karşı kıskançlık, kin ve nefret, hırs ve saldırganlık gibi tutumlar geliştirebilir. Bununun nedeninin her insanda bulunan saygı duyulma, beğenilme ve takdir edilme duygusunun olduğu düşünülebilir. Öğrenciler, ulusal resim yarışmalarından ödöl ya da sergileme kazandıklarında çok mutlu olmakta, diğer yarışmalarda bir şey elde edemeyince mutsuz olmaktadır. Bu yüzden de bazı öğrencilerin, kaybedebileceklerini düşündükleri yarışmaları daha denemeden vazgeçtikleri görölmüştür. Yarışmalardan bir sonuç alamadıklarında da çevrelerinden ya da arkadaşlarından utanma eğilimi, yarışmalara karşı olumsuz bir tutumun ortaya çıkmasına sebep olabilir. Yarışmalara katılmak öğrencilerin bazılarını tetiklerken bazılarını da yıpratır. Bu nedenle de öğrencilerin yaratıcılıkları geliştirilmeli ve kendisini aşması, kendisi ile bir yarış içinde olması sağlanmalıdır (Gündüz ve Yazıcı,2012:154).

Ulusal resim yarışmaları, motivasyon arttırıcı önemli etkinliklerdir. Bu etkinlikler dolayısıyla eğitimdeki güdüleme görevinin yapılması anlamına gelir. Bu yüzden konularının kendiliğinden öğrenenin ilgisini çektiği okul dışı öğretimin sistematik düşüncelere ve hazırlıklara ihtiyacı yoktur. Oysa ki öğrenimin bilinçli idareye ve yönlendirmeye ihtiyaç duyduğu okuldaki öğrenim ile sanat eğitimi gören resim bölümü öğrencilerinin resim yapma konusunda teşvik edilmesi gerekir (Aktaran; Erbay,2000:34) .

Ayrıca üniversitelerdeki sanat eğitimi gören öğrencilerin sanat eğitimi programlarında birinci sınıfta iki dönem halinde desen derslerinin verildiği görölmekte, ikinci sınıfta ise pastelden başlamak üzere lavi ve suluboya eğitimi, dönemin sonuna doğruya yağlı boyaya geçildiği görölmektedir. Üçüncü ve dördüncü sınıflarda yağlıboya klasik konular üzerinde tekniklerin öğretilmesi şeklinde yapılmaktadır. Öğrenci sanat eğitimi boyunca kazandığı bu teknik beceriyi ulusal

resim yarışmaları gibi farklı mecralarda yeteneklerini gösterme şansını bulması öğrenci için motivasyon kaynağı oluşturmaktadır. Bunların neticesinde de öğrencilerin ulusal resim yarışmalarına katılırken sahip oldukları teknik becerilerini geliştirmeye çalıştıkları, güncel sanat anlamında yapılan çalışmalarını daha yakından takip ettikleri görülmektedir.

Yarışmaların ders için yapılan ödev çalışmalarının dışında sanatsal gelişime yönelik özendirici enerjiler oluşturduğu açıktır. Bu durumun başka bir olumlu yanı da alanında üretken adayların ortaya çıkmasına zemin hazırlamasıdır. Sanat eğitimi içinde öğrenci okul dersleriyle içli dışlı olduğu için resim yarışmaları öğrencilerin dışarıya açılmaları için bir fırsattır. Yarışmalardan ödül alsın ya da almasın bir sergileme almak ya da yarışmaların kataloglarında yer almak bu işe yeni başlamış öğrenciler için büyük bir fırsat yaratacaktır.

Yarışma sergilerinde karşılaşılan sanatseverler, uzmanlar ve sanatçılarla ilk elden deneyimler yaşamak öğrencinin sanatsal birikimine daha büyük katkı sağlayacaktır. Bu sayede öğrenci, sorularına cevap alabilecek, hangi yolları izlemesi gerektiği konusunda bu ustalardan bilgiler edinecek ve yarışmalar öğrenciye yeni bir pencere açacaktır.

Yarışmalar sayesinde yeni sanat eğitimine başlamış olan öğrencinin ufku genişleyecek ve bu sayede sanat piyasasında neler yapıldığının farkına varıp kendine göre bir yol izleyecektir.

Sanat eğitimi gören resim bölümü öğrencileri akademik kaygılar yüzünden verilen ödevler ile yetinmektedir. Ayrıca yapılan sanat eğitimi akademik düzeyde not kaygısı için yapıldığından derslerden geçer not almak yeterli görülmektedir. Bu da öğrencilerin yeteneklerini geliştirmesinde yetersiz kalmaktadır. Bu yüzden de öğrencilerin kendilerini geliştirmesi ve motivasyonlarını artırması için ek etkinliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Bunu da sağlayan en önemli etkinlik ulusal resim yarışmalarıdır.

Ayrıca ulusal resim yarışmalarının; öğrencilerin, sanat eğitimlerine yaratıcı kişiliklerine ve sanatçı kimliklerine katkılarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Ulusal resim yarışmaları sayesinde sanat eğitimi gören öğrenci, çalışmalarını estetik kılabilmek için kendi kendine sorgulamayı öğrenecektir.
- Ulusal resim yarışmaları, öğrencinin, özgün ve yaratıcı eserler üretmesini teşvik edecektir.
- Öğrenci alanıyla ilgili güncel bilgilere ulaşmak için daha çok araştıracaktır.
- Öğrenci, ulusal resim yarışmalarından edindiği bilgi birikimi, deneyim ve yöntemleri alanıyla ilgili diğer uygulamalı derslerine uyarlayabilir.
- Öğrencilerdeki özgüven yetersizliği ve başarısızlık korkusu gibi etkenler nitelikli ulusal resim yarışmaları süreçleriyle yerini, özgüven ve cesaret duygularına bırakarak tecrübe kazandırabilir.
- Öğrenci, ulusal resim yarışmalarından edindiği tecrübeyle sanat piyasasında yer edinerek birçok iş fırsatına sahip olabilir.
- Ulusal resim yarışmalarında elde edilen başarılar övünç kaynağı oluşturabilir.
- Öğrenci, eseri üzerinde yaratıcılığının sınırlarını zorlayarak kendini sürekli olarak aşma eğiliminde olacaktır.
- Yarışma süreci sona erse bile, öğrencinin bilinçaltı sürekli açık olacağı için; gözlemleri, düşünceleri aracılığıyla sentezlenecek ve yaratıcı fikirler üretmeye devam edecektir.
- Öğrencilerin eserleri dereceye girdiğinde, para ödülü, eserinin bir galeride sergilenmesi ve kişisel sergi açılması gibi avantajlara da sahip olabilirler.
- Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler aldıkları ödülleri ve sergilemeleri özgeçmişlerine ekleyerek adlarını duyurabilirler.
- Bu yarışmalar sayesinde öğrenciler kendilerini geliştirmesi gerektiğini anlar ve bir sonraki yarışma için daha yaratıcı fikir bulmaya, araştırmaya, incelemeye motive olabilir (Tomak, 2013).

Ulusal resim yarışmaları sayesinde sanat eğitimi gören öğrenciler yapacakları çalışmalara daha fazla yoğunlaşacaklar ve motivasyonlarını içsel güdülenme sayesinde en üst düzeyde tutacaklardır. Akademik eğitim ile sınırlandırıldığında

öğrenci kendi kapasitesini zorlamayacak ve sabit düzeyde kalan resme ilgisi artmayacaktır. Resim yarışmalarında alınan bir sergileme ya da ödül öğrencinin motivasyonunu artırdığı kadar onun bir çalışma üzerinde daha çok araştırmasına ve tüm dikkatinin sürekli açık olmasına sebep olacaktır. Nihayetinde sanat, mükemmele ulaşma çabası ise sanat eğitimi alan öğrenci sürekli bu çabanın içinde olmak zorundadır. Bunu sağlarken bazı psikolojik eğitim tekniklerinin kullanılması gerekmektedir. Bunlar, (Güdülenme ve Pekiştirme) dir.

2.7.1.Güdülenme (Motivasyon)

Cüceloğlu güdülenmeyi “istekleri, arzuları, gereksinimleri, dürtüleri ve ilgileri kapsayan genel bir kavram” olarak açıklar. Açlık, susuzluk, cinsellik gibi fizyolojik kökenli güdülere dürtü, başarıma isteği gibi dürtülere de gereksinme (ihtiyaç) denir. Güdülenme de organizma davranışını belirli bir amaca doğru yönlendiğinde organizmayı uyarır ve faaliyete geçirir (Cüceloğlu, 2012:229-230).

Güdüler genel olarak içsel veya dışsal olmak üzere iki ana kategoriye ayrılır. Dışsal güdü, bireyin dışından gelen etkileri içerir. Bir öğrencinin ulusal resim yarışmalarında aldığı sergileme ya da ödül dolayısıyla hocaları tarafından övülmesi buna örnektir. Bireyin içinde bulunan ihtiyaçlarına yönelik tepkilerse içsel güdüdür. Sanat eğitimi gören öğrencinin bilme ihtiyacı, yeterli olma isteği, gelişme arzusu içsel güdülere örnek gösterilebilir. *“Güdü, organizmayı belirli tepkilerde bulunmaya ve sonuç olarak bir şeyler öğrenmeye zorlamaktadır. Buna bağlı olarak da doğada hiçbir nesne bir sebep olmadan kendi sabit durumundan hareketli duruma geçemez. O halde insan organizmasının da harekete geçebilmesi için bir takım sebepler olmalıdır. Bu sebepler insan organizmasının içinden veya dışından gelen bir basınç, bir dürtü, bir güdü, bir itme, bir uyarıcı veya uyarıcılar bütünü olarak kendini gösterebilir.”* Sonuç olarak motivasyonu artırmada en önemli etken bireyin düşünceleri ve etkinlikleri yoluyla davranışta bulunmasıdır (Aktaran: Aydemir,2013:1-4).

Sanat eğitiminde öğrenciler kendini başkaları ile kıyaslayarak bir gelişme gösterir. Bu kıyaslama sonucunda öğrenciler diğer insanların beğenilerini kazanarak

saygınlık ve başarılı olma gereksinimi içine girerler. Ayrıca öğrencilerin davranışlarına yön veren gereksinimler, öğrencilerin önemli gördüğü yaşantılar üzerinde yoğunlaşır (Ögel, 2013:8). Bu yüzden de büyük bir enerji ile yapılan güdülenmiş davranışların yönü bellidir. “*Güdülenmiş davranışta ilgi duyma ve dikkat etme de süreklilik; davranışın yapılması için çaba göstermeye ve gerekli zaman harcamaya isteklilik; konu üzerinde odaklaşma, kendini verme ve güçlüklerle karşılaştığında istenilen davranışı yapmaktan vazgeçmeme, sonuca gitmede ısrarlı olma ve kararlılık gibi olumlu davranışlar mevcuttur.*” (Aktaran: Aydemir, 2013:11).

“*Motivasyonda davranışın değişmesine yol açan üç duygu vardır: Korku, görev, sevgi. Korkudan dolayı motive olduğumuzda bunu mecburiyetten yaparız. Görevden dolayı motive olduğumuzda bunu yapmamız gerektiği için yaparız. Sevgiden dolayı motive olduğumuzda ise bunu istediğimiz için yaparız. Motivasyon her zaman bilinçli ve gözlemlenebilen ihtiyaçlara yönelik olmaz, kişiyi farkında olmadan motive eden şeyler vardır.*” Örneğin birçok sanat eğitimi gören öğrenci yakın çevresindeki arkadaşlarının yarışmalardan aldıkları dereceler üzerine farkında olmadan motive oldukları düşünülmektedir. Buna karşın öğrencilerin düşük motivasyonu yüzünden iyi tasarlanmış ve uygulanmış eğitim programlarının bile birçoğu başarısız olmaktadır (Aktaran: Aydemir, 2013:6-7). Sonuç olarak ulusal resim yarışmaları, öğrencilerin motivasyonlarını sürekli yüksek tuttuğu için bu konuda yaşanan olumsuzluklar azalacak, sürekli öğrenme çabası içinde olan öğrenci güdülenmiş olacaktır.

2.7.2. Pekiştirme

İstenilen bir davranışın kazandırılması veya istenmeyen bir davranışın söndürülmesi için kullanılan bir müdahale olan pekiştirme niteliklerine göre maddi ya da manevi olabilir. Öğrenilen davranışın uygulamaya geçirilmesinde harekete geçirici rol oynayan pekiştireç öğrenilenlerin yapılması için bireyi güdüler (Aktaran:Aydemir, 2013:10). Bu yüzden de ulusal resim yarışmalarında elde edilen sergilemeler ya da ödüller bir pekiştireç olarak sanat eğitimi gören öğrencilerin motivasyonlarını artırarak üretmeleri konusunda bir teşvik ve süreklilik sağlayacaktır.

2.7.3. Güdülenmeyi Etkileyen Kişisel Faktörler

2.7.3.1. Uyarılma ve Kaygı;

Verimli bir öğrenme için genel uyarılmışlık hali, organizmanın hazır ve tetikte bulunmasını sağlar. Düşük uyarılma seviyesi öğrenme için uygun değildir. Uyarılma belli bir noktaya geldiğinde öğrenme için en uygun düzeye ulaşmaktadır. Uygun düzeyi aşan aşırı uyarılma hali ve aşırı kaygı, öğrenme üzerinde olumsuz etki oluşturmaktadır (Aktaran: ğel, 2013:9).

2.7.3.2. İhtiyaçlar

Gdlenmenin temelinde ihtiyaçların olduğunu savunan Maslow, güdüleri birincil ve ikincil güdüler olmak üzere ikiye ayırmaktadır. Birincil güdüler, organizmanın açlık, susuzluk gibi hayati ihtiyaçlarından kaynaklanır ve fizyolojik dürtüler olarak adlandırılır. Bireyin daha çok sosyal çevrede edindiği güdüler ise ikincil güdüler olarak adlandırılır. (Aktaran: ğel, 2013:10). Sosyal çevreden ve bireyin ihtiyaçlarından karşılandığı düşünülen güdülere örnek olarak ulusal resim yarışmaları gösterilebilir. Bu ihtiyaçlar sayesinde birey kendini aşma eğiliminde olacak ve üst düzeyde gdlenecektir.

2.7.3.3. Başarı Güdüsü

Başarı güdüsü her insanda olan doğal bir güdüdür ve her insan başarıyı az ya da çok istemektedir. Yüksek başarma ihtiyacını kendinde gören birey, başaracağını tahmin ettiği işleri yapmaya çalışır. Başarısızlık korkusu nedeniyle başarma ihtiyacı düşük bireyler ise bir işi yapmaktan çekinirler. Oysaki başarıyı tatmak istedikleri halde sırf başarısızlığı yaşamak istememeleri onları etkilemektedir. Başarı güdüsü düşük ve yüksek bireylerin özellikleri şöyle sıralanabilir:

- *“Eğer bir kişinin belli bir durum karşısında başarma ihtiyacı o kişinin başarısızlıktan kaçınma ihtiyacından daha yüksekse, o kişi; bütün riskleri göze alıp başarmayı deneyecektir.*

- *Öğrenciler ara sıra başarısızlıkla karşılaşmışlarsa, başarılı olma ihtiyacı başarısızlıktan kaçınmadan daha yüksek olmaktadır. Bu durumda öğrenciler, başarmaya daha kararlı olacak ve çözemediği bir problemi yeniden denemeye daha istekli görünmektedirler.*
- *Çok kolay kazanılmış başarılar yüksek başarma duygusuna sahip öğrencilerin başarılı olma isteğinin düşmesine neden olmaktadır.*
- *Başarısızlıktan kaçınma duygusu yüksek olanlar, başarısızlıkla paniğe kapılabilirler. Başarıyı tatmak onları cesaretlendirir.*
- *Yüksek başarma isteği taşıyanlar oldukça çetin problemleri seçerler. Karşılaşılan zor bir problemi çözmekten vazgeçmeden önce başarma ihtiyacı yüksek olanlar o problem üzerinde uzun süre çalışır, bütün seçenekleri denemeye yönelirler.*
- *Zekâları birbirine yakın olanlardan başarma isteği yüksek olanlar daha başarılı olmaktadır.” (Aktaran: Ögel, 2013:10-11).*

Bu ifadelerle beraber birçok sanat eğitimi gören öğrenci, ulusal resim yarışmalarına katılma konusunda sırf başarısızlığı tatmak istemedikleri için daha bu yarışmalara katılmadan vazgeçtikleri düşünülmektedir. Bu konuyla ilgili olarak öğrencilerin bütün riskleri göze alarak daha kararlı olmaları ve paniğe kapılmadan hareket etmeleri en doğru yaklaşım olacaktır.

2.7.3.4. İnançlar

Literatürde yeteneklerin çabayla geliştirilebileceği yönünde görüşler ve araştırmalar vardır. Bununla birlikte yeteneklerle ilgili inançlar hakkında da farklı görüşlere rastlamak mümkündür. Buna göre küçük yaştaki çocuklar yetenekleriyle ilgili olarak iyimserdir ve yüksek bir başarı beklentisi içinde oldukları görülebilir. İlkokul çağındaki çocuklar ise çaba ve yeteneğin aynı olduğuna inanırlar. Bu çağdaki çocuklar doğal olarak zeki insanların çok çalıştıkları için zeki olduklarını düşünürler. Daha ilerdeki yaşlarda, kendilerine olan inançlarıyla ilgili olumlu algıları giderek azalır. Bu yüzden de öğrencilerin, yetenekleriyle ilgili duygu ve düşünceler açıklanırken dikkat edilmelidir. Yoksa yetenekleri konusunda yanlış inançlara sahip öğrencilerin güdülenmesi zorlaşacaktır (Aktaran: Ögel, 2013:12).

Sonuç olarak önemli olan sanat eğitimi gören öğrencilerin bir işi yapabileceği konusundaki olumlu algıları ve o işe olan inançlarıdır. Kazanılan ve ya kaybedilen yarışmalar elbette ki öğrenciler üzerinde etkilere sahiptir. Buradaki amaç ise idealler doğrultusunda gerçekleştirilen etkinliklere katılımında inançlı ve kararlı olunması, yaratıcılıklarına güvenmeleridir. Bu sayede öğrenci hedefine er ya da geç ulaşacaktır.

2.8.İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

Tarih sıralaması dikkate alınarak ilgili yayın ve araştırmalar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

Karababa (1993), Türkiye'de çocuk resim yarışmaları ve yarışmaların çocuğun sanat gelişimine ve eğitimine etkilerini Yüksek Lisans Tezi olarak incelemiştir. Araştırmaya göre çocuk resim yarışmaları, Türkiye'de çeşitli kurum ve kuruluşlarca yapıldığı gibi dünyada da örneklerine rastlanmaktadır. Devlet kurumlarının ve özel kuruluşların yarışma amaçları ve yarışma konuları birbirine yakındır. Bu kurumların amacı “konunun önemini aşlamak, öğrenciler teşvik ederek sağlıklı kuşaklar olmalarını ve yaratıcı güçlerini ortaya çıkarmalarını sağlamaktır.” Özel kuruluşların en önemli amacı ise reklamlarını yaparak kurumlarını tanıtmaktır.

Şeker (1994), Türkiye'de resmi ve özel kuruluşlarca düzenlenen yarışmalı sergilerdeki değerlendirme ölçütlerini konu alan bir araştırma yapmıştır. Yarışmalı resim sergilerinin amaç ve işlevleri, seçici kurulların oluşturulması, yetkinliği kamuoyunda oluşturduğu güven, seçilen eserlerdeki değerlendirme ölçütlerinin neler olduğu ve ödül dağıtımı gibi konularda bugüne kadar yapılan değerlendirmeler ve sonuçları üzerinde durulmuştur.

Aydemir (1994), yaratıcılık açısından çocuk resim yarışmalarını Yüksek Lisans Tezi olarak incelemiştir. Buna göre Türkiye'de; çocuk resim yarışmaları reklam yapmanın politik ve ekonomik yükün en az olduğu etkinliklerdir. Çocuk resim yarışması düzenleyen kurum ve kuruluşların büyük bir kısmının sanatsal kaygı taşımadan katılımcı çocuklar üzerindeki olumlu ya da olumsuz etkileri düşünülmezsizin yarışmaları sadece ticari açıdan ele aldıkları belirtilmiştir. Fakat

amaçlarının çocuğun sanatsal gelişimini ve yaratıcılığını artırmaya yönelik olduğu düşünülmektedir.

Çırak (2001), ilköğretim sürecinde resim yarışmaları konulu bir araştırma yapmıştır. Özellikle bu dönemdeki sanat eğitiminin ve buna bağlı etkinliklerin önemini, gerekliliğini vurgulayıp en doğru şekilde yapılması, tespitlerde bulunup öneriler sunmak için ilköğretim sürecinde resim yarışmalarını sanatta yeterlilik tezi olarak incelenmiştir. Elde edilen bulgulara dayanarak ortaya konan sonuçlara göre yarışma şartnameleri gerekli bilgileri içeren nitelikte olmalı eksiklikler bulunmamalıdır. Resim yarışması düzenleyen kurum veya kuruluşlar kendi seçici kurullarını açık bir şekilde şartnamelerde belirtmelidirler. İncelenen duyurularda bunların göz ardı edildiği görülmüştür.

Özbaş (2007), ulusal ve uluslararası düzenlenen çocuk resim yarışmalarının sanat eğitimindeki yeri ve önemi konulu bir araştırma yapmıştır. Özbaş, düzenlenen yarışmaların sanat eğitimi içindeki önemini vurgulayıp olumlu ve olumsuz etkilerini ortaya çıkarıp en doğru şekilde yapılması için tespitlerde bulunup öneriler sunmak istemiştir. Elde edilen bulgulara dayanarak yarışma şartnameleri açıklayıcı nitelikte olup gerekli bilgileri içermelidir. İncelenen duyurularda seçici kurulların göz ardı edildiği görülmüştür.

Pehlivan (2012), çocuk resim yarışmalarının yapılaş amaçlarının araştırılması, çocuk resim yarışmalarının konu yönünden sınırlandırılmasının çocukların resimleri üzerindeki etkileri ve bir yayınevının düzenlediği çocuk resim yarışmasının örneklerinin incelenip, taklit, kopya ve şablon olup olmadığının tespit edilmesi amacıyla çocuk resim yarışmalarının amaçları ve içeriği yönünden yüksek lisans tezi olarak incelemiştir. Bulgulara göre çocukların çalışmaları içerik yönünden değerlendirilmiş ve ortak yönleri belirlenerek gruplandırılmıştır.

Görüldüğü gibi ulusal resim yarışmalarına yönelik yükseköğretimde öğrenim gören öğrenci görüşlerinin neler olduğu konusunda araştırmalar yapılmamıştır. Bu durum konunun çalışılması gereğini, alanda ciddi bir boşluk bulunduğunu bir kez daha gözler önüne sermektedir.

BÖLÜM III

3.1.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler açıklanmıştır.

3.1.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma genel tarama modelinde taşıdığı amaç ve buna uygun olarak toplanan verilerin niteliği açısından betimsel bir araştırmadır. Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır (Karasar, 2005:77). Genel tarama modeli: Çok sayıda elemenden oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005:79).

3.1.2.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü (40) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı'na (160) devam eden toplam 200 öğrenci oluşturmuştur.

Tablo 1. Çalışma Gurubuna İlişkin Bilgiler

Üniversite	Değişken	Kategori	Frekans	%
N.E.Ü. Eğt. Fak. Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı	Sınıf	3. Sınıf	80	50
		4. Sınıf	80	50
	Cinsiyet	Kız	147	91.5
		Erkek	13	8.5
		Toplam	160	100
S.Ü. Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü	Sınıf	3. Sınıf	22	55
		4. Sınıf	18	45
	Cinsiyet	Kız	31	77.5
		Erkek	9	22.5
		Toplam	40	100
	Toplam		200	100

3.1.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen “Ulusal Resim Yarışmalarına Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirleme Anketi” kullanılmıştır. Anket maddeleri ilgili literatür taraması ve öğrenci görüşleri toplanarak oluşturulmuştur. Belirlenen maddeler uygulanmadan önce, Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümünde görev yapan iki öğretim üyesi ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalında görev yapan 3 öğretim üyesinin görüşleri alınmış ve değerlendirilmesi yapıldıktan sonra son şekli verilmiştir. Tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 10 öğrenciye farklı zamanlarda anket uygulanarak aynı sonuçlar alınmış ve dolayısıyla anketin geçerliliği yeterli bulunmuştur. Ayrıca ölçeğin güvenilirliği için Cronbach’s Alpha katsayısı hesaplanmış Cronbach’s Alpha değeri .72 olarak tespit edilmiştir. Bu değer ile ölçeğin istenen düzeyde güvenilirlik katsayısına sahip olduğu söylenebilir (Tavşancıl, 2005). Veri toplama aracı olarak kullanılan ankette (EK-1) araştırmanın amacına göre yazılmış 32 soru bulunmaktadır. Anket 4’lü likert tipi ölçek türünde hazırlanmıştır. Bunlar; Tamamen Katılıyorum (4), Katılıyorum (3), Katılmıyorum (2), Hiç Katılmıyorum (1) şeklinde puanlanmıştır.

3.1.4. Verilerin Analizi

Araştırmada kullanılan “Ulusal Resim Yarışmalarına Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirleme Anketi” ile elde edilen verilerin analizinde “SPSS Paket Programı” kullanılarak yüzde ve frekans değerlerine bakılmıştır.

BÖLÜM IV

4.1. BULGULAR VE YORUMLARI

Bu bölümde Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı ve Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü öğrencilerine uygulanan anketlere verilen cevaplar karşılaştırılmış, farklar belirtilmiş olup yorumlarına yer verilmiştir.

Tablo 2-Ulusal resim yarışmalarına katılmak sanatsal ve yaratıcılık gelişimi olumlu etkilemektedir.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	2	1.0
(2)Katılmıyorum	13	6.5
(3)Katılıyorum	96	48.0
(4)Tamamen Katılıyorum	89	44.5
Toplam	200	100

Tablo 2 ile “ulusal resim yarışmalarına katılmak sanatsal ve yaratıcılık gelişimi olumlu etkilemektedir” maddesine öğrencilerin %92.5’i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu sonuçla yarışmaların öğrencilerin sanatsal beceri ve teknikleri geliştirmelerinde katkıda bulunduğu ve sanatsal anlamda öğrencilere olumlu katkılar sağladığı görülmektedir.

Tablo 3-Ulusal resim yarışmalarında dereceye girmek motivasyonumu olumlu etkilemektedir.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	4	2.0
(2)Katılmıyorum	6	3.0
(3)Katılıyorum	67	33.5
(4)Tamamen Katılıyorum	123	61.5
Toplam	200	100

Tablo 3 ile “Ulusal resim yarışmalarında dereceye girmek motivasyonumu olumlu etkilemektedir” maddesine öğrencilerin %95’i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu madde ulusal resim yarışmalarının öğrencilerin motivasyonlarını artırarak daha fazla üretmesi ve alanıyla ilgili araştırmalar yaparak sanatsal gelişimlerini sağlama hususunda önemli etkinlikler olduğunu bizlere göstermektedir.

Tablo 4-Ulusal resim yarışmalarında konu olmamalıdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	14	7.0
(2)Katılmıyorum	44	22.0
(3)Katılıyorum	73	36.5
(4)Tamamen Katılıyorum	69	34.5
Toplam	200	100

Tablo 4 ile “Ulusal resim yarışmalarında konu olmamalıdır” maddesine öğrencilerin %71’i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Her sanatçının kendine özgü bir üslubu, tarzı ve tekniği vardır. Bunu bir konuya adapte etmeye zorlamak sanatçının kendisine yabancılaşmasına neden olabilir. Diğer eserleriyle bir karşılık yaşayabilir (Koç,2008:44). Öğrencilerin anketlere verdiği cevapların sonucu da bu düşünceyi desteklemektedir.

Tablo 5-Ulusal resim yarışmalarında tuval boyutları sınırlandırılmalıdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	42	21.0
(2)Katılmıyorum	64	32.0
(3)Katılıyorum	54	27.0
(4)Tamamen Katılıyorum	40	20.0
Toplam	200	100

Tablo 5 ile öğrencilerin %53’ü katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Çalışmalarında kompozisyonlarının oluşumunda daha büyük ebatların etkisi nedeniyle öğrenciler büyük ebatlara çalışmak istedikleri düşünülmektedir. Ayrıca yarışmalarda büyük ebatlı çalışmaların daha çok değer gördüğü düşüncesi yaygındır. Sınırlandırma sanatçının özgürlüğünü ve özgünlüğünü kısıtlayan bir unsurdur. Ancak %47’lik dilim ise tuval boyutlarının sınırlandırılmasını istemiştir. Bu durumun ise öğrencilerin kendilerine karşı güvensizliklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 6-Ulusal resim yarışmalarında teknik sınırlandırılmalıdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	75	37.5
(2)Katılmıyorum	56	28.0
(3)Katılıyorum	42	21.0
(4)Tamamen Katılıyorum	27	13.5
Toplam	200	100

Tablo 6 ile öğrencilerin %65.5'i katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Günümüz sanatında artık fotoğraftan baskıya kolajdan atık malzemeye kadar her şey resmin unsuru olabilmektedir. Bu yüzden de modern sanatın gereği her türlü teknik kullanılmalıdır. Herhangi bir sınırlandırma sanatın başkaldıran doğasına aykırı düşmektedir. Özbaş'ın (2007:120) aktardığına göre: "Sanat eğitimi çok boyutlu ve çok yönlü bir disiplin olarak pek çok yan bilim dalı ve alanlardan yararlanma, gereç, malzeme ve bilgi alma durumundadır ." Fakat öğrencilerin %34.5 kendilerine has bir üslup geliştirdiklerinden sadece belli tekniklerden yararlandıkları, farklı teknikleri denemedikleri düşünülmektedir.

Tablo 7-Ulusal resim yarışmalarında yaş sınırı olmalıdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	49	24.5
(2)Katılmıyorum	45	22.5
(3)Katılıyorum	64	32.0
(4)Tamamen Katılıyorum	42	21.0
Toplam	200	100

Tablo 7 ile öğrencilerin %53'ü katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Sanat eğitimi alan öğrenci daha belli bir yaş düzeyinde olduğu için ulusal resim yarışmalarına katılan diğer sanatçılardan tecrübe ve eğitim olarak geridedirler. Bu yüzden de tüm sanatçıların farklı düzeylerde değerlendirilecekleri yarışmalar organize edilmelidir. Bu sonuçla da öğrenciler yaş sınırı olan yarışmaları istemektedir. Ayrıca %47'lik dilim ise yaş sınırı olmamasından yanadır. Bunun altında yatan nedenin ise öğrencilerin profesyonellere karşı sanat piyasasındaki gerçek düzeylerini görmek istedikleri söylenebilir.

Tablo 8-Hocalarım ile aramda ulusal resim yarışmalarıyla ilgili bilgi akışı ve iletişim vardır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	44	22.0
(2)Katılmıyorum	49	24.5
(3)Katılıyorum	76	38.0
(4)Tamamen Katılıyorum	31	15.5
Toplam	200	100

Tablo 8 ile öğrencilerin %53.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu maddenin sonucunda üniversitedeki öğretim elemanları resim bölümü öğrencilerini ulusal resim yarışmalarına katılmaları için teşvik etmektedir. Bu teşvikle yarışmalar hakkında her türlü bilgiyi öğrencilerle paylaşmaktadırlar. Fakat %46.5'lik dilimdeki öğrenciler hocaları ile yarışmalar hakkında herhangi bir iletişimin olmadığını söylemişlerdir. Bu yüzdende hocaların bu konuda daha bilinçli olup öğrencilere bu konularda bilgiler vermesi ve iletişimin sağlanması öğrencilerin sanatsal gelişimlerini olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir.

Tablo 9-Fakültemdeki arkadaşlarım ulusal resim yarışmalarına katılmam için beni teşvik eder.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	48	24.0
(2)Katılmıyorum	49	24.5
(3)Katılıyorum	81	40.5
(4)Tamamen Katılıyorum	22	11.0
Toplam	200	100

Tablo 9 ile öğrencilerin %51.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Sanat eğitimi bir etkileşim olayıdır. Bu etkileşim sayesinde öğrencilerde bir sinerji yakalayarak bir etkileme ve etkilenme durumuna girmiştir. Bu da öğrencilerin çalışmalarına teşvik edici bir unsur olarak yansımaktadır. Fakat öğrencilerin %48.5'i bu düşünceye katılmamaktadır. Bu öğrencileri teşvik eden başka faktörlerin olduğu düşünülmektedir.

Tablo 10-Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken çevremdeki başarılı öğrencilerin resimlerinden etkilenirim.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	29	14.5
(2)Katılmıyorum	50	25.0
(3)Katılıyorum	95	47.5
(4)Tamamen Katılıyorum	26	13.0
Toplam	200	100

Tablo 10 ile de öğrencilerin %60.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrencilerin derece almaları ve başarıları sonucu diğer öğrenciler yarışmalara ilişkin bu öğrencilerin tarzlarına yönelik çalışmalar yapmaktadır. Ya da kendilerine bir tarz yaratma konusunda örnek model aldıkları düşünülmektedir. Ancak öğrencilerin %39.5'i bu konuda aynı düşünmemektedir. Bu öğrencilerin farklı kaynak ve kişilerden etkilendiği söylenebilir.

Tablo 11-Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken plastik sanatlar dışında başka bir alandan etkilenirim.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	20	10.0
(2)Katılmıyorum	53	26.5
(3)Katılıyorum	97	48.5
(4)Tamamen Katılıyorum	30	15.0
Toplam	200	100

Tablo 11 ile öğrencilerin %63.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Sanat çok alanlı bir sistemi kapsar. Bu yüzden de güncel sanatta artık sınırlar yıkılmış tüm alanlar birbiriyle etkileşime geçerek birbirinden faydalanmaya başlamıştır. Yarışmalar sayesinde özgün eserler üretmek isteyen öğrenciler daha farklı alanlara yönelerek yapılmamış kendilerine has bir tarzla yapıtlarının üzerinde yoğunlaşmak istemektedirler. Çıkan sonuçla da kendilerine farklı alanlardan etkilenme sağlayan ulusal resim yarışmaları sanat eğitimi gören resim bölümü öğrencilerini araştırmaya sevk ederek öncülük etmiş olur.

Tablo 12-Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken güncel sanat ve sanatçıları hakkında inceleme yaparım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	13	6.5
(2)Katılmıyorum	27	13.5
(3)Katılıyorum	99	49.5
(4)Tamamen Katılıyorum	61	30.5
Toplam	200	100

Tablo 12 ile öğrencilerin %80'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu sonuçla yarışmalar, öğrencilerin entelektüel kapasitesini artırdığı ve sanatsal olarak dünyada nasıl çalışmalar yapıldığının farkına varıp çalışmalarını günümüz gereklerine uygun bir düzende şekillendirdiği görülmektedir. Zaten sanat eğitimi programlarında verilen sanat tarihi dersleri bunun bir uzantısı değil midir?

Tablo 13-Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken daha önce yarışma kataloglarında yer alan resimlerden etkilenirim.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	24	12.0
(2)Katılmıyorum	65	32.5
(3)Katılıyorum	76	38.0
(4)Tamamen Katılıyorum	35	17.5
Toplam	200	100

Tablo 13 ile öğrencilerin %55.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Üniversitede verilen sanat eğitiminde öğrenciler not alma kaygısı ya da sınıf geçme kaygısı taşıdıklarından yapılan atölye çalışmalarını pek önemsememektedirler. Ancak öğrenci ne zaman ona faydası olan bir ödül ya da ismini ulusal bir ortamda duyurma fırsatı yakalasa alanını daha çok araştırarak başarılı olmaya çalışmaktadır. Bu maddeyle öğrenciler ulusal resim yarışmalarında yayınlanmış kataloglar sayesinde günümüz sanatı hakkında bilgi edinmekte ve nasıl bir yol izleyeceği hususunda bu kaynaklardan yararlanmaktadır.

Tablo 14-Ulusal Resim Yarışmalarının sanat eğitimine katkısına inanıyorum.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	8	4.0
(2)Katılmıyorum	16	8.0
(3)Katılıyorum	89	44.5
(4)Tamamen Katılıyorum	87	43.5
Toplam	200	100

Tablo 14 ile öğrencilerin %88'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Sanat eğitimi ek etkinliklerle desteklenmelidir. Bu etkinliklerden en önemlisi de ulusal resim yarışmaları olduğu düşünülmektedir. Çıkan sonuçla da resim bölümü öğrencileri ulusal resim yarışmalarının sanat eğitimine katkısına inandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 15-Ulusal resim yarışmalarına çalışmalarımı göndermeden önce yarışma jürilerinin tarzlarını inceleyip ona göre gönderirim.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	53	26.5
(2)Katılmıyorum	56	28.0
(3)Katılıyorum	71	35.5
(4)Tamamen Katılıyorum	20	10.0
Toplam	200	100

Tablo 15 ile öğrencilerin %54.5'i katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu madde yarışmalara gönderilen eserlerin belli kriterlere bağlı olarak gönderilip gönderilmediğini ölçmüş ve çıkan sonuçla da önemli olanın öğrencinin kendine has bir üslubu kullanarak kimseden etkilenmeyerek yarışmalara katıldığını göstermiştir. Fakat %44.5'lik bir dilimse yarışma jürilerinin tarzlarını inceleyip ona göre çalışmalarını gönderdiklerini belirtmiştir. Bu öğrenciler, jürilerin kendilerine yakın tarzdaki çalışmalarını seçecek olabilecekleri düşüncesinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 16-Ulusal resim yarışmalarına gönderilen çalışmaların jüri tarafından objektif değerlendirildiğini düşünürüm.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	50	25.0
(2)Katılmıyorum	53	26.5
(3)Katılıyorum	77	38.5
(4)Tamamen Katılıyorum	20	10.0
Toplam	200	100

Tablo 16 ile öğrencilerin %51.5'i katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Yarışmalarda jürilerin objektif değerlendirmeme gibi yanlı tutumları her zaman evrensel bir kaygı olmuştur. Bu sonuçla da öğrenciler yarışmaların objektif değerlendirilmediğini belirtmişlerdir. Bu konuda yetkililerin ve jürilerin gerekli önlemleri alıp düzenlemeler yaparak bu kaygıları yok etmeleri gerekmektedir. Bu istenen bir durum olmasa da tüm yarışmalar için aynı genellemeyi yapmak da doğru bir yaklaşım değildir. Buna karşılık %48.5'lik dilim çalışmaların objektif değerlendirildiğini düşünmektedir.

Tablo 17-Değerlendirme sürecinin etik olmadığını düşündüğüm için ulusal resim yarışmalarına katılmam.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	48	24.0
(2)Katılmıyorum	97	48.5
(3)Katılıyorum	40	20.0
(4)Tamamen Katılıyorum	15	7.5
Toplam	200	100

Tablo 17 ile öğrencilerin %72.5'i katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu maddenin sonucunda öğrenciler jürilerin yanlı bir tutum sergilemediğini belirterek bir önceki maddeyle çelişkiye düşse de yarışmalara katılmamaları konusunda bu maddenin etkili olmadığını, varsayılanın ötesinde jüriye güvendiklerini ya da bütün bu olumsuz düşüncelere rağmen yarışmalara katıldıklarını ortaya koymuştur.

Tablo 18-Ulusal resim yarışmalarına katılmadan önceki çalışmalarım ile katıldıktan sonraki çalışmalarım arasında fark vardır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	17	8.5
(2)Katılmıyorum	44	22.0
(3)Katılıyorum	100	50.0
(4)Tamamen Katılıyorum	39	19.5
Toplam	200	100

Tablo 18 ile “Ulusal resim yarışmalarına katılmadan önceki çalışmalarım ile katıldıktan sonraki çalışmalarım arasında fark vardır” maddesine öğrencilerin %69.5’i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Önemli olan sanat eğitimi gören öğrencinin kaliteli bir eğitimin sonunda hayatlarını devam ettirebilecekleri meslekleri yapmalarıdır. Bunu da sağlarken ister sanatçı ister öğretmen olsun alanlarına özgü çalışmalarında en iyi seviyede mezun olmalarını sağlamaktır. Sonuçlar göstermiştir ki öğrenciler çalışmalarının gidişatını yarışmalar sayesinde daha iyi gözlemleyebilmektedir ve yarışmalar öğrencilerin sanatsal gelişimlerine katkıda bulunmaktadır.

Tablo 19- Ulusal resim yarışmalarının ufkumu genişlettiğine inanırım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	6	3.0
(2)Katılmıyorum	20	10.0
(3)Katılıyorum	101	50.5
(4)Tamamen Katılıyorum	73	36.5
Toplam	200	100

Tablo 19 ile öğrencilerin %87’si katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Sanat eğitiminin amacı öğrenciyi görselliğe alıştırmak ufkunu ve vizyonunu genişletmektir. Bu yarışmalara katılan öğrenciler daha değişik perspektiflerden bakarak düşünceleri konusunda emin adımlarla yollarına devam edecekler ve yapacakları çalışmalarda kendi kabuklarının dışına taşarak yaratıcılıklarına yeni fikirler ekleyebileceklerdir. Ayrıca bu sayede kendilerine açacakları kapıların farkında olarak sanatçı ya da akademisyen olma konusunda bir fikir edineceklerdir.

Tablo 20-Ulusal resim yarışmalarına katıldığını okul çevremden gizlerim.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	71	35.5
(2)Katılmıyorum	87	43.5
(3)Katılıyorum	31	15.5
(4)Tamamen Katılıyorum	11	5.5
Toplam	200	100

Tablo 20 ile öğrencilerin %79'u katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu madde ile öğrencilerin psikolojik olarak arkadaşlarından utanma eğilimi olmadığını, bununla birlikte yarışmalardan alınan başarısız sonuçların öğrenciyi okul çevresinden uzaklaştırmadığını ortaya koymaktadır.

Tablo 21-Ulusal resim yarışmalarında derece ya da ödül aldıktan sonra çalışmayı bırakırım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	112	56.0
(2)Katılmıyorum	68	34.0
(3)Katılıyorum	11	5.5
(4)Tamamen Katılıyorum	9	4.5
Toplam	200	100

Tablo 21 ile öğrencilerin %90'ı katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Verilen cevaplardan da anlaşılacağı üzere ulusal resim yarışmalarından alınacak bir ödül ya da derece öğrencileri motive ederek sürekli çalışmaya yöneltmektedir. Bu sonuç sanat eğitiminin amacı olan üretken bir toplum yapısına ulaşma konusunda bütünleştirici bir faktördür.

Tablo 22- Ulusal resim yarışmalarına kendimi geliştirmek için katılım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	10	5.0
(2)Katılmıyorum	24	12.0
(3)Katılıyorum	97	48.5
(4)Tamamen Katılıyorum	69	34.5
Toplam	200	100

Tablo 22 ile öğrencilerin %83'ü katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. %83'lük bir dönütle öğrenciler ulusal resim yarışmalarının kendilerini geliştirici bir yanı olduğunu belirtmişler ve fakültede verilen eğitimin yanı sıra yarışmaların da sanat eğitimi gibi bir işlevinin olduğunu ortaya koymuştur.

Tablo 23- Ulusal resim yarışmalarına para ödülü için katılım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	24	12.0
(2)Katılmıyorum	62	31.0
(3)Katılıyorum	67	33.5
(4)Tamamen Katılıyorum	47	23.5
Toplam	200	100

Tablo 23 ile öğrencilerin %57'si katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin yarışmalara katılım amaçlı bir para ödülü alarak sanatlarını devam ettirmektir. Bu parayla daha çok resim yaparak kendilerini geliştirme konusunda bir finansmana sahip olabilmektedir. Bu da daha sanattan para kazanamayan sanat öğrencisi için sanatına daha çok bağlanma konusunda motive ettirici bir araçtır. %43'lük kısmında ise yarışmalara katılmada daha başka faktörlerin etkilediği düşünülmektedir.

Tablo 24-Yarışma sergileri sayesinde sanat ortamı içindeki sanatçılarla iletişim kurmak için ulusal resim yarışmalarına katılım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	10	5.0
(2)Katılmıyorum	47	23.5
(3)Katılıyorum	100	50.0
(4)Tamamen Katılıyorum	43	21.5
Toplam	200	100

Tablo 24 ile öğrencilerin %71.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Verilen cevaplardan %71.5'i sanatçılarla bir araya gelerek bilgi alış-verişinde bulunmak için bu yarışmalara katıldıklarını belirtmişlerdir. Sanat eğitimi gören öğrenci kendi içinden çıkamadığı sorunlarına bu sayede çözüm bulabilecek ve sanatsal çalışmalarının gidişatını bu ustaların düşünceleri sayesinde sağlam temellere oturtturarak geliştirecektir. Bu da yarışmaların sanat eğitimi alan öğrenciler için ne kadar önemli bir etkinlik olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 25-Yaptığım çalışmaların daha geniş kitlelere ulaşması için ulusal resim yarışmalarına katılım.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	8	4.0
(2)Katılmıyorum	23	11.5
(3)Katılıyorum	100	50.0
(4)Tamamen Katılıyorum	69	34.5
Toplam	200	100

Tablo 25 ile öğrencilerin %84.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Ulusal resim yarışmalarında öğrencilerin amacı yapılan çalışmalarını daha geniş kitlelerle paylaşarak kendini ulusal bir ortamda tanıtarak ismini duyurmaktır. Bu yarışmalar sayesinde de öğrenciler bunu gerçekleştirebilmektedir.

Tablo 26-Özgüven eksikliği ve başarısız olma korkusundan dolayı yarışmalara katılmam.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	61	30.5
(2)Katılmıyorum	87	43.5
(3)Katılıyorum	38	19.0
(4)Tamamen Katılıyorum	14	7.0
Toplam	200	100

Tablo 26 ile öğrencilerin %74'ü katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Çıkan bulguya göre öğrencilerin %74'ünün özgüvenleri tamdır ve yarışmalardan alacakları olumsuz bir sonucu kabullenebilecek psikolojiye sahiptirler. Buna karşılık öğrencilerin %26'sı bu düşüncüyü doğrulamaktadır.

Tablo 27-Yarışmalara katılmak için yeterli olgunluk düzeyinde olmadığım için ulusal resim yarışmalarına katılmam.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	59	29.5
(2)Katılmıyorum	85	42.5
(3)Katılıyorum	40	20.0
(4)Tamamen Katılıyorum	16	8.0
Toplam	200	100

Tablo 27 ile öğrencilerin %72'si katılmıyorum ve hiç katılmıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu maddeyle öğrencilerin ulusal resim yarışmalarına katılmamalarında yeterli olgunluk seviyesinde olmak gibi bir etken geçersiz olmuştur. Demek ki yarışmalara katılan öğrenciler yeterli olgunluğa ulaşmadan da yarışmalara katılabilmektedirler. Öğrencilerin %28'i ise bu maddeyi doğrulamaktadır.

Tablo 28-Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler arasında rekabet vardır ve rekabetin nedeni başarılı olma içgüdüsüdür.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	6	3.0
(2)Katılmıyorum	15	7.5
(3)Katılıyorum	97	48.5
(4)Tamamen Katılıyorum	82	41.0
Toplam	200	100

Tablo 28’de öğrencilerin %89.5’i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Öğrencilerin başkalarından ileride ve üstün olma duygusu onları doğal olarak diğer öğrencilerle yarışmaya yöneltmiş ve her insanın içinde bulunan başarıma içgüdüsünden dolayı ulusal resim yarışmalarına katıldığı gözlemlenmiştir. Buna karşılık öğrencilerin %10.5’i bu düşünceye katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 29-Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler arasında rekabetin nedeni sanat piyasasında yer edinme çabasıdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	10	5.0
(2)Katılmıyorum	42	21.0
(3)Katılıyorum	79	39.5
(4)Tamamen Katılıyorum	69	34.5
Toplam	200	100

Tablo 29 ile öğrencilerin %74’ü katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Ulusal resim yarışmaları, sanat eğitimi devam eden resim bölümü öğrencileri için sanat piyasasında isimlerini duyurma ve bu piyasada yer edinme konusunda bir fırsattır. Bu fırsatı değerlendirmek içinde özellikle ulusal resim yarışmaları bir araç olarak görülmektedir. Buna karşılık %21’lik kısmın ise bu düşünceye farklı sebeplerle katılmadığı düşünülmektedir.

Tablo 30-Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken en çok atölye hocamın görüşlerini önemserim.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	36	18.0
(2)Katılmıyorum	58	29.0
(3)Katılıyorum	65	32.5
(4)Tamamen Katılıyorum	41	20.5
Toplam	200	100

Tablo 30 ile “Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken en çok atölye hocamın görüşlerini önemserim” maddesine öğrencilerin %53’ü katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu maddeye verilen cevaplardan da anlaşılacağı üzere öğrenciler eğitim aldığı atölye hocasından etkilenerek çalışmalarını ulusal resim yarışmalarına göndermektedir. Bu tabii ki öğrenciler için doğal bir düşüncedir. Fakat öğrencilerin %47’si de başka kişilerin görüşlerini de önemsediklerini söylemektedir. Bu sebeple farklı tenkitler almaya çalışan öğrencinin kendini farklı bakış açılarıyla geliştirmeye çalıştığı söylenebilir.

Tablo 31-Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları reklamdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	22	11.0
(2)Katılmıyorum	66	33.0
(3)Katılıyorum	67	33.5
(4)Tamamen Katılıyorum	45	22.5
Toplam	200	100

Tablo 31 ile öğrencilerin %56’sı katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Tablo 32-Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları sanata katkıdır.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	21	10.5
(2)Katılmıyorum	35	17.5
(3)Katılıyorum	102	51.0
(4)Tamamen Katılıyorum	42	21.0
Toplam	200	100

Tablo 32 ile öğrencilerin %72'si katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Tablo 33-Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları ideolojilerini yerleştirmektir.

	Frekans	%
(1)Hiç Katılmıyorum	24	12.0
(2)Katılmıyorum	67	33.5
(3)Katılıyorum	76	38.0
(4)Tamamen Katılıyorum	33	16.5
Toplam	200	100

Tablo 33 ile öğrencilerin %54.5'i katılıyorum ve tamamen katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir.

Tablo 31-32-33'deki maddelere göre ulusal resim yarışmaları, kurumların sanat hamiliği görevini yerine getirmenin dışında kendi kurumlarını tanıtmak, ideolojilerini sanat yoluyla benimsetmek gibi düşüncelere dolaylı olarak sahip olsa da asıl önemli olan, çıkan bulgulara göre %72 oranında sanata katkıdır. Bu anlamdan bakıldığında kurum ve kuruluşların düzenlemiş olduğu ulusal resim yarışmaları kısır bir döngü içinde olan sanatımız için bir çıkış noktasıdır. Bu yolla sanatsal etkinlikler, sanata ve sanatçıya sundukları imkanlarla bir sinerji yaratarak sürdürülmektedir.

BÖLÜM V

5.1. TARTIŞMA VE SONUÇ

Batı sanatının etkileri ilk başta etkili olsa da, Türk plastik sanatlarının kısa sürede ilerlemesinin en önemli nedenlerinden biri, her biri yaratıcı ve özgün bir uğraş ile ortaya çıkan genç ressamlarımızın eserlerinden gözlemleyebiliriz (Aksungur,2010). Ayrıca ülkemizin sanatsal gelişimine katkı sağlayan ulusal resim yarışmaları, yetenekli ve kültürlü sanatçıların sayısının artmasına da ön ayak olmaktadır. Genç ressamlarımızın gelişmesinde etkili olan resim yarışmalarının önemi bu sebeple inkâr edilemez (Karaaslan,2010).

Öğrenciye, doğaya ve çevresindeki olaylara bilinçli bakmayı öğreten sanat eğitimi; zihnen analiz-sentez uğraşısını verdikten sonra yaratıcılığı ortaya çıkarmaktadır (San,1985:17). Bu yüzden de yaratıcılığı güçlendiren ve çevresine bilinçli bakmayı öğreten sanat eğitimi, ek etkinliklerle desteklenmelidir. Bu etkinliklerden biride ulusal resim yarışmalarıdır.

Bu araştırma genel tarama modeli ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, 2012-2013 eğitim öğretim yılında Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü (40) ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı'na (160) devam eden toplam 200 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma verileri bu araştırma için öğrencilere uygulanan “Ulusal Resim Yarışmalarına Yönelik Öğrenci Görüşlerini Belirleme Anketi” ile toplanmıştır. Ayrıca ölçeğin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmış Cronbach's Alpha değeri .72 olarak tespit edilmiştir. Bu değer ile ölçeğin istenen düzeyde güvenilirlik katsayısına sahip olduğu söylenebilir (Tavşancıl, 2005). Araştırmada elde edilen betimsel veriler SPSS paket programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Bu araştırma ulusal resim yarışmalarına ilişkin öğrenci görüşlerinin neler olduğunu ortaya koymuştur.

Bulgularımız benzer araştırmaların bulguları ile de kıyaslandığında oldukça tutarlı sonuçlar elde edildiği görülmektedir (bkz. Bölüm 2.8.). Araştırmada elde edilen bulgulara göre; Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken plastik sanatlar dışında başka bir alandan etkilenen öğrenciler, güncel sanat ve sanatçıları hakkında inceleme yaparak ufuklarını genişlettiğini belirtmişlerdir. Fakat “ulusal resim yarışmalarına gönderilen çalışmaların jüri tarafından objektif değerlendirildiğini düşünürüm” maddesine öğrencilerin %51.5’i katılmadıklarını belirterek diğer bir madde olan “Değerlendirme sürecinin etik olmadığını düşündüğüm için ulusal resim yarışmalarına katılmam” maddesine öğrencilerin %72.5 i katılmadıklarını belirterek bir önceki maddeyle çelişki yaratmaktadır. Bu sonuçla jüriye güvendiklerini ya da bütün bu olumsuz düşüncelere rağmen yarışmalara katıldıklarını ortaya koymuştur. Bu konuda bu kaygıların ortadan kaldırılması için çalışılmalıdır. Bunun yanında ulusal resim yarışmalarında öğrencilerin dereceye girmesi motivasyonlarını arttırmış, sanatsal ve yaratıcılık gelişimlerini olumlu yönde etkilemiştir. Böylece ulusal resim yarışmalarına katılan öğrencilerin, yaratıcı kişiliğine, sanatçı kimliğine ve sanat eğitimlerine katkıları olduğu söylenebilir.

Sonuç olarak ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşleri dikkate alındığında bu araştırmanın bulguları öğrencilerin sanat eğitimlerini geliştirmeye yönelik yapılacak çalışmaların önemini ortaya koymaktadır.

Sanat eğitimi ek etkinliklerle desteklenmelidir. Bu etkinliklerden en önemlisi de ulusal resim yarışmalarıdır. Ulusal resim yarışmaları, genç sanatçı adaylarının ve sanatçıların piyasada ne tür eserler yaptıklarını gözlemleme olanaklarını artıracak ve kendilerine bir tarz oluşturma konusunda daha eğitimleri sürerken yol gösterecektir. Ulusal resim yarışmalarına katılmak bireyde resim yapmaya dair bir ilgi oluşturacak ve sanatsal yönünün gelişmesine katkı sağlayacaktır.

Ulusal resim yarışmaları hakkındaki olumsuz düşüncelere rağmen öğrenciler, bu tür yarışmalar yolu ile ortamın nabzını tutarak yerlerini saptamaya çalışırlar. şu da unutulmamalıdır ki ödüller önemli bir gösterge de olsa öğrencinin bir eserinin sergilenmesi hiç de küçümsenmeyecek bir düzey işaretidir (Özsezgin, 2001).

Sanat eğitimi gören ve yolun başında olan öğrenciler şunu bilmelidir ki bir yarışmaya girip herhangi bir ödül ya da sergileme almadılar diye umutsuzluğa kapılmamalıdır. Sanatsal gelişim ve başarı bir süreç gerektirir. Öğrenciler ne kadar çok çalışırsa ve yarışmalara katılırlarsa kendilerindeki sanatsal gelişimi daha çabuk fark edeceklerdir.

Sanat eğitimi gören öğrencilerin yaratıcılıklarını açığa çıkartabilmeleri için ulusal resim yarışmaları birer fırsat olarak düşünülebilir. Değerlendirme ölçütlerinin ve jürilerin nitelikli olduğu ulusal resim yarışmaları desteklendiği zaman, sanat eğitimi sürecinde öğrenciler, alanlarına özgü bilgi birikimi ve deneyim kazanarak yaratıcılıklarını geliştirecekler, sanat piyasasında gereksinimleri karşılayabilecek düzeyde mezun olabileceklerdir. Bu nedenle de ulusal resim yarışmalarında elde edilen olumlu sonuçlar, sanat eğitiminin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılayacak bir düzeyde verildiğinin işareti olarak düşünülecektir (Tomak, 2013).

Böylelikle bazen tetikleyici bir hareket, bazen de bir tatmin aracı olan ulusal resim yarışmaları, ülkemizde güncel sanat ve sanat eğitiminin gelişimi için önemli bir katkı unsuru olarak varlıklarını sürdürmeye devam edecektir.

5.2.ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulgulara ve ulaşılan sonuçlara dayanılarak uygulamacılar ve araştırmacılar için geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.2.1.Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Yarışmalarda verilen para ödülllerinin miktarları artırılmalıdır. Bu şekildeki bir ödüllendirme katılımın artmasını ve öğrencilerin güdülenmesini sağlayacaktır.
- Ulusal resim yarışmaları basında, televizyonda, internette ve üniversitelerde duyurulmalıdır. Bu sayede hedeflediği kitleye daha çabuk ulaşarak katılımı arttırabilir.

- Yarışma sonunda ortaya çıkan eserler katalog haline getirilip kalıcı hale getirilmelidir. Bu kataloglar günümüz resim sanatı konusunda yüzyıllar sonrasına ışık tutacak ve öğrencilerin başvuracakları bir kaynak olacaktır.
- Atölye hocaları, öğrencilerin yaratıcılıklarını tespit ederek yarışmalara katılma konusunda yol göstermeli, faydaları hakkında bilgiler verilerek teşvik edilmelidir.
- Jürilerde alanında uzman ve güvenilir kişilere yer verilmelidir.
- Jüriler objektif bir değerlendirme yapmalıdır.
- Ulusal resim yarışmalarında yaş sınırı olmalıdır.
- Ulusal resim yarışmalarında konu olmamalıdır.
- Ulusal resim yarışmalarında teknik sınırlandırılmamalıdır.

5.2.2.Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü ve Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Resim-iş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine uygulanan bu araştırma farklı üniversitelerdeki öğretim elemanları ve öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik de yapılabilir.
- Ulusal resim yarışmalarının yaratıcılık açısından öğrencilerin görüşlerini belirlemeye yönelik ayrıntılı çalışmalar da yapılabilir.
- Bu araştırma Eğitim Fakültesi Resim-İş Eğitimi Anabilim Dalı öğrencileri ve Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümü programlarında öğrenim gören 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yapıldığından 1. ve 2. sınıfları da içine alan bir araştırma yapılabilir.

KAYNAKÇA

ALAKUŞ ve MERCİN.(2009).**Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi** (1.Baskı).Pegem Akademi

ARTUT, Kazım.(2002).**Sanat Eğitimi**.(2.Baskı).Ankara: Anı Yayıncılık

ARTUT, Kazım.(2004).**Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri**.(3.Baskı).Ankara: Anı Yayıncılık

ARTUT, Kazım.(2009).**Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri**.(6.Baskı).Ankara: Anı Yayıncılık

AKSUNGUR, Rahmi.(2010).**70. Devlet Resim ve Heykel Yarışması Kataloğu**, Ankara.

AYDEMİR, Oğuzhan. <http://www.egitim.aku.edu.tr/motivasyondikkat2.pdf> Erişim Tarihi:19.04.2013 Saat:14.36

AYDEMİR, F. Berfü.(1994). **Yaratıcılık Açısından Çocuk Resim Yarışmaları**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. GAZİ ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

BAŞBUĞ,Mehmet.<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=316294498499955&set=a.314984001964338.1073741826.100003582221359&type=1&theater>
ErişimTarihi:17.04.2013 Saat:14.04

BAKLA, Erdinç. (2007). **Yarışma Bir Şölene Dönüşmelidir**, 68. Devlet Resim ve Heykel Sergisi Kataloğu, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.

BAL, Ali Asker. **Tartışmalı Bir Temsil Alanı; Türkiye’de Sanat Yarışmaları**, http://www.actaturcica.com/sayi3/II_1_14.pdf, TARİH:14.07.2011, SAAT:02.02

BECAN, Evrim Sekmen.(2013).Rh + Artmagazine Güzel Sanatlar Dergisi, 96/2013,32-35.

CÜCELOĞLU, Doğan.(2012).**İnsan ve Davranışı Psikolojinin Temel Kavramları**. 23. Basım. Remzi Kitabevi. İstanbul.

ÇANGA, Mehmet.(2005).**BİLGİ YOLU Mesleki Sosyal Kültürel Sanat ve Edebiyat Dergisi**, Konya, 8/2005, 59-61

ÇIKLA, Selçuk. **1940'lı Yıllarda Düzenlenen Sanat Yarışmaları ve Önü Sanat Armağanları**, İlmî Araştırmalar, Dil ve Edebiyat Dergisi, Gökkuşbu Yayınları, 23/2007,32.

ÇIRAK, Hatice.(2001).**İlköğretim Sürecinde Resim Yarışmaları**, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, MARMARA ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ÇİZGEN, Gültekin. [http://fotografbilgimerkezi.com/fotoğrafın ve sanatın genelinde yarışmalar/html](http://fotografbilgimerkezi.com/fotoğrafın_ve_sanatın_genelinde_yarışmalar/html), saat:23.14, Erişim Tarihi:16.01.2013

ERKAN, Derya Muştı.(2011).**Güzel Sanatlar Fakültesi Resim Bölümlerindeki Mesleki Kuramsal Derslerin İncelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

EROL, Turan.(2008). **Söbütaş Özer Resim Yarışması Kataloğu**, Ankara.

ERBAY, Mutlu.(2000).**Plastik Sanatlar Eğitimi'nin Gelişimi**. (2. Baskı). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları

ETİKE,Serap.<http://www.lebriz.com/pages/artist.aspx?artistID=551§ion=550&lang=TR&periodID=&pageNo=4&exhID=0&bhcp=1>,Saat:17.39, Erişim Tarihi: 03.02.2011

GÖRGÜN, Melih (Şubat 2008). **Yarışmak İçin Değil, Değıştirmek İçin Yarışmalı**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 30-31.

GÜNDÜZ, Y. ve YAZICI, Ö. **İlköğretim Okullarında Okul Yönetimi Tarafından Yapılan Çeşitli Yarışmalara İlişkin Öğrenci Görüşlerinin İncelenmesi**, Ocak 2012, Cilt:20 No:1, Kastamonu Eğitim Dergisi, 151-166

GÜNYAZ, Abdülkadir.(2008).**Sanat Yarışmaları Üzerine**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 13-15.

GÜREL, Ziya.(2008).**Sanatın Yakışksız Yarışması**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 16-19.

GÜREL, Haşim Nur.(2008).**Ülkemizdeki Ödüllü Yarışmaların Dayanılmaz Hafifliği**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 20-23.

GÜLERYÜZ, Mehmet.(2008).**Genç Sanatçının Entelektüel Kapasitesi Ölçü Alınmalı**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 34.

GÜVENDİ, Ümit.(2006).**Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümleri Anasanat Atölye Resim Dersi Kapsamında Soyutlama Yöntemlerinden Biçimbozumun Kullanımı**. Yüksek Lisans Tezi. ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun.

İHTİYAR, Tevfik.(2008).**Küratöryel Sistem ve Sanat Eğitimi Yetersizliği Kısacasında Sanat Yarışmaları**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 36-38.

İHTİYAR, Tevfik.(2011).Rh + Artmagazine Güzel Sanatlar Dergisi, 78/2011,34-39.

İHTİYAR, Tevfik.(2005).**Genç Ressamların Görüşleri**. Rh+Sanat Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 19/2005, 23.

İHTİYAR, Tevfik.(2006).**Genç Ressamların Görüşleri**. Rh+Sanat Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 26/2006, 16-17.

KARAASLAN, Fatih.(2010).**7. Sütçü İmam Üniversitesi Resim Yarışması Kataloğu**. Kahramanmaraş.

KARASAR, N. (2005). **Bilimsel Araştırma Yöntemi** (15. Baskı), Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

KARABABA, Bağdat.(1993). **Türkiye'de Çocuk Resim Yarışmaları ve Yarışmaların Çocuğun Sanat Gelişimine ve Eğitimine Etkileri**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. GAZİ ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ankara.

KIRIŞOĞLU, O.T.(2002).**Sanatta Eğitim** (2.Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları

KIRLANGIÇ, Asuman.(2008).**Sanat Yarışmaları Üzerine Genel Bir Değerlendirme**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 33.

KEMAHLI, Sema.(2008).**DYO Resim Yarışması**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 39-40.

KILIÇ, Serpil Kapar.(2008).**Sanatta Dinamizm; Özgün ve Cesur Çıkişlar**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, İstanbul, 48/2008, 42-43.

KOÇ, Seydi Murat.(2006).Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 26/2006,12-15.

KOÇ, Seydi Murat.(2008).**Sanatla Yarışmak**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 44-45.

ÖĞEL, Serdar. <http://www.egitim.aku.edu.tr/motivasyondikkat.pdf>. E.T:18.04.2013

ÖZSEZGİN, Kaya.(2001).**Şefik Bursalı Resim Yarışması Kataloğu**. Ankara.

ÖZSEZGİN, Kaya.(2008).**Sanat Yarışmalarına İlişkin**. Rh+Sanart Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 24-26.

ÖZBAŞ, Hülya Erdem.(2007).**Ulusal ve Uluslararası Düzenlenen Çocuk Resim Yarışmalarının Sanat Eğitimindeki Yeri ve Önemi**, Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

PEHLİVAN, Zeynep.(2012).**Çocuk Resim Yarışmalarının Amaç ve İçerik Açısından Değerlendirilmesi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

PEKTAŞ, Nazlı.(2008).**Seçmek ve Seçilmek**. Rh+Sanat Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 27-29.

PEKMEZCİ, Hasan.(2012). **Mustafa Ayaz Müzesi ve Plastik Sanatlar Vakfı Toplumsal Sorumluluk Bilinci**, Mustafa Ayaz Müzesi 2. Gençler Arası Resim Yarışması Kataloğu, Ankara.

PIROĞLU, Ünsal.(2009).**9. Şefik Bursalı Resim Yarışması Kataloğu**, Ankara.

PULAT, Murat.(2008).**Genç Sanatçılara Moral ve Mekân Desteği**. Rh+Sanat Türkiye'nin Plastik Sanatlar Dergisi, 48/2008, 41.

SAN, İnci.(1985). **Sanat ve Eğitim**. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları

SAN, İnci. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/509/6228.pdf>, E.T:03.02.2011

SÖNMEZ, Bülent. **Sanata Ödül Verilebilir mi**. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi www.e-sosder.com ISSN:1304-0278 Bahar-2007 C.6 S.20 (63-82)

ŞEKER, Özgül.(1994).**Türkiye'de Resmi ve Özel kuruluşlarca Düzenlenen Resim yarışmalarında, Sanat Eserlerinin Değerlendirilmesindeki Ölçütler (DRHS, DY0, ESBANK, TPAO sergileri kapsamında)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, GAZİ ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

TANSUĞ, Sezer.(2008). **Çağdaş Türk Sanatı**, İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.

TAVŞANCIL, E. (2005). **Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

TOMAK, Ali. **Grafik ve Endüstriyel Tasarım Yarışmalarının Tasarım Eğitimi Sürecine Etkileri ve Good 50X70 2008 Örneği**. <http://edergi.atauni.edu.tr/index.php/gsf/article/viewFile/3279/3168>E.T:18.04.2013

ÜNVER, Erdem.(2002).**Sanat Eğitimi**.(1.Baskı).Ankara: Nobel Yayın Dağıtım

YOLCU, Enver. <http://www.enveryolcu.com.tr/ey/egitim/tarihce.html>, saat:22.25
Erişim Tarihi:02.06.2012

Diğer İnternet Kaynakları

<http://www.rehberim.net/forum/turkce-edebiyat-415/62243-sanat-egitimi.html>,
saat:18.25 Erişim Tarihi:03.02.2011: 1

[http://www.guzelsanatlar.gov.tr/TR,46657/71-devlet-resim-ve-heykel-
yarismasi.html](http://www.guzelsanatlar.gov.tr/TR,46657/71-devlet-resim-ve-heykel-yarismasi.html), Erişim Tarihi :14.06.2013: 2

<http://www.perafestival.org/resim.html>, Saat:23.11 Erişim Tarihi: 16.01.2013:3

[http://www.guzelsanatlar.gov.tr/TR,3917/11-sefik-bursali-resim-yarismasi-
sartnamesi-2011.html](http://www.guzelsanatlar.gov.tr/TR,3917/11-sefik-bursali-resim-yarismasi-sartnamesi-2011.html), Erişim Tarihi : 14.06.2013 :4

EKLER

EK-1 ULUSAL RESİM YARIŞMALARINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEME ANKETİ

Ulusal resim yarışmaları, sanat dünyası için genç yeteneklerin ortaya çıkmasında ve yeni yapıtların üretilmesinde önemli rol oynayan platformlar olarak kabul edilirler. Bunun yanı sıra genç sanat öğrencilerinin, “kendilerini ifade edebilme, alan içinde isimlerini duyurabilme, farklı sanat disiplinlerinden insanlarla iletişime geçebilme ve halk tarafından tanınma olanağı sağlamaktadır.” (Kırlangıç,2008:33). Bu ifadeler ışığında araştırmanın temel amacı, çeşitli adlar altında yapılan ulusal resim yarışmalarına yönelik öğrenci görüşlerini tespit etmektir. Elinizdeki anket, planlanan bu araştırmanın verilerini toplamak üzere hazırlanmıştır. Elde edilen bilgiler araştırma kapsamı dışında başka bir amaç için kullanılmayacaktır.

Araştırmada elde edilen sonuçların geçerliliği, sizin bu anketteki sorulara içten ve gerçek yanıtları vermenize bağlıdır. Bu nedenle, lütfen soruları dikkatle okuyunuz ve sizin görüşlerinizi en iyi yansıtan seçeneği işaretleyiniz.

İlgi ve yardımlarınız için şimdiden çok teşekkür ederim.

Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ
Araştırmacı

Araştırma anketi 2 bölümden oluşmaktadır. Lütfen her sorudan sonraki karenin içini işaretleyiniz.

BÖLÜM I

Öğrenim Gördüğünüz Üniversite :.....

Öğrenim Gördüğünüz Fakülte :.....

Şu an devam etmekte olduğunuz sınıf :.....

Cinsiyetiniz: Erkek Kadın

BÖLÜM II

	MADDELER	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
1	Ulusal resim yarışmalarına katılmak sanatsal ve yaratıcılık gelişimimi olumlu etkilemektedir.				
2	Ulusal resim yarışmalarında dereceye girmek motivasyonumu olumlu etkilemektedir.				
3	Ulusal resim yarışmalarında konu olmamalıdır.				
4	Ulusal resim yarışmalarında tuval boyutları sınırlandırılmalıdır.				
5	Ulusal resim yarışmalarında teknik sınırlandırılmalıdır.				
6	Ulusal resim yarışmalarında yaş sınırı olmalıdır.				
7	Hocalarım ile aramda ulusal resim yarışmalarıyla ilgili bilgi akışı ve iletişim vardır.				
8	Fakültemdeki arkadaşlarım ulusal resim yarışmalarına katılmam için beni teşvik eder.				
9	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken çevremdeki başarılı öğrencilerin resimlerinden etkilenirim.				
10	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken plastik sanatlar dışında başka bir alandan etkilenirim.				
11	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken güncel sanat ve sanatçıları hakkında inceleme yaparım.				
12	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken daha önce yarışma kataloglarında yer alan resimlerden etkilenirim.				
13	Ulusal Resim Yarışmalarının sanat eğitimine katkısına inanıyorum.				
14	Ulusal resim yarışmalarına çalışmalarımı göndermeden önce yarışma jürilerinin tarzlarını inceleyip ona göre gönderirim.				

15	Ulusal resim yarışmalarına gönderilen çalışmaların jüri tarafından objektif değerlendirildiğini düşünürüm.				
16	Değerlendirme sürecinin etik olmadığını düşündüğüm için ulusal resim yarışmalarına katılmam.				
17	Ulusal resim yarışmalarına katılmadan önceki çalışmalarım ile katıldıktan sonraki çalışmalarım arasında fark vardır.				
18	Ulusal resim yarışmalarının ufku genişlettiğine inanırım.				
19	Ulusal resim yarışmalarına katıldığımı okul çevremden gizlerim.				
20	Ulusal resim yarışmalarında derece ya da ödül aldıktan sonra çalışmayı bırakırım.				
21	Ulusal resim yarışmalarına kendimi geliştirmek için katılırım.				
22	Ulusal resim yarışmalarına para ödülü için katılırım.				
23	Yarışma sergileri sayesinde sanat ortamı içindeki sanatçılarla iletişim kurmak için ulusal resim yarışmalarına katılırım.				
24	Yaptığım çalışmaların daha geniş kitlelere ulaşması için ulusal resim yarışmalarına katılırım.				
25	Özgüven eksikliği ve başarısız olma korkusundan dolayı yarışmalara katılmam.				
26	Yarışmalara katılmak için yeterli olgunluk düzeyinde olmadığım için ulusal resim yarışmalarına katılmam.				
27	Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler arasında rekabet vardır ve rekabetin nedeni başarılı olma içgüdüsüdür.				
28	Ulusal resim yarışmalarına katılan öğrenciler arasında rekabetin nedeni sanat piyasasında yer edinme çabasıdır.				
29	Ulusal resim yarışmalarına hazırlanırken en çok atölye hocamın görüşlerini önemserim.				
30	Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları reklamdır.				
31	Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları sanata katkıdır.				
32	Ulusal resim yarışmalarını düzenleyen kurum ve kuruluşların amaçları ideolojilerini yerleştirmektir.				

EK-2 ÖRNEK YARIŞMA ŞARTNAMESİ

11. ŞEFİK BURSALI RESİM YARIŞMASI ŞARTNAMESİ

AMAÇ: Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş resim ustalarından merhum sanatçı Şefik Bursalı'nın anısını yaşatmak, plastik sanatlar alanında sanatçılarımızın çalışmalarını desteklemek, değerlendirmek, sergilemek ve kalıcı eserler kazandırmak amacıyla, Kültür ve Turizm Bakanlığınca Şefik Bursalı Resim Yarışması'nın on birincisi düzenlenmiştir.

KONU: Serbesttir.

SEÇİCİ KURUL

- Kültür ve Turizm Bakanlığı Temsilcisi
- Prof. Dr. Adnan TURANİ
- Prof. Dr. Bedri KARAYAĞMURLAR
- Prof. Şeniz AKSOY
- Şefik Bursalı Ailesinden Bir Temsilci

KATILIM

- Her sanatçı yarışmaya, daha önceden herhangi bir yarışmada ödül almamış ya da sergilenmemiş 1 (bir) eseriyle katılabilir.
- Yarışma; Seçici Kurul Üyeleri ile birinci derece yakınlıkları olanlar dışında, Bakanlığımız merkez ve taşra örgütü çalışanları dâhil, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu, yaşayan tüm sanatçılara açıktır.
- Yarışmaya eser verecek olan sanatçılar, kendi anlatım biçimlerine uygun her türlü teknik ve malzemeyi kullanmakta serbesttir.
- Yarışmaya verilecek olan eserlerin uzun kenarları 150 cm'den fazla olamaz.
- Eserler sergilenmeye hazır bir şekilde imzalı elden teslim edilmelidir. (Kargo ve posta ile gönderilenler kabul edilmeyecektir.)
- Yarışmaya 18 (on sekiz) yaşını doldurmuş olanlar katılabileceklerdir.

- Ekteki Form-1 eksiksiz olarak doldurulup üzerinde “Şefik Bursalı Resim Yarışması” ibaresi, sanatçının adı ve soyadının yazılı olduğu bir zarfa konularak, eserle birlikte, 26 Eylül-04 Ekim 2011 tarihleri arasında, (Pazar günleri hariç) saat 17.00’ye kadar, aşağıda belirtilen eser kabul merkezlerinden birisine makbuz ve taahhütname karşılığında elden teslim edilecektir.
- Ekteki Form-2, eksiksiz olarak doldurulup eserin arkasına ilâştirilecektir.
- Toplama Merkezlerindeki taahhütname eksiksiz doldurulacaktır.

TOPLAMA MERKEZLERİ

- ANKARA Devlet Güzel Sanatlar Galerisi Müdürlüğü Doktorluk Binası 2. kat
Roma Meydanı, Hipodrom Cad. 06330 Hipodrom-ANKARA Tel: 0312 324 54 83
- İSTANBUL Güzel Sanatlar Galerisi Müdürlüğü Ergenekon Cad. Ahmetbey Plaza No: 10 Kat: 5 Pangaltı-Şişli-İSTANBUL Tel: 0212 247 67 67
- İZMİR Resim Heykel Müzesi ve Galeri Müdürlüğü Mithatpaşa Cad. No:94
Konak / İZMİR Tel: 0232 482 03 93

DEĞERLENDİRME

Seçici Kurul, 2011 yılı Ekim ayında Ankara’da toplanarak, toplama merkezlerine verilen eserleri birlikte değerlendirerek sergiyi oluşturur. Sergilenmeye değer bulunan eserler içinden ödüle değer bulunanları belirler.

ÖDÜLLER

- Şefik Bursalı Resim Yarışması’nda, Başarı ödülüne değer görülecek 5 adet eserin her biri için; 7.000.- TL ve Başarı Belgesi verilecektir.
- Seçici Kurul, ödüllerin tümünü ya da bir kısmını dağıtıp dağıtmamakta serbesttir.
- Ödüller birden fazla katılımcı arasında da paylaşılabilir.

TELİF HAKKI

- Yarışmada ödüle değer bulunan eserler, tüm haklarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı Koleksiyonuna ait olacaktır.
- Yarışma sonunda ödül alan eser veya eserler, bütün telif haklarıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından satın alınmış gibi işlem görür. Kültür ve Turizm Bakanlığı, ödül ya da sergilenmeye değer bulunan eserleri, etkinliklerinde ve eğitim faaliyetlerinde afiş, katalog, broşür vb. her türlü tanıtım malzemelerinde 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun ilgili maddelerinde belirtilen şekilde; işleme, çoğaltma, yayma, temsil, işaret, ses veya görüntü nakline yarayan araçlarla umuma iletim hakkını yanı sıra sergilemek ve ödül alan eserlerin başka kamu kurumlarına devretmek üzere herhangi bir bedel ödemeksizin sahip olacaktır.

SERGİLEME : “Şefik Bursalı Resim Yarışması Sergisi” 2011 yılı Kasım ayında Ankara’da açılacaktır.

ESERLERİN İADESİ

- Yarışmaya teslim edilen eserlerin iadesi sergi bitiminde yapılacaktır.
- İade işlemlerinin başlama tarihi eser kabul merkezlerince ve Bakanlığımız web sitesi www.kulturturizm.gov.tr veya Genel Müdürlüğümüz web sitesi www.guzelsanatlar.gov.tr adreslerinden duyurulacaktır.
- Yarışmaya katılan tüm sanatçılar iade işlemlerinin başladığı tarihten itibaren, eserlerini on beş (15) gün içinde teslim alacaklarına dair taahhüt içeren bir belgeyi toplama merkezlerine ibraz etmek zorundadırlar.
- İade işlemlerinin başladığı tarihten itibaren 15 (on beş) gün içinde, teslim edildikleri toplama merkezlerinden geri alınmayan eserlerin kaybindan veya uğrayabileceği hasarlardan dolayı herhangi bir neden ileri sürülerek Kültür ve Turizm Bakanlığı sorumlu tutulamayacaktır. Bu hususta tüm katılımcılar, şartnamede sunulan ek Form 1’e imza attıkları andan itibaren şartname hükümlerini kabul etmiş sayılırlar.

- Katılım Formları ve Şartnameler, Valiliklerden (İl Kùltür ve Turizm Müdürlükleri), ilgili Fakùlter ve Dernekler ile toplama merkezlerinden ayrıca, Bakanlığımız web sitesi www.kulturturizm.gov.tr veya Genel Müdürlüğümüz web sitesi www.guzelsanatlar.gov.tr adreslerinden temin edilebilir.
- Kùltür ve Turizm Bakanlığı ödùl alan ve sergilenmeye değer bulunan eserleri yurtiçinde ve yurtdışında sergileme hakkına sahip olacaktır.
- Kùltür ve Turizm Bakanlığı, yarışmaya teslim edilen eserlerin taşınma ve sergilenmesi sırasında gereken önlemleri alır. Buna rağmen söz konusu eserlerle ilgili olarak doğabilecek her türlü aksaklıklarda “Kùltür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü Plastik Sanat Eserleri Seçme ve Değerlendirme Kurulu’nun kararı geçerlidir.
- Yarışmaya katılan bütün sanatçılar, bu şartname hükümlerini kabul etmiş sayılırlar.

T. C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü
Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Mehmet Ali BÜYÜKPARMAKSIZ	İmza:	
Doğum Yeri:	EREĞLİ		
Doğum Tarihi:	23.05.1979		
Medeni Durumu:	BEKAR		

Öğrenim Durumu

Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	Ömer Özkan İ.Ö.O.		İZMİR	1985-1990
Ortaöğretim	Ömer Özkan İ.Ö.O.		İZMİR	1990-1993
Lise	M.Kemal Lisesi		İZMİR	1993-1996
Lisans	Selçuk Üniversitesi		KONYA	2006-2010
Yüksek Lisans	Necmettin Erbakan Üniversitesi		KONYA	2010-2013
Becerileri:	Resim, Müzik, Spor			
İlgi Alanları:	Resim, Müzik, Spor, Edebiyat			
İş Deneyimi:	2010-2011 İçeri Çumra Cumhuriyet İ.Ö. Okulu İçeri Çumra 75.Yıl İ.Ö. Okulu İçeri Çumra Gökkyaya İ.Ö. Okulu			
Aldığı Ödüller:	2013 - rh+artmagazine Dergisi Yılın Genç Ressamı Yarışması- FİNALİST 2010 - Çanakkale Resim Yarışması REKTÖRLÜK ÖDÜLÜ 2009 - Çanakkale Resim Yarışması ÜSTÜN YETENEK SERTİFİKASI			
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:				
Tel:				
Adres	Dedekorkut Mahallesi Limondere Sokak Büberci Apt. No:27/6 Yaka Meram/KONYA			